

УВОД

Јужнобачки округ је највећи округ на територији АП Војводине и простире се на површини од 4.018 км². Према процени за 2015. годину, у Јужнобачком округу живи 616.722 становника и административно је подељен на 13 општина (11 општина и Град Нови Сад) са укупно 77 насељених места.

Анализа здравственог стања становништва представља основу за објективну идентификацију здравствених проблема и приоритета, организовање и спровођење адекватне, ефективне и ефикасне здравствене заштите, избор и примену стратегија, мера и активности у здравственој заштити, праћење промена здравственог стања становништва током времена очување и унапређење здравља становништва.

За анализу здравственог стања становништва Јужнобачког округа коришћени су подаци витално-демографске статистике, подаци о регистрованом морбидитету, раду и коришћењу здравствене службе и условима животне средине из следећих извора података:

- регистари виталних догађаја (рађање, умирање)
- медицинска документација (рутинске евиденције и извештаји здравствене службе)
- епидемиолошки истраживања
- извештаји о квалитету ваздуха, намирница, воде за пиће, воде за пиће јавних бунара, површинских и отпадних вода, квалитета животне средине и др.

За потребе анализе демографске ситуације (броја и структуре становништва) и анализе индикатора виталне статистике (наталитет, фертилитет, морталитет, природни прираштај) коришћени су званични подаци о становништву Републичког завода за статистику.

1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА

1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА

Према проценама Републичког завода за статистику у Јужнобачком округу је у 2015. години живело **616.722** становника и у односу на 2011. годину број становника се није значајно променио (табела бр. 1).

Табела бр. 1 Број становника у Јужнобачком округу 2011. и 2015. године, према полу

Пол	Број становника према Попису 2011. године ¹⁾	Број становника према процени 2015. године ²⁾	Индекс 2015/2011. (%)
Мушки	296.329	297.264	100,3
Женски	319.042	319.458	100,1
Укупно	615.371	616.722	100,2

Извор: ¹⁾ Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012.

²⁾ Процена становништва за 2015. годину Републичког завода за статистику

Маскулинитет је показатељ полне структуре становништва и представља број мушкараца на 1.000 жена. Ниже вредности маскулинитета говоре у прилог бољег здравственог стања становништва, јер су последица смањене смртности жена фертилне доби и продужења животног века. У Јужнобачком округу у 2015. години маскулинитет је био негативан (**931 мушкарац на 1.000 жена**), а његова вредност је опала у односу на 2011. годину (947).

Значајан показатељ здравственог стања становништва је **очекивано трајање живота** које је у Јужнобачком округу у 2015. години достигло вредност од 77,6 година за жене и 72,3 године за мушкарце и у односу на 2011. годину се повећало за скоро једну годину код оба пола. У поређењу са Војводином у целини, мушкарци и жене у Јужнобачком округу имају нешто дуже очекивано трајање живота (табела бр. 2).

Табела бр. 2 Очекивано трајање живота у Јужнобачком округу, по полу

Територија	Очекивано трајање живота 2009-2011. (године)		Очекивано трајање живота 2015. (године)	
	мушкарци	жене	мушкарци	жене
Јужнобачки округ	71,2	76,8	72,3	77,6
Војводина	70,5	76,3	71,4	77,1

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2011. и 2015. године.

Старосна структура становништва се процењује на основу више индикатора. **Биолошки тип становништва** показује учешће појединих старосних категорија (0-14, 15-49, 50 и више година) у укупном броју становника. Са 37,2% особа старости 50 и више година и са свега 15,5% млађих од 15 година, становништво Јужнобачког округа

спада у **регресивни** тип становништва, који карактерише висок удео старог становништва и мало учешће младих. У односу на претходних пет година није дошло до значајних промена у старосној структури становништва Јужнобачког округа (табела бр. 3).

Табела бр. 3 Биолошки тип становништва Јужнобачког округа у 2011. и 2015. години

Старост	2011. година ¹⁾		2015. година ²⁾	
	Број	%	Број	%
0 - 14 година	93.009	15,1	95.520	15,5
15 - 49 година	297.055	48,3	291.947	47,3
50 и више година	225.307	36,6	229.255	37,2
Укупно	615.371	100,0	616.722	100,0

Извор: ¹⁾ Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012.

²⁾ Процена становништва за 2015. годину Републичког завода за статистику

Просечна старост је још један показатељ старосне структуре становништва чија вредност изнад 30 година указује да је становништво старо. Према подацима Пописа становништва из 2011. године просечна старост становништва Јужнобачког округа је износила 40,6 година, а у 2015. години се повећала на **41 годину**.

Индекс старости представља однос броја особа старости 60 и више година и младих до 19 година. Гранична вредност за тај индикатор је 0,4, а вредност већа од 0,4 указује на процес демографског старења. У Јужнобачком округу индекс старости показује тенденцију пораста јер је у 2011. години износио 1,05 а у 2015. години је достигао вредност од **1,14**.

Зрелост становништва говори о процентуалном учешћу особа старих 65 и више година у укупној популацији и уколико је већа од 10% становништво се сматра старим. У Јужнобачком округу удео лица старих 65 и више година у 2015. години је био **16,3%** и повећао се у односу на 2011. годину када је износио 15,0%.

1.2. НАТАЛИТЕТ

Стопа наталитета је основни показатељ позитивног природног кретања становништва и представља број живорођене деце на 1.000 становника. У Јужнобачком округу у 2015. години рођено је **6.679** деце, односно на 1.000 становника је рођено 11 деце (стопа наталитета **10,8‰**). У поређењу са Војводином стопа наталитета у Јужнобачком округу има нешто повољнију вредност, иако у округу и у Војвини има ниску вредност (табела бр. 7). Посматрано по општинама највећу стопу наталитета у 2015. години је имао Град Нови Сад (12,0‰), а најмању Беочин (7,4‰) (табела бр. 4).

Табела бр. 4   Стопе наталитета у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Општина	Стопа наталитета (‰)		Промена стопе 2015/2011 (%)
	2011. година	2015. година	
Бач	6,8	7,9	16,1
Бачка паланка	8,5	8,6	1,2
Бачки петровац	9,4	8,7	-7,4
Беоцин	9,0	7,4	-17,8
Бечеј	8,5	9,8	15,3
Врбас	9,9	9,6	-3,0
Жабалъ	9,5	11,2	17,9
Србобран	8,6	9,9	15,1
Сремски карловци	6,6	10,1	53,0
Темерин	9,1	8,9	-2,2
Тител	9,8	8,4	-14,3
Град Нови Сад	12,5	12,0	-4,0
Јужнобачки округ	10,8	10,8	0
Војводина	8,9	9,3	4,5

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2011. и 2015.

1.3. ФЕРТИЛИТЕТ

Општа стопа фертилитета представља број живорођене деце на 1.000 жена фертилног периода (од 15-49 година) и у 2015. години је износила **45,9‰**. У односу на 2011. годину, општа стопа фертилитета у округу се повећала за 7,7%. Највиша општа стопа фертилитета је била у општини Жабалъ (51,1‰), а најнижа у општини Беоцин (34,9‰). У односу на вредности од пре пет година, стопа фертилитета се највише променила у општини Сремски Карловци у којој је порасла са 29,3‰ на 46,9‰. Међутим, приликом тумачења ових резултата мора се узети у обзир да се ради о најмањој општини у округу и да мале промене у броју рођене деце и броју жена фертилног периода могу значајно утицати на вредност стопе (табела бр. 5).

Табела бр. 5 Општа стопа фертилитета у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Општина	Општа стопа фертилитета (‰)		Промена стопе 2015/2011 (%)
	2011. година	2015. година	
Бач	30,5	37,9	24,3
Бачка паланка	38,3	41,3	7,8
Бачки петровац	42,7	41,7	-2,3
Беоцин	39,8	34,9	-12,4
Бечеј	38,7	46,0	18,9
Врбас	42,6	43,7	2,6
Жабалъ	41,7	51,1	22,5
Србобран	37,6	45,4	20,7
Сремски карловци	29,3	46,9	60,0
Темерин	38,2	39,5	3,3
Тител	42,8	40,1	-6,4
Град Нови Сад	48,6	47,9	-1,5
Јужнобачки округ	44,6	45,9	3,0
Војводина	38,8	41,8	7,7

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва за 2015. годину Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2011. и 2015.

Специфичне стопе фертилитета представљају број живорођене деце које су родиле жене одређене старости, исказане на 1.000 жена те старости. Највише специфичне стопе фертилитета у 2015. години су биле код жена старости 30-34 године и 20 до 29 година. У односу на 2011. годину, дошло је до опадања специфичних стопа фертилитета код жена млађих од 24 године, док је су специфичне стопе фертилитета порасле код жена старости 30 и више година, што указује да се деца рађају у старијим годинама у односу на пре пет година (табела бр. 6).

Табела бр. 6 Специфичне стопе фертилитета у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Старост	Специфична стопа фертилитета (‰)		Промена стопе 2015/2011 (%)
	2011. година	2015. година	
<15 год.	0,1	0,0	-
15-19	17,1	15,3	-10,5
20-24	55,7	52,7	-5,4
25-29	91,7	92,1	0,4
30-34	82,8	95,1	14,9
35-39	39,0	41,1	14,2
40-44	7,0	8,0	14,3
45-49	0,1	0,4	-

Напомена: Није укључено 28 живорођених из 2011. године и 7 из 2015. године које су родиле жене непознате старости

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва за 2015. годину Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије.

Стопа укупног фертилитета говори о просечном броју живорођене деце на једну жену фертилног доба и у Јужнобачком округу у 2015. години је износила **1,52**. Пошто је вредност овог индикатора мања од 2 може се закључити да у Јужнобачком округу долази до смањења броја становника. **Бруто стопа репродукције** представља број женске деце које ће родити жена у току свог фертилног периода и у округу је **мања од 1** (табела бр. 7). Ниске бруто стопе репродукције показују да жене у фертилном периоду не обезбеђују себи биолошку замену рађањем једног женског детета, односно да долази до депопулације становништва.

Табела бр. 7 Стопа укупног фертилитета и бруто стопа репродукције у Јужнобачком округу у периоду 2005-2015. година

Индикатор	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Стопа укупног фертилитета	1,45	1,50	1,46	1,47	1,51	1,46	1,47	1,48	1,47	1,47	1,52
Бруто стопа репродукције	0,66	0,73	0,69	0,70	0,72	0,72	0,70	0,72	0,71	0,70	0,74

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2015. године Републичког завода за статистику; Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији од 2005-2015. године.

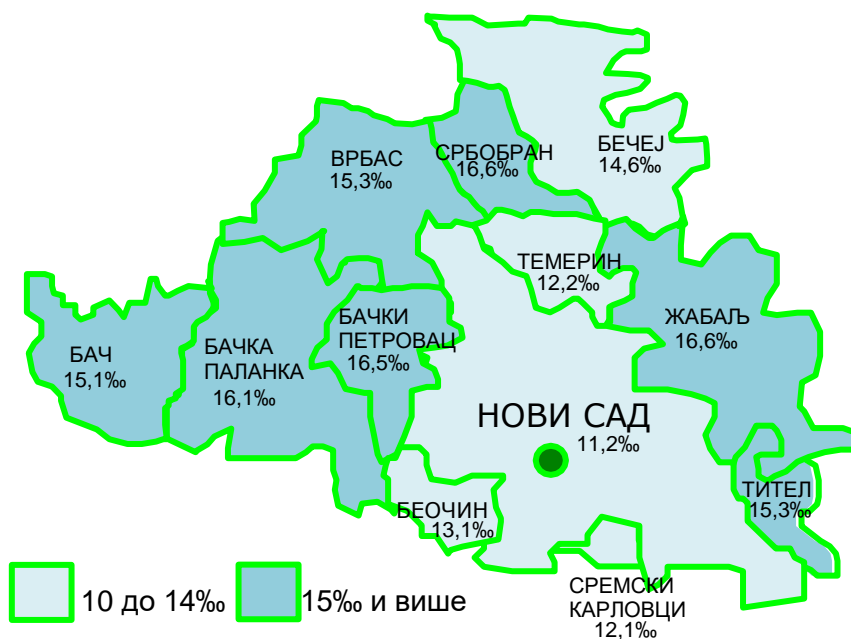
1.4. МОРТАЛИТЕТ

1.4.1. ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА

Смртност становништва представља негативну компоненту природног кретања становништва и најчешће се изражава **општом стопом морталитета** која представља број умрлих особа на 1.000 становника и сматра се високом уколико је њена вредност изнад 12‰. Према подацима Републичког завода за статистику, у 2015. години на територији Јужнобачког округа су умрле **7.924** особе, при чему је општа стопа морталитета износила **12,8‰**. У односу 2011. годину општа стопа морталитета у округу је остала на истом нивоу. Општа стопа морталитета у округа је нижа од стопе у Војводини (14,8%).

Посматрано по општинама Јужнобачког округа, најнижу стопу морталитета је имао Град Нови Сад (11,2‰), а највишу Жабаљ (16,6‰), Србобран (16,6‰) и Бачки Петровац (16,5‰). Седам општина је имало врло високу општу стопу морталитета (више од 15‰) (картограм бр. 1).

Картограм бр. 1 Општа стопа морталитета по општинама Јужнобачког округа у 2015. години

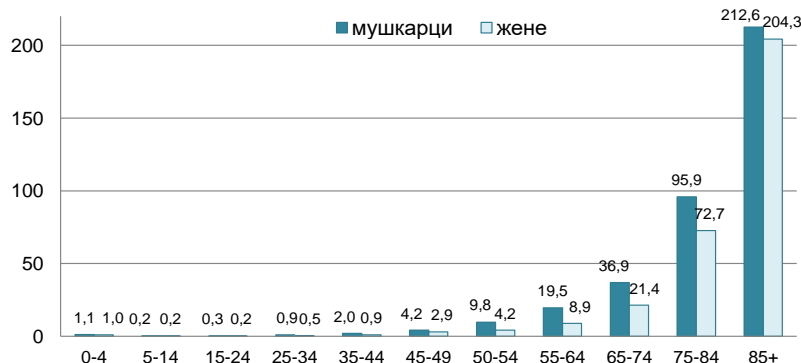

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2015.

Специфична стопа морталитета по старости/полу представља број умрлих особа одређене старости/пола на 1.000 или 10.000 становника одређене старости/пола и прецизније описују смртност од опште стопе. Специфична стопа морталитета код жена у Јужнобачком округу је била **12,4‰** и нешто је виша у односу на стопу морталитета код мушкараца (**13,3‰**). Посматрано по старосним категоријама, смртност особа женског пола је нижа у свим узрастима (осим у узрасту 5-14 година где су вредности стопе исте). Након 50-те године разлике у специфичним стопама морталитета између мушкараца и жена постају посебно уочљиве. Интензивнији раст стопа смртности по старости се запажа након 65-те године живота (графикон бр. 1).

Графикон бр. 1

Специфичне стопе смртности на 1.000 становника, према полу и старости у 2015. години

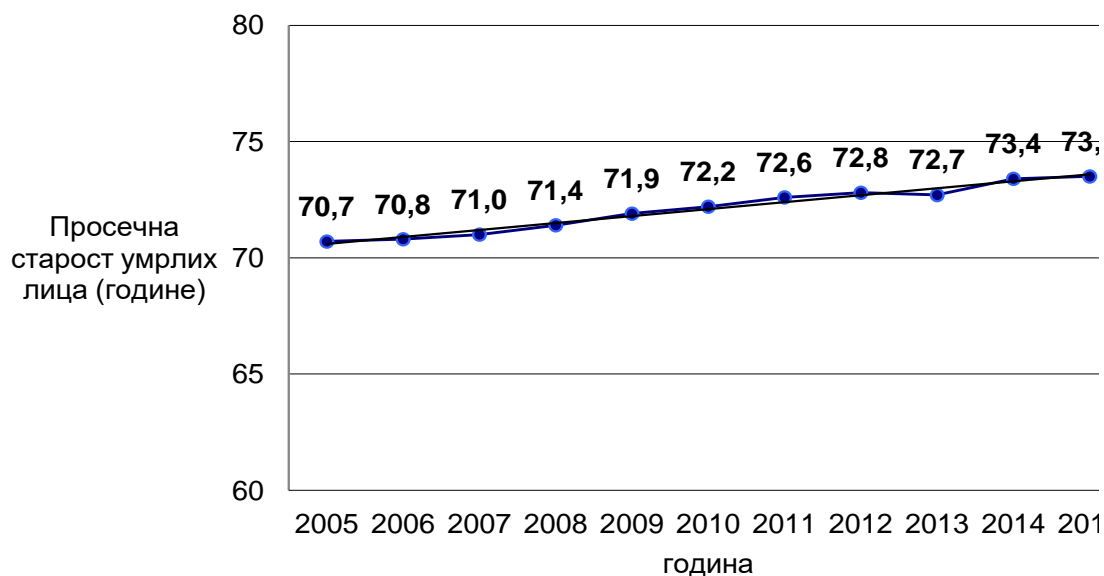

Извор података: Процена становништва за 2015. годину Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику за 2015. годину

Просечна старост умрлих лица у 2015. години је износила **73,5 година**. У последњих десет година просечна старост умрлих лица показује тренд пораста и од 2005. године се повећала за 2,8 година (графикон бр. 2).

Графикон бр. 2

Просечна старост умрлих лица у Јужнобачком округу у периоду од 2005. до 2015. године

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији, 2005-2015.

1.4.2. СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ

Структура узрока смрти представља процентуално учешће појединих узрока смрти у односу на укупан број умрлих. Водећи узроци смрти становништва Јужнобачког округа су болести система крвотока, тумори, болести система за дисање, болести система за варење и повреде, тровања и последице деловања спољних фактора. У односу на 2011. годину се не уочавају значајне промене у структури узрока смрти становништва Јужнобачког округа (табела бр. 8).

Табела бр. 8 Структура узрока смрти становништва Јужнобачког округа у 2011. и 2015. години

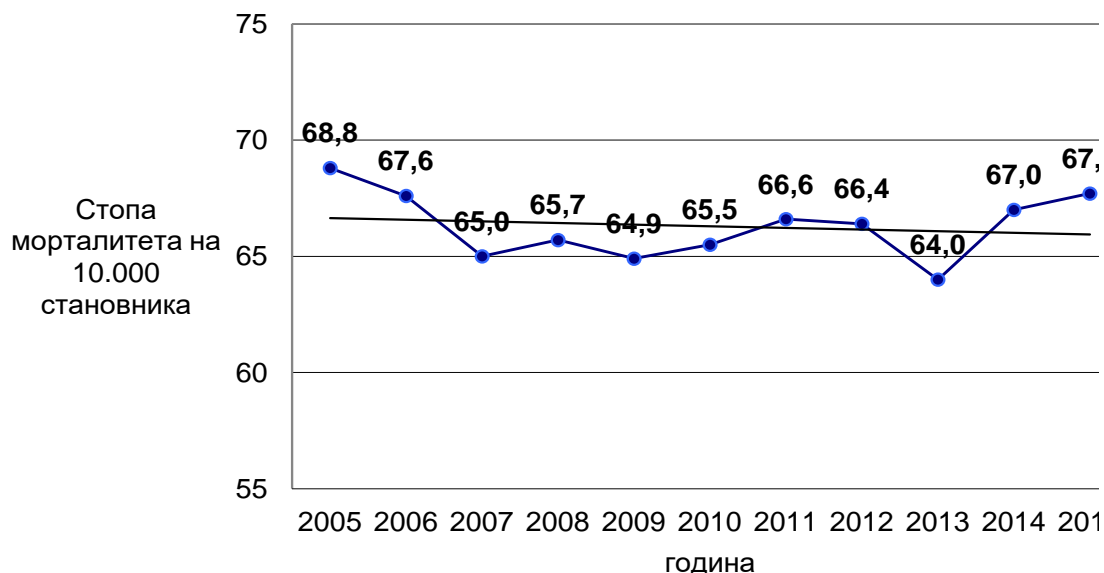
Узрок смрти	Шифра	2011. година		2015. година	
		Број умрлих	%	Број умрлих	%
Болести система крвотока	I00-I99	4.101	52,5	4.178	52,7
Тумори	C00-D48	1.881	24,1	1.822	23,0
Болести система за дисање	J00-J98	407	5,2	485	6,1
Болести система за варење	K00-K92	284	3,6	275	3,5
Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	S00-T98	288	3,7	254	3,2
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	E00-E88	273	3,5	237	3,0
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	R00-R99	148	1,9	142	1,8
Болести нервног система	G00-G98	102	1,3	142	1,8
Болести мокраћно-полног система	N00-N98	144	1,9	138	1,7
Душезни поремећаји и поремећаји понашања	F00-F99	66	0,9	124	1,6
Остало	-	110	1,4	127	1,6
Укупно	A00-T98	7.804	100,0	7.924	100,0

Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2011. и 2015. годину

Од **болести система крвотока** је у 2015. години умрло **4.178 особа**, односно свака друга особа (52,7%). Међу болестима система крвотока, најчешћи узрок смрти су биле болести повишеног крвног притиска (24,0%) и исхемијске болести срца (23,8%) које су чиниле скоро половину узрока смрти из групе болести система крвотока.

Специфична стопа морталитета од болести крвотока на 10.000 становника у 2015. години је износила 67,7 и била је виша код жена (72,5/10.000) него код мушкараца (62,6/10.000). У периоду 2005-2015. година специфична стопа морталитета од болести ситема крвотока показује благо опадајући тренд (графикон бр. 3).

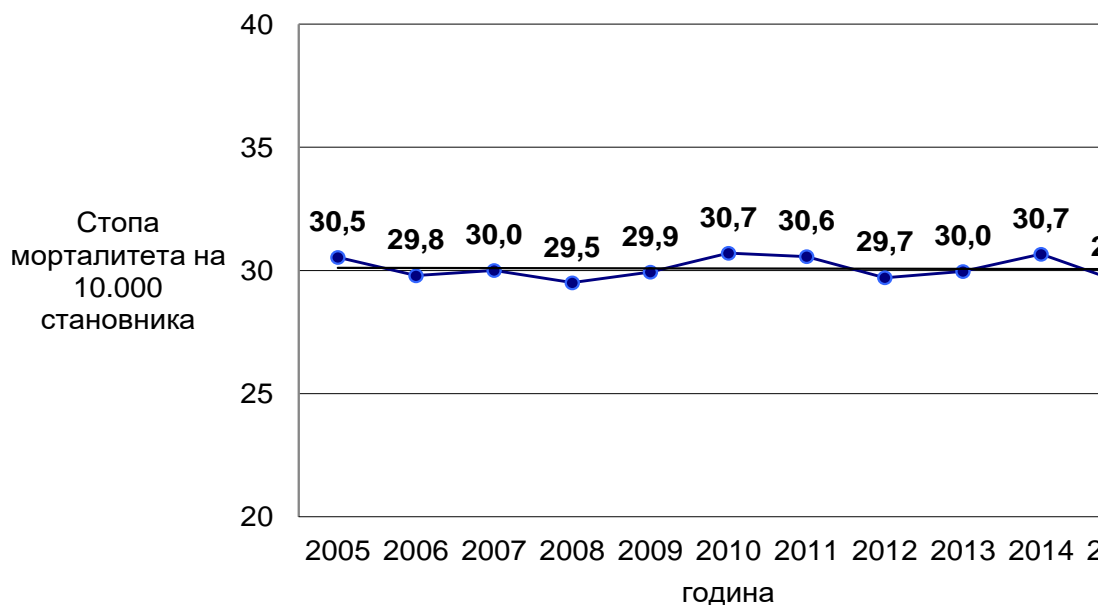
Графикон бр. 3 Специфична стопа морталитета од болести система крвотока на 10.000 становника у Јужнобачком округу у периоду 2005-2015. године

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2015. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2015. године

Други најчешћи узрок смрти код становништва Јужнобачког округа су били **тумори**, од којих су умрле **1.822 особе**, односно свака четврта особа (23,0%). Од тумора је умрло 30 особа на 10.000 становника и у последњих десетак година се не уочава значајна промена стопе морталитета код становништва Јужнобачког округа (графикон бр. 4). Посматрано по полу, од тумора је умрло 1.017 мушкараца, а специфична стопа морталитета од тумора је износила 34,2 на 10.000 мушкараца. Најчешћи малигни тумори код мушкараца су били малигни тумори душника, душница и плућа (305 умрлих особа), дебелог црева (123 умрле особа), простате (83 умрле особе) и желуца (51 умрла особа). Због тумора је умрло 805 жена, а специфична стопа морталитета је износила 25,2 на 10.000 жена. Најчешћи малигни тумори као узроци смрти код жена су били малигни тумор дојке (159 умрлих жена), малигни тумори душника, душница и плућа (140 умрлих жена), дебелог црева (95 умрлих жена) и карцином грлића материце (53 умрле жене).

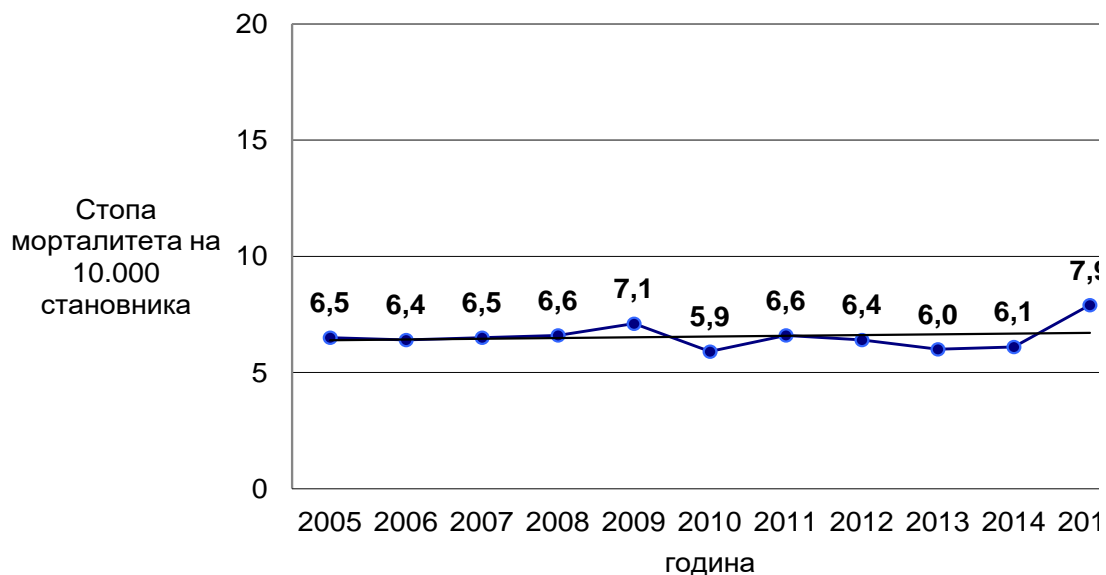
Графикон бр. 4 Специфична стопа морталитета од тумора на 10.000 становника у Јужнобачком округу у периоду 2005-2015. године

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2015. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2015. године

Болести система за дисање су биле трећи најчешћи узрок смрти од којих је умрло **485 особа** и које су чиниле 6,1% свих узрока смрти. Међу болестима дисајних органа као узрок смрти су биле најзаступљеније хроничне болести доњих дисајних путева које су чиниле 54,4% свих узрока смрти из ове групе болести. На 10.000 становника 6 особа је умрло од болести дисајних путева. У периоду од 2005-2015. године специфична стопа морталитета од болести из ове групе показује благо опадајући тренд (графикон бр. 5).

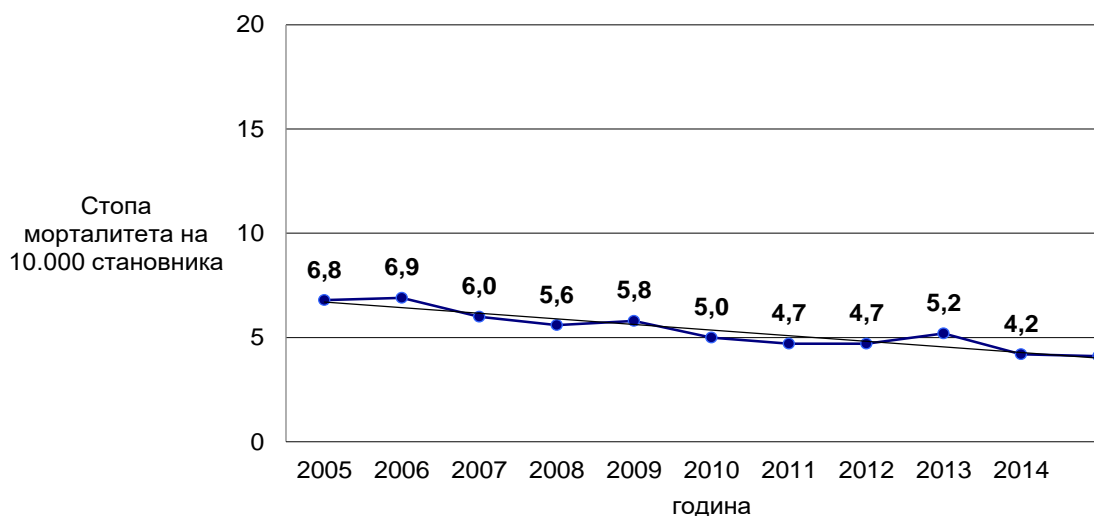
Графикон бр. 5 Специфична стопа морталитета од болести система за дисање на 10.000 становника Јужнобачког округа у периоду 2005-2015. година

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Попис становништва, домаћинства и станова 2011. у Републици Србији. Београд, 2012; Процена становништва од 2005. до 2015. године Републичког завода за статистику; Радне табеле Републичког завода за статистику од 2005. до 2015. године

Од повреда, тровања и последица деловања спољних фактора у 2015. години су умрле 254 особе, а специфична стопа морталитета је износила 4,1 на 10.000 становника. У последњих десет година опада специфична стопа морталитета од повреда и тровања (графикон бр. 6).

Графикон бр. 6 Специфична стопа морталитета од повреда, тровања и последица деловања спољних фактора на 10.000 становника Јужнобачког округа у периоду 2005-2015. година

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2005-2015. године; Радне табеле Републичког завода за статистику за 2005. годину.

Међу насилним узроцима смрти су били најбројнији несрећни случајеви (39,3%), и самоубиства (38,6%). У 2015. години број самоубистава је износио 98, док је тај број у 2011. години био 109 (табела бр. 9). Стопа самоубистава у Јужнобачком округу у 2015. години је износила 15,9 на 100.000 становника и смањила се у односу на 2011. годину када је износила 17,9/100.000 становника.

Табела бр. 9 Умрли од повреда и тровања према спољном узроку смрти у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Врста насилне смрти	2011.		2015.	
	Број умрлих	%	Број умрлих	%
Самоубиства	109	37,9	98	38,6
Саобраћајни удеси	60	20,8	56	22,0
Остале несреће	45	15,6	44	17,3
Насиље	9	3,1	11	4,3
Остали спољни узроци	65	22,6	45	17,7
Укупно	288	100,0	254	100,0

Напомена: Остале несреће односе се на падове, задесна дављења и утапања, излагање диму, ватри и пламену и случајна тровања, док се под осталим спољним узроцима подразумевају: излагање неживим и живим механичким силама, други удеси који угрожавају дисање, излагање електричној струји, зрачењу и превисоким температурама и притисцима ваздуха, излагање топлим и врелим материјалима, догађаји са неодређеном намером

Извор података: Радне табеле Републичког завода за статистику за 2011. и 2015. годину

1.4.3. СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ

Веома значајан и осетљив индикатор здравственог стања становништва представља **стопа смртности одојчади** (број умрле одојчади на 1.000 живорођене деце у једној години). Циљ СЗО за европски регион је да до 2020. године смртност одојчади буде испод 20‰, а у земљама у којима је тај циљ достигнут тежити стопи од 10‰ и мање. У 2015. години у Јужнобачком округу је умрло 28 одојчади, а стопа смртности је износила **4,2‰** и нижа је у односу на стопу у Војводини као целини (5,1‰).

Посматрано по општинама Округа, све општине, осим општине Тител, су имале стопу смртности одојчади испод 10‰. Најнижа стопа је била у Новом Саду (3,3‰), док је највиша била у Тителу (23,3%) (табела бр. 10).

Табела бр. 10 Стопа смртности одојчади у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Општина	Стопа смртности одојчади (‰)	
	2011. година	2015. година
Бач	-	-
Бачка Паланка	2,1	6,5
Бачки Петровац	7,8	-
Беоцин	14,2	8,8
Бечеј	18,6	5,6
Врбас	9,5	7,7
Жабаљ	4,0	7,0
Србобран	-	-
Сремски Карловци	-	-
Темерин	3,9	-
Тител	12,7	23,3
Град Нови Сад	2,6	3,3
Јужнобачки округ	4,4	4,2
Војводина	5,1	5,1

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2011. и 2015.

1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ

Један од најзначајнијих показатеља здравља жена, здравственог стања становништва уопште и квалитета пружене здравствене заштите је **матернални морталитет** и исказује се стопом која представља број умрлих жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња на 100.000 живорођене деце. Национални миленијумски циљ развоја у Републици Србији је смањити стопу матерналне смртности испод 5 умрлих жена на 100.000 живорођених. У Јужнобачком округу у 2015. години је умрла 1 жена услед компликације трудноће, порођаја и пуерперијума, а стопа матерналног морталитета на 100.000 живорођене деце је износила **15,0**. У 2011. години није регистрован ни један смртни случај услед компликација трудноће, порођаја и пуерперијума.

1.5 ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ

За процену природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја**, која представља разлику између броја рођених и броја умрлих изражену на 1.000 становника. Уколико природни прираштај има негативну вредност долази до смањења броја становника (денаталитет или депопулација). Стопа природног прираштаја испод 5‰ се сматра ниском. У Јужнобачком округу, стопа природног прираштаја је у 2015. години била негативна и износила је **-2,0‰**. Природни прираштај је био негативан у свим општинама округа, осим у Граду Новом Саду где је износио 0,8‰ и такође се може сматрати неповољним. У односу на 2011. годину (-2,2‰), стопа природног прираштаја је задржала исту вредност. Посматрано по општинама Јужнобачког округа, највиша стопа природног прираштаја је била у Граду Новом Саду, Сремским Карловцима и Темерину, док су најнеповољније стопе имали Бачки Петровац и Бачка Паланка (табела бр. 11)

Табела бр. 11   **Стопа природног прираштаја у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години**

Општина	Стопа природног прираштаја (‰)	
	2011. година	2015. година
Бач	-9,8	-7,2
Бачка Паланка	-6,3	-7,5
Бачки Петровац	-6,7	-7,8
Беочин	-2,9	-5,7
Бечеј	-7,8	-4,8
Врбас	-4,6	-5,7
Жабаљ	-5,8	-5,4
Србобран	-7,6	-6,7
Сремски Карловци	-7,3	-2,0
Темерин	-2,6	-3,3
Тител	-4,1	-6,9
Град Нови Сад	1,2	0,8
Јужнобачки округ	-2,0	-2,0
Војводина	-5,5	-5,5

Извор података: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН40, Статистика становништва, Витални догађаји у Републици Србији 2011. и 2015.

Витални индекс је индикатор који служи за процену рационалности природног прираштаја и представља број живорођених на 100 умрлих. У Јужнобачком округу је у 2015. години имао неповољну вредност од 84,5% што указује да је природни прираштај нерационалан.

1.6 ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ

Према подацима за 2015. годину **стопа нупцијалитета** (број закључених бракова на 1.000 становника) у Јужнобачком округу је износила **5,7‰** што је више него у Војводини (5,3‰). Највиша стопа нупцијалитета је била у Сремским Карловцима (6,7‰), а најнижа у општини Темерин (4,1‰). Највиша **стопа диворцијалитета** (број разведених бракова на 1.000 становника) је забележена у општини Бачка Паланка и Сремски Карловци (1,8‰), а најнижа у Тителу (0,5‰) (табела бр. 12).

Табела бр. 12 Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
Бач	74	5,4	19	1,4	256,8
Бачка Паланка	279	5,2	97	1,8	347,7
Бачки Петровац	66	5,1	10	0,8	151,5
Беочин	79	5,2	17	1,1	215,2
Бечеј	211	5,8	40	1,1	189,6
Врбас	207	5,1	37	0,9	178,7
Жабаљ	170	6,6	22	0,9	129,4
Србобран	95	6,0	10	0,6	105,3
Сремски Карловци	57	6,7	15	1,8	263,2
Темерин	116	4,1	30	1,1	258,6
Тител	80	5,2	7	0,5	87,5
Град Нови Сад	2.083	5,9	547	1,6	262,6
Јужнобачки округ	3.517	5,7	851	1,4	242,0
Војводина	10.066	5,3	3.063	1,6	304,3

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2015.

У 2015. години на свака четири закључена брака један је разведен што је више у односу на 2011. годину када се на пет закључених бракова развео један брак (табела бр. 13).

Табела бр. 13 Закључени и разведени бракови у Јужнобачком округу у 2011. и 2015. години

Година	Закључени бракови	Стопа нупцијалитета (‰)	Разведени бракови	Стопа диворцијалитета (‰)	Стопа разведених на 1000 закључених бракова (‰)
2011.	3.500	5,7	698	1,1	199,4
2015.	3.517	5,7	851	1,4	242,0

Извор: Републички завод за статистику Србије. Саопштење СН50, Статистика становништва, Закључени и разведени бракови у Републици Србији, 2011. и 2015.

ЗАКЉУЧЦИ

- ❖ Према свим демографским критеријумима становништво Јужнобачког округа спада у демографски старо становништво. Висока стопа морталитета од 12,8‰ и ниска стопа наталитета (10,8‰) доводе до веома неповољног природног прираштаја (-2,0‰).
- ❖ Стопа смртности одојчади као једног од најзначајнијих индикатора здравственог стања становништва је имала ниску вредност (4,2‰) и указује на добру здравствену заштиту мајке и детета.
- ❖ У 2015. години у Јужнобачком округу је умрла једна жена услед компликација трудноће, порођаја и бабиња, а стопа матерналног морталитета је износила 15,0 на 100.000 живорођене деце.
- ❖ Водећи узроци смртности становништва Јужнобачког округа су хроничне незаразне болести (кардиоваскуларне болести, малигне болести и болести система за дисање) које заједно чине преко 80% укупног морталитета.

ПРЕПОРУКЕ

- Низак наталитет, ниска стопа укупног фертилитета и бруто стопе репродукције у Јужнобачком округу захтевају јасно дефинисање и спровођење пронаталитетних мера и активности у циљу повећања рађања.

2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ)

2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2015. године у служби опште медицине у Јужнобачком округу укупно регистрован морбидитет износио је 711.179 обољења и за 2,7% је мањи него у 2011. години. У структури морбидитета редослед прве четири водеће групе болести је исти у 2015. години, као и 2011. години, док су на петом месту у 2015. години болести мокраћно - полног система, замениле душевне поремећаје и поремећаје понашања.

На првом месту налази се група **болести система крвотока** са учешћем од 17,2% у укупном морбидитету у 2015. години. У односу на 2011. годину број регистрованих обољења из ове групе смањено се за 2,5%. Водећа дијагноза из ове групе болести, уједно и најчешћа у овој служби, је *есенцијална артеријска хипертензија* са учешћем од 10,4% у укупном морбидитету ове службе у 2015. години (табеле бр. 14,15, 17).

На другом месту на листи водећих група болести се налазе **болести система за дисање**, чије је учешће у укупном морбидитету службе у 2015. години 14,2%. У односу на 2011. годину број обољења из ове групе се смањено за 3,9%. И поред високе учесталости регистрованих дијагноза из ове групе, оне немају већи социјално-медицински значај јер се најчешће ради о акутним респираторним обољењима са кратким током и могућношћу ефикасног лечења. Најчешћа дијагноза из ове групе болести је *акутно запаљење ждрела и крајника* и налази се на трећем месту водећих дијагноза у обе посматране године са укупним морбидитетом од 5,3% у 2015. години и 5,6% у 2011. години (табеле бр. 14 - 17).

На трећем месту је група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** које су чест узрок радне неспособности и апсентизма (одсуствовања са посла). У 2015. години, као и 2011. години свака десета дијагноза регистрована у служби опште медицине припада овој групи болести. Најчешћа дијагноза из ове групе, уједно друга на листи водећих дијагноза у обе посматране године је *друга обољења леђа* (5,4% у 2015. години и 5,8% у 2011. години) (табеле бр. 14 - 17).

Следећа на листи у 2015. односно 2011. години је група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** (6,9% односно 8,7%). Дијагнозе из ове групе суштински не представљају део морбидитета, али су често разлог посете лекарима ради нпр. систематских прегледа, издавања уверења, контроле клицоноштва, имунизације итд. Водећа у овој групи, а пета на листи водећих дијагноза у 2015. години је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* са учешћем од 3,8% у укупном морбидитету службе (табела бр. 14, 15, 17).

На петом месту се налазе **болести мокраћно-полног система** са учешћем у укупном морбидитету од 6,3% у 2015. години. У 2011. години на петом месту у структури морбидитета се налазила група душевних поремећаја и поремећаја понашања са учешћем од 6,6% (табеле бр. 14, 15).

Табела бр. 14   **Водеће групе болести у служби опште медицине у 2011. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	125707	17,2
2.	Болести система за дисање	105006	14,4
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	73268	10,0
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	63587	8,7
5.	Душевни порем.и порем.понашања	47912	6,6
6.	Остало	315101	43,1
Укупно		730581	100,0

Табела бр. 15   **Водеће групе болести у служби опште медицине у 2015. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система крвотока	122600	17,2
2.	Болести система за дисање	100897	14,2
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	68614	9,6
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	48792	6,9
5.	Болести мокраћно-полног система	45040	6,3
6.	Остало	325236	45,7
Укупно		711179	100,00

Табела бр. 16   **Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2011. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	73964	10,1
2.	Друга обољења леђа	42169	5,8
3.	Акутно запаљење ждрела и крајника	40639	5,6
4.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	35913	4,9
5.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	30704	4,2
6.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	28446	3,9
7.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	21634	3,0
8.	Друге болести коже и поткожног ткива	20957	2,9
9.	Инфекције горњих респираторних путева	20304	2,8
10.	Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева	18501	2,5
11.	Остало	397350	54,4
Укупно		730581	100,0

Табела бр. 17   Водеће дијагнозе у служби опште медицине у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	73696	10,4
2.	Друга обољења леђа	38601	5,4
3.	Акутно запаљење ждрела и крајника	37385	5,3
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	33783	4,8
5.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	27062	3,8
6.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	23450	3,3
7.	Инфекције горњих респираторних путева	21580	3,0
8.	Друге болести коже и поткожног ткива	21541	3,0
9.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	20447	2,9
10.	Шећерна болест	16595	2,3
11.	Остало	397039	55,8
Укупно		711179	100,0

2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Примарну здравствену заштиту радно активном становништву обезбеђује служба медицине рада. Укупно регистрован морбидитет у овој служби у 2015. години у Јужнобачком округу износио је 91.124 и смањιο се за 9,4% у односу на 2011. годину.

Болести система за дисање налазе се на првом месту у обе посматране године са учешћем у укупном морбидитету од 18,3% у 2015. години и 16,7% у 2011. години. Најчешћа дијагноза у овој групи - *акутно запаљење ждрела и крајника* у 2015. години налази се на другом месту са учешћем од 6,9%, односно на трећем месту у 2011. години са учешћем од 6,6%. *Инфекције горњих респираторних путева* заузимају четврто место међу водећим дијагнозама ове службе у 2015. години са 6,3%, док је ова дијагноза у 2011. години заузимала пето место са учешћем од 4,8% у укупном морбидитету службе (табеле бр. 18 - 21).

Група **болести система крвотока**, налази се на другом месту у 2015. години и свака осма дијагноза забележена у овој служби припада овој групи (11,9%). У односу на 2011. годину број регистрованих обољења из ове групе смањιο се за 9,5%. У укупном морбидитету ове службе *есенцијална артеријска хипертензија* се у обе посматране године налази на месту водеће дијагнозе са укупним морбидитетом од 7,0% у 2015. години и 7,3% у 2011. години (табеле бр. 18 - 21).

Група **болести мишићно-коштаног система и везивног ткива** се у обе посматране године (2015. односно 2011. години) налазе на трећем месту са истим учешћем у структури морбидитета службе од 11,3%. Најчешћа дијагноза из ове групе, *друга обољења леђа* се налази на трећем месту у 2015. години са 6,8% у укупном морбидитету службе, док се у 2011. години ова дијагноза налазила на другом месту са 6,9%. Ове болести су значајан узрок одсуствовања са посла, али и захтева за стварањем оптималних здравствено-безбедоносних услова за рад у радној и животној средини (табеле бр. 18 - 21).

Група **болести система за варење** налази се на четвртом месту у укупном морбидитету службе медицине рада у 2015. години (7,4%), док се у 2011. години ова група болести налазила на петом месту (6,7%). Број регистрованих обољења из ове групе болести се није значајно мењао у обе посматране године (табеле бр. 18,19).

Болести мокраћно-полног система налазе се на петом месту на листи водећих група болести у овој служби, са учешћем од 6,8% у укупном морбидитету службе у 2015. години. У 2011. години пета међу водећим групама болести је била група **болести система за варење** (табеле бр. 18 - 21).

Табела бр. 18   Водеће групе болести у служби медицине рада у 2011. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	16779	16,7
2.	Болести система крвотока	11939	11,9
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	11386	11,3
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	10036	10,0
5.	Болести система за варење	6711	6,7
6.	Остало	43765	43,5
Укупно		100616	100,0

Табела бр. 19   Водеће групе болести у служби медицине рада у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	16641	18,3
2.	Болести система крвотока	10807	11,9
3.	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	10305	11,3
4.	Болести система за варење	6702	7,4
5.	Болести мокраћно-полног система	6167	6,8
6.	Остало	40502	44,4
Укупно		91124	100,00

Табела бр. 20   Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2011. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	7338	7,3
2.	Друга обољења леђа	6905	6,9
3.	Акутно запаљење ждрела и крајника	6666	6,6
4.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	6040	6,0
5.	Инфекције горњих респираторних путева	4821	4,8
6.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	4033	4,0
7.	Друге вирусне болести	3372	3,4
8.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	3237	3,2
9.	Друге болести коже и поткожног ткива	2827	2,8
10.	Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	2654	2,6
11.	Остало	52723	52,4
Укупно		100616	100,0

Табела бр. 21 Водеће дијагнозе у служби медицине рада у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Есенцијална артеријска хипертензија	6371	7,0
2.	Акутно запаљење ждрела и крајника	6320	6,9
3.	Друга обољења леђа	6207	6,8
4.	Инфекције горњих респираторних путева	5754	6,3
5.	Друге вирусне болести	3834	4,2
6.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	3080	3,4
7.	Неуротски, стресогени и соматоформни поремећаји	2800	3,1
8.	Друге болести коже и поткожног ткива	2757	3,0
9.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	2640	2,9
10.	Други болести система за мокрење	2276	2,5
11.	Остало	49085	53,9
Укупно		91124	100,00

2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА)

У служби за здравствену заштиту предшколске деце у Јужнобачком округу у 2015. години укупно регистровани морбидитет износио је 195.358 обољења и у односу на 2011. годину се повећао за 10,5%. У структури морбидитета, заступљеност пет водећих група болести је у 2015. години, иста као и 2011. години.

Болести система за дисање налазе се на првом месту, при чему је готово половина регистрованих дијагноза у укупном морбидитету службе из ове групе болести (49,3%). У оквиру групе доминира дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника*, уједно и најчешћа дијагноза у укупном морбидитету службе, која је у 2015. години, као и у 2011. години била отприлике свака пета регистрована дијагноза. На другом месту у оквиру групе, као и на листи водећих дијагноза укупног морбидитета службе, у обе посматране године, су *инфекције горњих респираторних путева* (19,3% у 2015. години, односно 15,3% у 2011. години) (табеле бр. 22 - 25).

Група **заразне и паразитарне болести** која се налази на другом месту, са учешћем у укупном морбидитету службе од 14,4% у 2015. односно 14,8% у 2011. години, има посебан социјално-медицински значај због масовности и контагиозности у дечијим колективима. Водећа дијагноза у овој групи болести, а трећа регистрована дијагноза у морбидитету ове службе је *друге вирусне болести* и чини 10,3% од укупно регистрованих дијагноза у 2015. години (табеле бр. 22, 23, 25).

На трећем месту се налазе **болести ува и мастоидног наставка** које учествују са 7,4% у 2015. односно 6,4% у 2011. години, у укупном морбидитету службе. Водећа дијагноза у 2015. години у оквиру групе је *болести средњег ува и болести мастоидног наставка* са учешћем од 5,4% у укупном морбидитету службе (табеле бр. 22, 23, 25).

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом налазе се на четвртном месту по учесталости међу водећим групама болести ове службе. Укупан морбидитет у оквиру ове групе у 2015. години износи 6,5%, док је у 2011. години био већи и износио је 9,2%. Најчешћа дијагноза у 2015. години у оквиру групе, а шеста на листи водећих дијагноза, је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* (5,0%) (табеле бр. 22, 23, 25).

На петом месту у структури укупног морбидитета ове службе су **болести коже и поткожног ткива** са 5,3% и водећом дијагнозом *друге болести коже и поткожног ткива* која у морбидитету службе учествује са 3,9% (табеле бр. 22, 24).

Табела бр. 22   **Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2011. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	85270	48,2
2.	Заразне и паразитарне болести	26198	14,8
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	16291	9,2
4.	Болести ува и мастоидног наставка	11381	6,4
5.	Болести коже и поткожног ткива	8884	5,0
6.	Остало	28733	16,3
Укупно		176757	100,0

Табела бр. 23   **Водеће групе болести у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2015. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	96214	49,3
2.	Заразне и паразитарне болести	28207	14,4
3.	Болести ува и мастоидног наставка	14405	7,4
4.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	12786	6,5
5.	Болести коже и поткожног ткива	10391	5,3
6.	Остало	33355	17,1
Укупно		195358	100,00

Табела бр. 24   **Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2011. години у Јужнобачком округу**

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	40114	22,7
2.	Инфекције горњих респираторних путева	27044	15,3
3.	Друге вирусне болести	19068	10,8
4.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	12415	7,0
5.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	8604	4,9
6.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	7821	4,4
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	6307	3,6
8.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	4751	2,7
9.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4142	2,3
10.	Акутно запаљење гркљана и душника	3494	2,0
11.	Остало	42997	24,3
Укупно		176757	100,0

Табела бр. 25

Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите деце (0-6 година) у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	37885	19,4
2.	Инфекције горњих респираторних путева	37742	19,3
3.	Друге вирусне болести	20161	10,3
4.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	10528	5,4
5.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	10518	5,4
6.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	9764	5,0
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	7622	3,9
8.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	6065	3,1
9.	Друге специфичне, неспецифичне и вишеструке повреде	4192	2,1
10.	Акутно запаљење гркљана и душника	3984	2,0
11.	Остало	46897	24,0
Укупно		195358	100,00

2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Током 2015. године у служби за здравствену заштиту деце школског узраста укупно регистрован морбидитет у Јужнобачком округу био је 169.008 обољења, што је за 11,7% мање у односу на 2011. годину.

Највећи удео у регистрованом морбидитету у 2015. као и у 2011. години има група **болести система за дисање** (39,9%, односно 43,8%), у оквиру којих у 2015. години доминира дијагноза *инфекција горњих респираторних путева*, чинећи 15,8% свих дијагноза регистрованих у овој служби. У односу на 2011. годину број оболелих од ове дијагнозе се смањио за 2,6%. Друга на листи, у оквиру групе, као и у укупном морбидитету службе у 2015. години, је дијагноза *акутно запаљење ждрела и крајника* са 14,8% (табеле бр. 26 - 29).

Заразне и паразитарне болести се налазе на другом месту у обе посматране године са учешћем у укупно регистрованом морбидитету ове службе од 15,2% у 2015. години односно 13,8% у 2011. години. Водећа дијагноза у оквиру групе, у обе посматране године је *друге вирусне болести* и износи 12,2% у 2015. (табеле бр. 26 - 29).

На трећем месту у 2015. години налазе се **симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази** са учешћем у укупном морбидитету службе од 8,2%. Ова група болести у 2011. години се налазила на четвртном месту са укупним морбидитетом од 6,6%. Најчешћа регистрована дијагноза у 2015. години *други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази* са 5,2% налази се на високом четвртном месту на листи водећих дијагноза. Висок ранг ове групе дијагноза у регистрованом морбидитету указује на неопходност побољшања дијагностике, квалитета рада, као и евидентирања у овој служби (табеле бр. 26, 27, 29).

Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора, су група која има изразит социјално-медицински значај зато што може довести до трајног оштећења организма и инвалидитета. Ова група учествује са 6,4% у укупном морбидитету ове службе и налази се на четвртном месту најчешћих група болести у 2015. години. Водећа дијагноза у оквиру групе, а пета на листи водећих дијагноза регистрованих у овој служби је *друге специфичне, неспецифичне и вишеструке*

повреде (4,7%). Оно што је важно напоменути да се у односу на 2011. годину (6,0%) укупни морбидитет ове групе болести повећао, што указује на неопходност креирања превентивних програма усмерених на превенцију повреда у овом раном узрасту (табеле бр. 26, 27, 29).

Група **фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом** је са учешћем од 6,1% у 2015. години заузела пето место у укупном морбидитету службе, док је у 2011. години ова група болести са 8,9% заузимала треће место. Водећа дијагноза *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања*, налази се на шестом месту у 2015. години, а у 2011. години на четвртом месту у укупној структури дијагноза ове службе (табеле бр. 26 - 29).

Табела бр. 26 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2011. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	83766	43,8
2.	Заразне и паразитарне болести	26486	13,8
3.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	16979	8,9
4.	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	12693	6,6
5.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	11525	6,0
6.	Остало	40003	20,9
Укупно		191452	100,0

Табела бр. 27 Водеће групе болести у служби здравствене заштите школске деце у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести система за дисање	67495	39,9
2.	Заразне и паразитарне болести	25723	15,2
3.	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	13775	8,2
4.	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	10760	6,4
5.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	10306	6,1
6.	Остало	40949	24,2
Укупно		169008	100,00

Табела бр. 28 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце у 2011. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Акутно запаљење ждрела и крајника	38050	19,9
2.	Инфекције горњих респираторних путева	27478	14,4
3.	Друге вирусне болести	21905	11,4
4.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	14548	7,6
5.	Друге специфичне и неспецифичне и вишеструке повреде	9115	4,8
6.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	8103	4,2
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	5995	3,1
8.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	5540	2,9
9.	Друге болести црева и потрбушнице	4705	2,5
10.	Болести средњег ува и болести мастоидног наставка	4400	2,3
11.	Остало	51613	27,0
Укупно		191452	100,0

Табела бр. 29 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите школске деце у 2015. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Инфекције горњих респираторних путева	26774	15,8
2.	Акутно запаљење ждрела и крајника	24975	14,8
3.	Друге вирусне болести	20586	12,2
4.	Други симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораторијски налази	8745	5,2
5.	Друге специфичне и неспецифичне и вишеструке повреде	7995	4,7
6.	Лица која траже здрав. услуге ради прегледа и испитивања	7963	4,7
7.	Друге болести коже и поткожног ткива	6037	3,6
8.	Акутно запаљење бронха и бронхиола	5714	3,4
9.	Друге болести црева и потрбушнице	4544	2,7
10.	Бол у трбуху и карлици	4208	2,5
11.	Остало	51467	30,5
Укупно		169008	100,00

2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

У служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2015. години укупно регистровани морбидитет износио је 45.769 обољења и за 30,5% је мањи него у 2011. години.

Болести мокраћно-полног система у 2015. години се налазе на првом месту и чине скоро половину укупно регистрованих дијагноза у морбидитету ове службе (47,0%), док се у 2011. години ова група болести налазила на другом месту са учешћем у укупном морбидитету службе од 42,5%. Најчешћа дијагноза у овој групи болести, а истовремено и друга међу водећим дијагнозама у укупном морбидитету службе у обе посматране године је *друга запаљења женских карличих органа* (13,6% односно 13,0%) (табеле бр. 30 - 33).

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом у 2015. години налазе се на другом месту и заузимају значајан удео у укупно регистрованом морбидитету ове службе (39,3%), а у 2011. години ова група болести је заузимала прво место са готово половином регистрованих дијагноза

(44,5%). Најчешћа дијагноза у оквиру групе, а истовремено и најзаступљенија дијагноза у укупном морбидитету службе у обе анализиране године је *лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања* (21,7% односно 28,2%) (табеле бр. 30 - 33).

У обе анализиране године **трудноћа, рађање и бабиње** налазе се на трећем месту са 6,2% учешћа у укупном морбидитету у 2015. години и 5,7% у 2011. години, а водећа дијагноза у овој групи, уједно и девета дијагноза у укупном морбидитету службе у 2015. години су *друге компликације трудноће и порођаја* са 4,2% од укупног морбидитета (табеле бр. 30, 31, 33).

На четвртном месту у 2015. години са уделом од 3,4% се налазе **тумори**, а који су у 2011. години заузимали пето место са учешћем 2,6% у укупном морбидитету службе. Следе их **заразне и паразитарне болести** са уделом од 2,0% у 2015. години (табеле бр. 30, 31, 33).

Табела бр. 30   **Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2011. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	29262	44,5
2.	Болести мокраћно-полног система	27944	42,5
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	3753	5,7
4.	Заразне и паразитарне болести	1979	3,0
5.	Тумори	1743	2,6
6.	Остало	1141	1,7
Укупно		65822	100,0

Табела бр. 31   **Водеће групе болести у служби здравствене заштите жена у 2015. години у Јужнобачком округу**

РБ	Група болести	Број	%
1.	Болести мокраћно – полног система	21499	47,0
2.	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здр. службом	17981	39,3
3.	Трудноћа, рађање и бабиње	2820	6,2
4.	Тумори	1554	3,4
5.	Заразне и паразитарне болести	901	2,0
6.	Остало	1014	2,2
Укупно		45769	100,00

Табела бр. 32 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2011. години у Јужнобачком округу

РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	18576	28,2
2.	Друга запаљења женских карличних органа	8563	13,0
3.	Поремећаји менструације	5243	8,0
4.	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	3744	5,7
5.	Контрацепција	3495	5,3
6.	Друга обољења полно-мокраћног пута	2897	4,4
7.	Болести менопаузе -климактеријума	2892	4,4
8.	Запаљење грлића материце	2695	4,1
9.	Друге компликације трудноће и порођаја	2278	3,5
10.	Нега и преглед после порођаја	1944	3,0
11.	Остало	13495	20,5
Укупно		65822	100,0

Табела бр. 33 Водеће дијагнозе у служби здравствене заштите жена у 2015. години у Јужнобачком округу

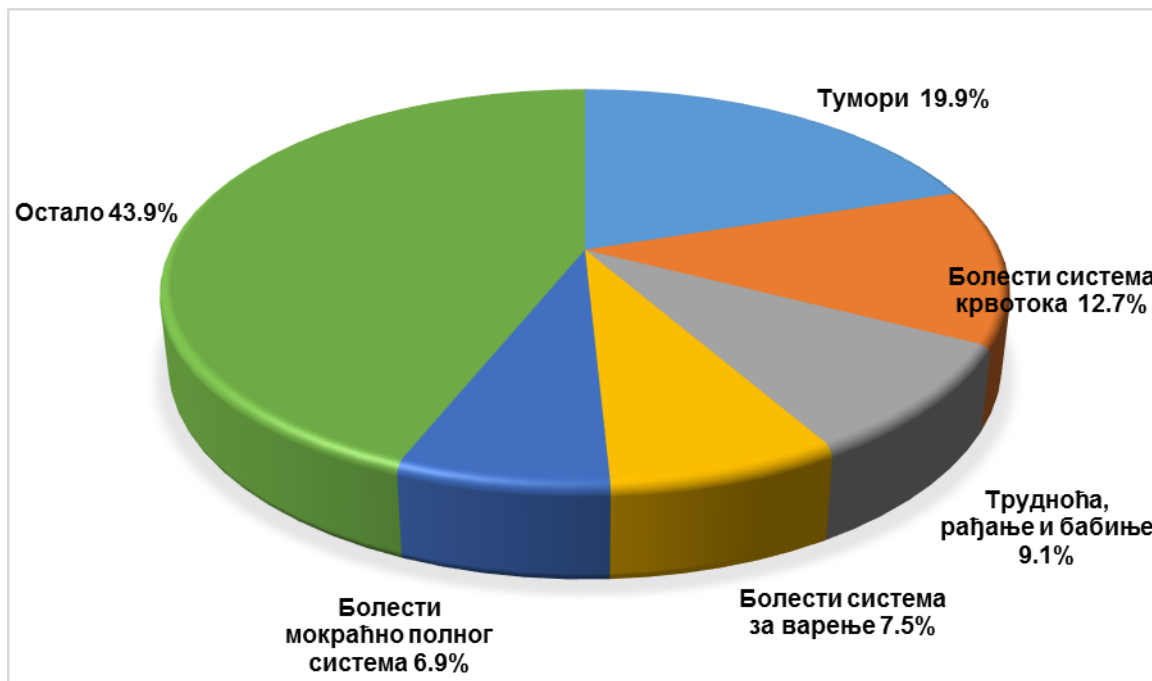
РБ	Дијагноза	Број	%
1.	Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања	9912	21,7
2.	Друга запаљења женских карличних органа	6233	13,6
3.	Поремећаји менструације	3723	8,1
4.	Препорођајни прегледи и друге контроле трудноће	3699	8,1
5.	Болести менопаузе -климактеријума	3047	6,7
6.	Запаљење грлића материце	2504	5,5
7.	Контрацепција	2176	4,8
8.	Друга обољења полно-мокраћног пута	1950	4,3
9.	Друге компликације трудноће и порођаја	1922	4,2
10.	Нега и преглед после порођаја	1129	2,5
11.	Остало	9474	20,7
Укупно		45769	100,00

2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ

У болничком морбидитету који се региструје у Клиничком центру Војводине, на Институту за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, на Институтима у Сремској Каменици, у Општој болници Врбас и Специјалној болници за реуматске болести Нови Сад, према подацима за 2015. годину најзаступљеније групе обољења су: тумори (19,9%), следе болести система крвотока (12,7%), трудноћа, рађање и бабиње (9,1%), болести система за варење (7,5%) и болести мокраћно-полног система (6,9%) (графикон бр. 7, табела бр. 35).

У поређењу са 2011. годином, сада се у водећим групама болести налази XV група (трудноћа, рађање и бабиње) и XXI група (фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом), што у претходном периоду није био случај. Већи број случајева у односу на посматрану годину у оквиру групе трудноћа, рађање и бабиње је резултат промењеног начина евидентирања, с обзиром да се према новој методологији региструје и боравак у болници ради порођаја у оквиру Извештаја о хоспитализацији, што раније није био случај (табела бр. 34, 35).

Графикон бр. 7 Најчешће групе обољења у структури болничког морбидитета у 2015. Години

Табела бр. 34 Болнички морбидитет и морталитет у Јужнобачком округу у 2011. години

Р.бр. групе болести	Назив групе болести	Случајева	%	Број дана	Умрло	Просечна дужина лечења	Леталитет (број умрлих на 100 лечених)
I	Заразне и паразитарне болести	2150	2,51	28318	52	13,2	2,42
II	Тумори	20349	23,79	141529	546	7,0	2,68
III	Болести крви, крвотворних органа и поремећаји имунитета	2050	2,40	8227	20	4,0	0,98
IV	Болести жлезда са унутрашњим лечењем, исхране и метаболизма	3637	4,25	18414	74	5,1	2,03
V	Душезни поремећаји и поремећаји понашања	2805	3,28	60736	5	21,7	0,18
VI	Болести нервног система	2456	2,87	22833	24	9,3	0,98
VII	Болести ока и припојака ока	2037	2,38	6377	0	3,1	0,00
VIII	Болести ува и мастоидног наставка	700	0,82	3661	0	5,2	0,00
IX	Болести система крвотока	11702	13,68	109714	994	9,4	8,49
X	Болести система за дисање	6278	7,34	63127	232	10,1	3,70
XI	Болести система за варење	6984	8,17	49127	234	7,0	3,35
XII	Болести коже и поткожног ткива	1177	1,38	8943	6	7,6	0,51
XIII	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	4518	5,28	48912	7	10,8	0,15
XIV	Болести мокраћно-полног система	6098	7,13	31574	105	5,2	1,72
XV	Трудноћа, рађање и бабиње	1721	2,01	4172	0	2,4	0,00
XVI	Стања у порођајном периоду	519	0,61	9494	27	18,3	5,20
XVII	Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности	1214	1,42	7534	12	6,2	0,99
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	1881	2,20	11644	47	6,2	2,50
XIX	Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора	3766	4,40	26466	80	7,0	2,12
XXI	Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	3485	4,07	18222	3	5,2	0,09
УКУПНО		85527	100,00	679024	2468	7,9	2,88

Табела бр. 35 Болнички морбидитет и морталитет у Јужнобачком округу у 2015. години

Група болести	Случајева	%	Ранг	Број дана	Дужина лечења	Умрло	Болнички леталитет
I Заразне и паразитарне болести	2.016	2,19	13	20.987	10,4	65	3,22
II Тумори	18.395	19,94	1	150.317	8,2	555	3,02
III Болести крви и имунитета	1.157	1,25	18	8.348	7,2	15	1,30
IV Болести жлезда са унутрашњим лучењем	2.734	2,96	10	18.337	6,7	50	1,83
V Душевни поремећаји и поремећаји понашања	2.383	2,58	12	53.625	22,5	13	0,55
VI Болести нервног система	1.956	2,12	15	24.696	12,6	28	1,43
VII Болести ока и припојака ока	2.607	2,83	11	8.861	3,4	0	0,00
VIII Болести ува и мастоидног наставка	748	0,81	20	4.208	5,6	0	0,00
IX Болести система крвотока	11.761	12,75	2	106.254	9	1001	8,51
X Болести система за дисање	6.314	6,84	6	63.158	10	324	5,13
XI Болести система за варење	6.930	7,51	4	43.429	6,3	217	3,13
XII Болести коже и поткожног ткива	1.205	1,31	17	9.172	7,6	7	0,58
XIII Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	5.591	6,06	8	58.061	10,4	10	0,18
XIV Болести мокраћно-полног система	6.384	6,92	5	33.320	5,2	94	1,47
XV Трудноћа, рађање и бабиње	8.405	9,11	3	35.174	4,2	0	0,00
XVI Стања у порођајном периоду	1.261	1,37	16	14.954	11,9	32	2,54
XVII Урођене наказности	974	1,06	19	6.123	6,3	6	0,62
XVIII Симптоми и знаци	1.964	2,13	14	13.777	7	73	3,72
XIX Повреде и тровања	3.803	4,12	9	34.241	9	79	2,08
XXI Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом	5.663	6,14	7	35.938	6,3	3	0,05
УКУПНО	92.251	100,0		742.980	8,0	2.572	2,78

Просечна дужина лечења је била највећа код пацијената који су лечени од душевних поремећаја и поремећаја понашања (22,5 дана), болести нервног система (12,6 дана), затим код стања насталих у порођајном периоду (11,9 дана), болести мишићно-коштаног система (10,4 дана) и заразних и паразитарних болести (10,4 дана), док је најкраћа просечна дужина лечења била код болести ока и припојака ока (3,4 дана), код трудноће, рађања и бабиња (4,2 дана) и болести мокраћно полног система (5,2 дана).

Просечна дужина лечења се у односу на 2014. годину није значајно мењала, док се у односу на 2011. годину бележе одређене промене. Присутне су значајније промене у смислу смањења код стања у порођајном периоду за 6,4 дана (са 18,3 на 11,9 дана у 2015. години), и код заразних и паразитарних болести за 2,8 дана (са 13,2 на 10,4 дана у 2015. години), док се повећала код болести нервног система за 3,3 дана (са 9,3 на 12,6 дана у 2015. години) и код болести крви и имунитета за 3,2 дана (са 4,0 на 7,2 дана у 2015. години). Код осталих група обољења промена дужине лечења углавном је била мања од два дана.

Водећи узроци смрти хоспитализованих болесника у 2015. години и 2014. години су слични као и у 2011. години. У 2015. години на првом месту су болести

система крвотока, које учествују са 38,9% у укупном броју умрлих. Леталитет је такође највећи код болести система крвотока и износи 8,5%. На другом месту се налазе тумори (21,6% од укупног броја умрлих) са леталитетом од 3,0%. На трећем месту у 2015. години се налазе болести система за дисање (12,6%) са леталитетом од 5,1%, док се у 2011. години на трећем месту налазе болести система за варење (9,4%) са леталитетом од 3,3%.

Најчешћи узроци хоспитализације (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једнопложне трудноће и порођај царским резом код једнопложне трудноће) у 2015. години су били: злоћудни тумори душника и плућа, где се број случајева у односу на 2011. годину повећао са 2.485 на 2.638, злоћудни тумор дојке, где се број повећао са 2.010 на 2.580 у 2015. години, и акутни инфаркт миокарда где се број случајева повећао са 1.502 на 1.808 у 2015. години (табеле бр. 36, 37).

Поредећи са 2011. годином осим промена у редоследу дијагноза уочава се да се у 2015. години међу водећим узроцима хоспитализације налазе и друга медицинска нега (на 6. месту) и злоћудни тумор дебелог црева (на 9. месту) што није био случај у 2011. години (табеле бр. 36, 37).

Табела бр. 36 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2011. години - укупно

Шифра и назив болести	Број случајева	Број дана	Стопа морбидитета	Просечна дужина лечења
1. С34-Злоћудни тумор душника и плућа	2485	29730	408,23	12,0
2. С50-Злоћудни тумор дојке	2010	17764	330,19	8,8
3. I21-Акутан инфаркт срца	1502	12986	246,74	8,6
4. I25-Хронична исхемијска болест срца	1451	16696	238,36	11,5
5. I20-Стезање у грудима,ангина пекторис	1293	8502	212,41	6,6
6. С83-Злоћудни тумор лимфног ткива	1252	3525	205,67	2,8
7. J18-Запаљење плућа,микроорганизам неозначен	1210	17839	198,77	14,7
8. J35-Хронична запаљења крајника	1182	3294	194,17	2,8
9. I10-Повишен крвни притисак, непознатог порекла	1085	10645	178,24	9,8
10. I63-Инфаркт мозга-изумирање ткива мозга	1080	13103	177,42	12,1

Табела бр. 37 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2015. години – укупно

ДИЈАГНОЗА	БРОЈ СЛУЧАЈЕВА	БРОЈ ДАНА	ДУЖИНА ЛЕЧЕЊА
Спонтани порођај код једноплодне трудноће (О80)	4.618	18.267	4,0
Злоћудни тумори душника и плућа (С34)	2.638	34.269	13,0
Злоћудни тумор дојке (С50)	2.580	16.893	6,5
Порођај царским резом код једноплодне трудноће (О82)	1.888	11.134	5,9
Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.808	12.658	7,0
Друга медицинска нега (Z51)	1.655	138	0,1
Хронична исхемијска болест срца (I25)	1.324	14.651	11,1
Хроничне болести крајника и трећег крајника (J35)	1.271	3.269	2,6
Злоћудни тумор дебелог црева (С18)	1.262	6.463	5,1
Повишен крвни притисак непознатог порекла (I10)	1.169	9.551	8,2

Водећи узрок хоспитализације у болничком морбидитету мушкараца, у 2015. години као и у 2011. години, је злоћудни тумор душника и плућа. На другом месту се налази друга медицинска нега, а на трећем месту акутни инфаркт миокарда. Осим промена у редоследу дијагноза уочава се да се 2015. године у 10 водећих узрока хоспитализације налазе и друга медицинска нега (на 2. месту) и злоћудни тумор задњег црева (на 10. месту), које се нису налазиле међу 10 основних узрока хоспитализације у 2011. години, као и да постоји повећање броја хоспитализација код свих водећих дијагноза изузев, код дијагнозе препонске киле и дијагнозе запаљења плућа, микроорганизам неозначен, где се запажа смањење. (табеле бр. 38, 39).

Табела бр. 38 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2011. години – мушкарци

Шифра и назив болести	Број случајева	Број дана	Стопа морбидитета	Просечна дужина лечења
1. С34-Злоћудни тумор душника и плућа	1786	21745	610,05	12,2
2. I25-Хронична исхемијска болест срца	1006	11468	343,62	11,4
3. I21-Акутан инфаркт срца	949	8326	324,15	8,8
4. I20-Стезање у грудима,ангина пекторис	864	5439	295,12	6,3
5. K40-Препонска кила	822	3164	280,77	3,8
6. J18 - Запаљење плућа,микроорганизам неозначен	736	10763	251,40	14,6
7. С61-Злоћудни тумор простате	657	2883	224,41	4,4
8. С18-Злоћудни тумор дебелог црева	627	3542	214,16	5,6
9. J35-Хронична запаљења крајника	619	1799	211,43	2,9
10. J44-Друга хронична опструктивна болест плућа	579	8633	197,77	14,9

Табела бр. 39 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2015. години – мушкарци

ДИЈАГНОЗА	БРОЈ СЛУЧАЈЕВА	БРОЈ ДАНА	ДУЖИНА ЛЕЧЕЊА
Злоћудни тумори душника и плућа (C34)	1.891	24.844	13,1
Друга медицинска нега (Z51)	1.204	67	0,1
Акутни инфаркт миокарда (I21)	1.186	8.313	7,0
Хронична исхемијска болест срца (I25)	986	10.750	10,9
Пропонска кила (K40)	745	2.657	3,6
Злоћудни тумор кестењаче (C61)	691	4.273	6,2
Хроничне болести крајника и трећег крајника (J35)	686	1.733	2,5
Злоћудни тумор дебелог црева (C18)	681	3.518	5,2
Запаљење плућа микроорганизам неозначен (J18)	660	8.965	13,6
Злоћудни тумор задњег црева (C20)	657	3.370	5,7

У болничком морбидитету жена (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једноплудне трудноће и порођаја царским резом код једноплудне трудноће) најчешћи узрок хоспитализације у 2015. години је као и у 2011. години злоћудни тумор дојке, чији број хоспитализација се повећао за 580 (са 1.987 у 2011. години на 2.567 у 2015. години). Следи, серопозитивна реуматоидна запаљења зглоба, чији број хоспитализација се повећао за 333 (са 568 у 2011. години на 901 у 2015. години), злоћудни тумор душника и плућа чији број хоспитализација се повећао за 48 (са 699 у 2011. години на 747 у 2015. години). У 2015. години у најчешће узроке хоспитализације спадају и повишен крвни притисак непознатог порекла и злоћудни тумор дебелог црева који се нису налазили међу десет водећих узрока хоспитализације у 2011. години (табеле бр. 40, 41).

Табела бр. 40 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2011. години - жене

Шифра и назив болести	Број случајева	Број дана	Стопа морбидитета	Просечна дужина лечења
1. C50-Злоћудни тумор дојке	1987	17577	628,86	8,8
2. Z31-Унапређење репродукције	921	2177	291,48	2,4
3. C34-Злоћудни тумор душника и плућа	699	7985	221,22	11,4
4. C83-Дифузни не- Hodgkin-ов лимфом, злоћудни тумор лимфног ткива	685	1514	216,79	2,2
5. K81-Запаљење жучне кесе	615	2754	194,64	4,5
6. Z34-Контрола нормалне трудноће	615	1203	194,64	2,0
7. M05-Серопозитивна реуматоидна запаљења зглоба	568	4040	179,76	7,1
8. J35-Хронична запаљења крајника	563	1495	178,18	2,7
9. I21-Акутан инфаркт срца	553	4660	175,01	8,4
10. N97-Неплодност жене	531	281	168,05	0,5

Табела бр. 41 Десет водећих основних узрока хоспитализације у Јужнобачком округу у 2015. години – жене

ДИЈАГНОЗА	БРОЈ СЛУЧА-ЈЕВА	БРОЈ ДАНА	ДУЖИНА ЛЕЧЕЊА
Спонтани порођај код једноплодне трудноће (О80)	4.618	18.267	4,0
Злоћудни тумор дојке (С50)	2.567	16.834	6,6
Порођај царским резом код једноплодне трудноће (О82)	1.888	11.134	5,9
Серопозитивна реуматоидна запаљења зглоба (М05)	901	4.518	5,0
Злоћудни тумори душника и плућа (С34)	747	9.425	12,6
Неплодност жене (Н97)	665	1.234	1,9
Акутни инфаркт миокарда (І21)	622	4.345	7,0
Повишен крвни притисак непознатог порекла (І10)	587	4.422	7,5
Хроничне болести крајника и трећег крајника (Ј35)	585	1.536	2,6
Злоћудни тумор дебелог црева (С18)	581	2.945	1,0

3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ

Према Уредби о плану мреже здравствених установа („Службени гласник Републике Србије“ бр. 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12, 8/14 и 92/15) на територији Јужнобачког округа има 28 самосталних здравствених установа.

Мрежу примарне здравствене заштите чине 11 домова здравља, 2 апотеке и 3 завода (Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад и Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад).

Здравствену заштиту на секундарном нивоу обезбеђује једна општа болница (Врбас), Специјална болница за реуматске болести Нови Сад и Војномедицински центар Нови Сад са 60 постеља који је од јануара 2012. године укључен у План мреже здравствених установа. Подаци који се односе на рад Војномедицинског центра Нови Сад нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Установе које обављају здравствену делатност на терцијарном нивоу у Округу су Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Клиника за стоматологију Војводине и институти у Сремској Каменици: Институт за онкологију Војводине, Институт за плућне болести Војводине и Институт за кардиоваскуларне болести Војводине.

Здравствене установе које обављају делатност на више нивоа у Јужнобачком округу су: Институт за јавно здравље Војводине, Завод за антирабичну заштиту „Луј Пастер“ Нови Сад и Завод за трансфузију крви Војводине.

Здравствену заштиту становништва Јужнобачког округа у 2015. години обезбеђивало је укупно 9.878 радника, у 2014. години 10.114 радника а у 2011. години 10.208 радника. Укупан број запослених радника у односу на 2014. годину се смањио за 236 радника (2,3%), а у односу на 2011. годину за 330 радника (3,2%). Од укупног броја запослених у 2015. години 75,9% су здравствени радници. Сваки трећи здравствени радник има високу стручну спрему. У Јужнобачком округу у 2015. години било је запослено 1.931 лекар, од тога 72,8% су лекари специјалисти. У односу на 2011. годину укупан број лекара се смањио за 24 (1,3%). У здравственим установама

у Округу је било запослено укупно 189 доктора стоматологије и 169 фармацеута. У односу на 2011. годину укупан број запослених доктора стоматологије се смањило за 15 (7,4%), док се број фармацеута повећао за 10 (6,3%) (табеле бр. 42, 43).

Табела бр. 42 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа на дан 31.12.2011. године

Установа	Здравствени радници												Немедицински
	Укупан број радника	Здравствени радници укупно	Висока стручна спрема							Виша СС	Сред. СС	Нижа СС	
			Висока СС укупно	Лекари			Стоматолози	Фармацеути	Остали				
				Општа мед.	На спец.	Специјалисти							
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	67	67	18	1	3	14	0	0	0	7	38	4	0
КЛ. ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	38	37	11	2	2	7	0	0	0	3	23	0	1
КЛ. ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	73	72	20	1	2	17	0	0	0	11	41	0	1
КЛ. ЗА УРОЛОГИЈУ	47	47	15	0	1	14	0	0	0	5	27	0	0
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	28	26	8	0	1	7	0	0	0	3	15	0	2
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	37	36	8	1	1	6	0	0	0	2	26	0	1
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	22	22	8	1	2	5	0	0	0	3	11	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗИВНУ ТЕРАПИЈУ	90	87	30	4	5	21	0	0	0	15	42	0	3
КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	76	76	17	0	3	14	0	0	0	5	54	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	40	40	13	2	1	10	0	0	0	6	21	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	45	45	15	1	2	12	0	0	0	4	26	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	50	50	12	1	0	11	0	0	0	5	33	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	118	100	36	0	4	28	0	0	4	6	58	0	18
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	154	123	49	6	1	29	0	0	13	19	55	0	31
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	110	85	23	2	1	20	0	0	0	9	53	0	25
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	48	39	18	1	0	17	0	0	0	5	16	0	9
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	85	72	26	0	2	20	0	0	4	9	37	0	13
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	78	65	22	0	3	19	0	0	0	6	37	0	13
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	381	332	81	2	9	65	0	0	5	21	229	1	49

КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	100	84	17	1	4	10	0	0	2	28	35	4	16
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	113	93	32	5	3	13	0	0	11	10	51	0	20
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	83	66	32	3	14	15	0	0	0	33	1	0	17
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ, ТОКСИКОЛОГИЈУ И МОЛЕКУЛ. ГЕН.	31	28	18	1	2	10	0	0	5	2	8	0	3
ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	34	28	13	0	4	9	0	0	0	1	14	0	6
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	351	313	54	9	14	28	0	1	2	35	224	0	38
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	55	40	1	0	0	1	0	0	0	11	28	0	15
ПОЛИКЛИНИКА	29	5	2	0	0	2	0	0	0	2	1	0	24
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	63	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	62
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	60	11	3	0	0	0	0	3	0	1	7	0	49
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	225	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	225
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	39	9	6	1	0	5	0	0	0	3	0	0	30
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	96	5	0	0	0	0	0	0	0	2	3	0	91
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ –ИНТЕРНО	61	3	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	58
1. Клинички центар Војводине укупно	2927	2107	609	45	84	429	0	4	47	272	1217	9	820
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1483	1255	485	71	26	264	93	1	30	137	633	0	228
3. АПОТЕКА НОВИ САД	246	190	104	0	0	0	2	100	2	0	86	0	56
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	41	31	22	0	4	10	0	0	8	1	8	0	10
5. ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	74	62	29	3	2	18	5	0	1	7	26	0	12
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	96	75	14	1	0	13	0	0	0	25	33	3	21
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	242	160	59	2	6	38	0	0	13	18	80	3	82
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	18	14	8	0	0	4	0	0	4	0	3	3	4
9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	63	55	29	0	0	0	29	0	0	0	26	0	8
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	609	406	125	10	7	87	0	1	20	47	234	0	203
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	636	407	118	2	16	93	0	4	3	82	207	0	229
12. ИНСТ. ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ	631	395	98	15	9	67	0	2	5	179	118	0	236

БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ													
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	711	530	159	8	10	109	0	2	30	48	323	0	181
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	96	64	23	1	0	21	0	1	0	2	39	0	32
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	232	136	58	16	12	30	0	0	0	4	74	0	96
Нови Сад укупно	8105	5887	1940	174	176	1183	129	115	163	822	3107	18	2218
16. ДЗ Врбас	211	188	71	14	3	33	17	2	2	4	113	0	23
17. Општа болница Врбас	502	361	92	6	13	67	1	3	2	18	251	0	141
18. Апотека Врбас	31	24	11	0	0	0	0	11	0	0	13	0	7
- Администр.-техничка служба Врбас	41	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	40
ВРБАС УКУПНО	785	574	174	20	16	100	18	16	4	22	378	0	211
19. ДЗ Бач	90	67	22	10	2	5	3	2	0	3	42	0	23
20. ДЗ Бачка Паланка	356	273	101	47	6	28	13	7	0	7	165	0	83
21. ДЗ Бачки Петровац	76	61	21	7	2	6	4	2	0	2	38	0	15
22. ДЗ Беочин	91	71	25	9	1	10	4	1	0	3	43	0	20
23. ДЗ Бечеј	238	187	67	20	6	24	10	6	1	6	114	0	51
24. ДЗ Жабаљ	147	118	44	18	4	12	7	3	0	4	70	0	29
25. ДЗ Србобран	98	75	32	8	4	10	6	2	2	1	42	0	23
26. ДЗ Темерин	135	108	41	14	2	13	7	4	1	4	63	0	27
27. ДЗ Тител	87	62	22	12	3	3	3	1	0	2	38	0	25
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ:	10208	7483	2489	339	222	1394	204	159	171	876	4100	18	2725

Табела бр. 43 Кадрови у здравственим установама Јужнобачког округа на дан 31.12.2015. године

Установа	Укупан број радника	Здравствени радници											Немедицински
		Здравствени радници укупно	Висока стручна спрема							Виша СС	Сред. СС	Ниска СС	
			Висока СС укупно	Лекари			Зубни лекари	Фармацеути	Остали				
				Општа медицина	На специјализац.	Специјалисти							
КЛ. ЗА АБДОМИНАЛНУ И ТРАНСПЛАНТАЦ. ХИРУРГИЈУ	70	65	18	0	4	14	0	0	0	5	42	0	5
КЛ. ЗА ВАСКУЛАРНУ И ТРАНСПЛАНТАЦИОНУ ХИРУРГИЈУ	33	33	10	0	3	7	0	0	0	2	21	0	0
КЛ. ЗА ОРТОПЕДСКУ ХИРУРГИЈУ И ТРАУМАТОЛОГИЈУ	73	72	17	0	3	14	0	0	0	5	50	0	1
КЛ. ЗА УРОЛОГИЈУ	52	52	16	0	2	14	0	0	0	3	33	0	0
КЛ. ЗА ПЛАСТИЧНУ И РЕКОНСТРУКТИВНУ ХИРУРГИЈУ	28	27	9	1	1	7	0	0	0	3	15	0	1
КЛИНИКА ЗА НЕУРОХИРУРГИЈУ	39	38	9	0	4	5	0	0	0	1	28	0	1
КЛИНИКА ЗА МАКСИЛОФАЦИЈАЛНУ И ОРАЛНУ ХИРУРГИЈУ	22	22	8	0	1	7	0	0	0	2	12	0	0
КЛИНИКА ЗА АНЕСТЕЗИЈУ И ИНТЕНЗ. ТЕРАПИЈУ	104	102	35	2	13	20	0	0	0	3	64	0	2

КЛИНИКА ЗА НЕФРОЛОГИЈУ И КЛИНИЧКУ ИМУНОЛОГИЈУ	71	71	16	0	3	13	0	0	0	5	50	0	0
КЛИНИКА ЗА ЕНДОКРИНОЛОГИЈУ, ДИЈАБЕТЕС И БОЛЕСТИ МЕТАБОЛИЗМА	43	43	16	0	5	11	0	0	0	1	26	0	0
КЛИНИКА ЗА ГАСТРОЕНТЕРОЛОГИЈУ И ХЕПАТОЛОГИЈУ	51	51	15	0	4	11	0	0	0	2	34	0	0
КЛИНИКА ЗА ХЕМАТОЛОГИЈУ	55	55	12	0	3	9	0	0	0	1	42	0	0
КЛИНИКА ЗА НЕУРОЛОГИЈУ	126	105	33	1	0	28	0	0	4	5	67	0	21
КЛИНИКА ЗА ПСИХИЈАТРИЈУ	150	118	46	0	5	30	0	0	11	9	63	0	32
КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ	104	88	27	2	6	19	0	0	0	10	51	0	16
КЛ. ЗА КОЖНО-ВЕНЕРИЧНЕ БОЛЕСТИ	47	39	19	0	1	18	0	0	0	0	20	0	8
ИНСТ. ЗА БОЛ. УХА, ГРЛА И НОСА	89	76	29	0	2	21	0	0	6	6	41	0	13
КЛИНИКА ЗА ОЧНЕ БОЛЕСТИ	77	64	22	0	0	21	0	0	1	4	38	0	13
КЛИН. ЗА ГИНЕКОЛОГ. И АКУШЕР.	402	356	84	2	8	67	0	0	7	14	258	0	46
КЛИН. ЗА МЕДИЦ. РЕХАБИЛИТАЦИЈУ	96	79	15	0	3	10	0	0	2	28	36	0	17
ЦЕНТАР ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКУ МЕДИЦИНУ	118	98	33	0	6	18	0	0	9	5	60	0	20
ЦЕНТАР ЗА РАДИОЛОГИЈУ	86	69	32	0	7	24	0	0	1	28	9	0	17
ЦЕНТАР ЗА СУДСКУ МЕДИЦИНУ, ТОКСИКОЛОГИЈУ И МОЛЕКУЛ. ГЕН.	27	25	16	0	0	11	0	0	5	0	9	0	2
ЦЕНТАР ЗА ПАТОЛОГИЈУ И ХИСТОЛОГИЈУ	31	26	11	0	3	8	0	0	0	0	15	0	5
УРГЕНТНИ ЦЕНТАР	345	324	58	0	19	37	0	1	1	33	233	0	21
СЛУЖБА ОПЕРАЦИОНИХ САЛА	58	46	1	0	0	1	0	0	0	4	41	0	12
ПОЛИКЛИНИКА	26	8	4	0	0	4	0	0	0	2	2	0	18
СЛУЖБА ЗА ПРАВНЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ	57	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	56
СЛУЖБА ЗА ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИЈСКЕ ПОСЛОВЕ	87	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	86
СЛУЖБА ЗА ТЕХНИЧКО-УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ	193	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	193
УПРАВА КЛИНИЧКОГ ЦЕНТРА	26	8	6	0	0	6	0	0	0	2	0	0	18
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ И ИНФОРМАТИКУ	79	6	1	0	0	0	0	1	0	1	4	0	73
ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ -ИНТЕРНО	35	4	1	0	0	0	0	0	1	0	3	0	31
ЦЕНТАР ЗА МЕДИЦИНСКО СНАБДЕВАЊЕ – БОЛНИЧКА АПОТЕКА	19	15	5	0	0	0	0	5	0	0	10	0	4
1. Клинички центар Војводине укупно	2.919	2.187	625	8	106	455	0	8	48	184	1.378	0	732
2. ДОМ ЗДРАВЉА НОВИ САД	1359	1153	459	74	23	244	90	1	27	145	549	0	206
3. АПОТЕКА НОВИ САД	228	181	103	0	0	0	1	100	2	0	78	0	47
4. ЗАВОД ЗА ЗДРАВ. ЗАШТ. РАДНИКА НОВИ САД	43	30	20	0	0	11	0	1	8	1	9	0	13
5. ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТ. СТУДЕНАТА НОВИ САД	68	57	27	1	3	17	5	0	1	5	25	0	11
6. СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	92	74	15	1	1	13	0	0	0	21	36	2	18
7. ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ВОЈВОДИНЕ	238	171	64	1	6	37	0	2	18	15	81	11	67
8. ЗАВОД ЗА АНТИРАБИЧНУ ЗАШТИТУ "ЛУЈ ПАСТЕР" НОВИ САД	20	15	10	1	0	4	0	0	5	0	3	2	5

9. КЛИНИКА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	60	53	29	0	0	0	29	0	0	1	23	0	7
10. ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	507*	410	132	7	18	83	0	2	22	56	222	0	97
11. ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	638	428	118	1	18	90	1	5	3	74	236	0	210
12. ИНСТ. ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	659	425	98	1	26	64	0	3	4	72	255	0	234
13. ИНСТ. ЗА ЗАШТ. ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	742	585	164	1	20	111	0	2	30	58	363	0	157
14. ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ	89	60	21	0	0	20	0	1	0	2	37	0	29
15. ЗАВОД ЗА ХИТНУ МЕДИЦИНСКУ ПОМОЋ НОВИ САД	229	141	61	9	13	39	0	0	0	7	73	0	88
Нови Сад укупно	7.891	5.970	1.946	105	234	1.188	126	125	168	641	3.368	15	1.921
16. ДЗ Врбас	230	169	61	9	3	32	13	2	2	6	102	0	61
17. Општа болница Врбас	502	381	102	3	23	67	1	4	4	30	249	0	121
18. Апотека Врбас	32	25	14	0	0	0	0	14	0	0	11	0	7
ВРБАС УКУПНО	764	575	177	12	26	99	14	20	6	36	362	0	189
19. ДЗ Бач	78	58	17	6	1	7	3	0	0	3	38	0	20
20. ДЗ Бачка Паланка	320	246	81	38	6	23	10	4	0	8	157	0	74
21. ДЗ Бачки Петровац	72	56	22	8	1	8	3	2	0	2	32	0	16
22. ДЗ Беочин	87	67	26	10	1	9	4	2	0	2	39	0	20
23. ДЗ Бечеј	225	179	67	18	6	29	8	5	1	6	106	0	46
24. ДЗ Жабалъ	137	111	40	15	0	15	7	3	0	4	67	0	26
25. ДЗ Србобран	88	70	27	8	0	10	5	3	1	2	41	0	18
26. ДЗ Темерин	134	109	43	15	4	14	6	4	0	6	60	0	25
27. ДЗ Тител	82	58	20	10	1	4	3	1	1	1	37	0	24
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ:	9.878	7.499	2.466	245	280	1.406	189	169	177	711	4.307	15	2.379

Напомена: * Број запослених у Институту за онкологију Војводине је приказан без 98 административно/техничких радника који припадају Установи заједничких послова

4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Према Уредби о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14), на територији Јужнобачког округа ванболничку здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 домова здравља, 3 завода (Завод за здравствену заштиту радника, Завод за здравствену заштиту студената и Завод за хитну медицинску помоћ) и 2 апотеке (Апотека Нови Сад и Апотека Врбас).

4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ

Током 2015. године у службама опште медицине у Јужнобачком округу био је запослен 291 лекар и 432 здравствена радника са вишом и средњом стручном спремом. Однос лекар/сестра у службама опште медицине у Јужнобачком округу у 2015. години је износио 1:1,5, што је према *Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник Републике Србије” бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012, 22/2013)* у даљем тексту Правилник, у границама кадровске обезбеђености за ниво примарне здравствене заштите. Укупан број лекара запослених у служби опште медицине 2015. године је 291 и мањи је за 1,4% у односу на њихов број у 2014. години (295) и за 6,4% у односу на 2011. годину (311).

Број становника којима је у 2015. години пружена здравствена заштита у овој служби је био 496.945, при чему је број становника на једног лекара у 2015. години просечно износио 1.708, што представља недостатак кадра у односу на Правилник, а кретао се у распону од 885 (Тител) до 2.111 (Србобран). Правилник предвиђа једног лекара на 1.600 становника.

Просечан број посета по становнику је био 4,2 у 2015. години, а од укупног броја посета једна трећина су биле прве посете.

Просечан број посета код лекара у току дана на нивоу Округа износио је 34 посете, исто као и 2014. године, а за 4 посете више дневно у односу на 2011. годину, што је нешто мање од норматива предвиђеног Правилником (35 посета на дан). Највећа оптерећеност лекара у 2015. години се бележи у Бачкој Паланци (47 посета), док је најмања у Тителу (20 посета) (табела бр. 45).

У односу на 2011. годину број становника којима је у 2015. години пружана здравствена заштита, увећан је за 42.061 становника, док се број лекара смањило за 6,4%, што је допринело повећању оптерећености лекара у овој служби (табеле бр. 44, 45).

Табела бр. 44 Кадрови и посете у служби опште медицине Јужнобачког округа у 2011. години

Општина	Попула- ција	Лека- ри	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	12384	11	13	63754	21871	22431	5,1	1126	1,2	28	1,9
Б. Паланка	47157	32	34	260782	107666	88993	5,5	1474	1,1	39	1,4
Б.Петровац	11321	10	15	58650	15492	33778	5,2	1132	1,5	28	2,8
Беочин	12077	8	13	32046	14490	26801	2,7	1510	1,6	19	1,2
Бечеј	31171	20	37	118041	26109	63619	3,8	1559	1,9	28	3,5
Врбас	34247	24	37	208955	53317	106358	6,1	1427	1,5	41	2,9
Жабалъ	20332	20	22	91581	32460	43081	4,5	1017	1,1	22	1,8
Нови Сад	231707	149	213	893403	289803	201765	3,9	1555	1,4	29	2,1
Србобран	13468	6	13	52253	13869	24343	3,9	2245	2,2	41	2,8
Темерин	21387	12	18	116119	27046	35637	5,4	1782	1,5	46	3,3
Тител	12807	15	23	55907	12554	23268	4,4	854	1,5	18	3,5
Ср. Карловци	6826	4	5	33322	8363	8775	4,9	1707	1,3	40	3,0
ОКРУГ	454884	311	443	1984813	623040	678849	4,4	1463	1,4	30	2,2

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 45 Кадрови и посете у служби опште медицине у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Попула- ција	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система- тских прегледа	Посета ради контро- лних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	11325	10	15	63889	730	0	63159	24101	24798	5,6	1133	1,5	30	1,6
Б.Паланка	43877	27	33	267735	2095	0	265640	104931	80351	6,1	1625	1,2	47	1,5
Б. Петровац	10621	7	10	60372	0	0	60372	18041	16916	5,7	1517	1,4	41	2,3
Беочин	12292	8	13	43743	522	0	43221	15120	17233	3,6	1537	1,6	26	1,9
Бечеј	28964	21	34	128980	0	0	128980	28771	59138	4,5	1379	1,6	29	3,5
Врбас	32594	22	38	189209	0	0	189209	51272	77408	5,8	1482	1,7	41	2,7
Жабалъ	19994	12	18	104589	293	0	104296	32719	43911	5,2	1666	1,5	42	2,2
Нови Сад	282634	145	213	934857	12486	0	922371	290519	211000	3,3	1949	1,5	31	2,2
Србобран	12665	6	13	58455	0	0	58455	19991	29700	4,6	2111	2,2	46	1,9
Темерин	22542	14	18	132097	2227	0	129870	29284	32187	5,9	1610	1,3	45	3,4
Тител	12395	14	23	58114	576	0	57538	12347	20783	4,7	885	1,6	20	3,7
Ср. Карловци	7042	5	4	31296	140	0	31156	10137	8291	4,4	1408	0,8	30	2,1
ОКРУГ	496945	291	432	2073336	19069	0	2054267	637233	621716	4,2	1708	1,5	34	2,2

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА

Служба медицине рада организована је у 7 општина Јужнобачког округа и пружа примарну здравствену заштиту радно активном становништву. Према Саопштењу Републичког завода за статистику у Јужнобачком округу је у 2015. години било 195.142 запослена радника, што је скоро двостуко мањи број запослених у односу на 2011. годину када је тај број износио 335.029.

У службама медицине рада Јужнобачког округа у 2015. години број запослених здравствених радника био је 126 (60 лекара и 66 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом). У односу на 2014. годину укупан број здравствених радника се смањио за шест лекара (9,1%) и повећао за једног здравственог радника са вишом и средњом стручном спремом (1,5%), док је у односу на 2011. годину број

лекара смањен за 15,5%, а број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом за 9,6%.

Током 2015. године број запослених на једног лекара у Округу је износио 3.252, што представља недостатак лекара у односу на норматив, а кретао се од 2.550 у Новом Саду до 4.755 у Врбасу (Правилник прописује критеријум од 3000 запослених на једног лекара ове службе). Просечан број посета по једном запосленом износио је 1,3, а просечна оптерећеност лекара је износила 20 посета на дан, што је мање у односу на мере извршења за ову службу дате у Правилнику (25 посета на дан). Највише пацијената на дан су прегледали лекари у Бечеју (50 посета), док се најмањи просечан број дневних посета бележи у Врбасу (3 посете) (табела бр. 47).

У анализираном петогодишњем периоду, смањен је број стално запосленог становништва, као и број лекара, тако да се број запослених на 1 лекара смањено за 31,1%, односно са 4.719 запослених на 1 лекара у 2011. години на 3.252 запослених на 1 лекара у 2015. години. Просечан број посета на једног запосленог повећао се са 0,8 у 2011. години на 1,3 посете у 2015. години (табеле бр. 46, 47).

Табела бр. 46 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2011. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 запосленог	Број запослених на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	8617	1	2	5158	1617	1683	0,6	8617	2,0	25	2,2
Б.Паланка	33763	7	6	24586	8472	16553	0,7	4823	0,9	17	1,9
Б. Петровац	8029	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Беочин	8952	1	2	4783	2370	3227	0,5	8952	2,0	23	1,0
Бечеј	22406	2	3	10373	2388	89	0,5	11203	1,5	25	3,3
Врбас	25121	2	4	2219	2219	11483	0,1	12561	2,0	5	-
Жабалъ	14849	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Нови Сад	173349	57	55	205647	74629	36506	1,2	3041	1,0	17	1,8
Србобран	9531	1	1	1353	692	133	0,1	9531	1,0	6	1,0
Темерин	16227	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Тител	9250	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
Ср. Карловци	4935	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-
ОКРУГ	335029	71	73	254119	92387	69674	0,8	4719	1,0	17	1,8

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 47 Кадрови и посете у служби медицине рада у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Популација	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских и периодичних прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 запосленог	Број запослених на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	2796	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
Б.Паланка	13988	0	2	2892	2792	100	0	0	8654	0,2	0	0,0	0	0
Б. Петровац	3555	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
Беочин	2906	1	1	6124	0	0	6124	2265	2693	2,1	2906	1,0	29	1,7
Бечеј	8470	2	3	20821	3873	667	16281	2593	15	2,5	4235	1,5	50	5,3
Врбас	9510	2	4	1335	269	20	1046	1046	8196	0,1	4755	2,0	3	0
Жабалъ	4095	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
Нови Сад	137723	54	56	218537	11065	101	129631	84992	35070	1,6	2550	1,0	19	0,5
Србобран	2778	1	0	1081	1070	11	0	0	0	0,4	2778	0,0	5	0
Темерин	6057	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
Тител	1927	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
Ср. Карловци	1337	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0	
ОКРУГ	195142	60	66	250790	19049	899	153082	90896	54628	1,3	3252	1,1	20	0,7

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА

Примарну здравствену заштиту деце предшколског узраста обезбеђују домови здравља Јужнобачког округа, с тим што неки домови здравља у Јужнобачком округу имају посебну службу за ову популациону групу, а код неких је заједничка служба за здравствену заштиту деце предшколског узраста, школску децу и омладину.

Посебну службу за ову популациону групу има 7 општина (Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Бечеј, Врбас, Нови Сад, Србобран), док осталих 5 општина Округа има заједничку службу за предшколску и школску децу. За општине Бач, Тител, Жабалъ и Сремски Карловци комплетан кадар из заједничке службе је приказан у овој служби, а за општину Темерин у служби за здравствену заштиту деце школског узраста.

У службама за здравствену заштиту предшколске деце на територији Јужнобачког округа 2015. године радило је 55 лекара и 80 медицинских сестара/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У односу на 2014. годину број лекара је остао исти, док је број медицинских сестара мањи за једну медицинску сестру. У односу на 2011. годину број лекара је смањен за 2 лекара, док је број медицинских сестара смањен за 11 медицинских сестара.

Обезбеђеност лекарима ове популационе групе, посматрајући Округ у целини је повољнија од стандарда, обзиром да на једног лекара у просеку долази 822 деце предшколског узраста (према Правилнику треба обезбедити једног лекара за 850 деце овог узраста). У домовима здравља који имају посебну службу за здравствену заштиту деце предшколског узраста број деце на једног лекара креће се у распону од 598 деце у Бечеју до 1.101 дете на једног лекара у Бачкој Паланци.

Просечан број посета на једно дете у 2015. години износио је 8,0 а кретао се од 6,4 посете по једном детету у Беочину до 10,5 посета по једном детету у Бачком Петровцу. Просечан број посета код лекара у току дана на нивоу Округа износио је 31, што је већи број посета од норматива датог у мерама извршења Правилника (30 посета на дан). Оптерећеност лекара по општинама (у домовима здравља код којих је приказан само кадар који покрива децу предшколског узраста) је различита и креће се од 22 посете на дан у Бечеју до 44 посета на дан у Србобрану (табела бр. 49).

У односу на 2011. годину, у 2015. години дошло је до повећања броја деце за 10,0% и смањења броја лекара за 3,5%, што је проузроковало повећану оптерећеност лекара приказано кроз повећање броја деце по једном лекару за 14,0% (са 721 у 2011. години на 822 детета по 1 лекару у 2015. години), као и повећање броја посета на дан за 29,2% (са 24 посете у 2011. години на 31 посету у 2015. години) (табеле бр. 48, 49).

Табела бр. 48   Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0-6 година у Јужнобачком округу у 2011. години

Општина	Број деце 0-6 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	1098	2	2	4264	2818	2690	3,9	549	1,0	10	0,5
Б.Паланка	3945	4	15	22579	13600	5060	5,7	986	3,8	27	0,7
Б. Петровац	956	0	0	6631	3840	2647	6,9	-	-	-	0,7
Беочин	1178	1	1	5188	2059	1728	4,4	1178	1,0	25	1,5
Бечеј	3001	4	4	15533	8963	7727	5,2	750	1,0	18	0,7
Врбас	3254	5	6	23061	11547	12329	7,1	651	1,2	22	1,0
Жабалъ	2277	3	5	9395	6841	4724	4,1	759	1,7	15	0,4
Нови Сад	20300	34	52	169621	98060	61055	8,4	597	1,5	24	0,7
Србобран	1309	2	3	7360	3456	4288	5,6	655	1,5	18	1,1
Темерин	2005	0	0	12516	8790	4140	6,2	-	-	-	0,4
Тител	1209	1	2	7245	3809	1525	6,0	1209	2,0	35	0,9
Ср. Карловци	555	1	1	2519	1744	1305	4,5	555	1,0	12	0,4
ОКРУГ	41087	57	91	285912	165527	109218	7,0	721	1,6	24	0,7

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 49 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту деце старости 0 - 6 година у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Број деце 0-6 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради система-тских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	796	1	2	5582	224	0	5358	3481	2946	7,0	796	2,0	27	0,5
Б.Паланка	3302	3	13	27060	1091	25	25944	15669	4100	8,2	1101	4,3	43	0,7
Б. Петровац	830	1	2	8728	918	0	7810	4523	1296	10,5	830	2,0	42	0,7
Беочин	985	1	1	6307	1061	68	5178	3328	1754	6,4	985	1,0	30	0,6
Бечеј	2390	4	4	18259	3433	79	14747	7993	5363	7,6	598	1,0	22	0,8
Врбас	2817	4	6	25482	2960	210	22312	14783	2522	9,0	704	1,5	30	0,5
Жабалъ	1910	5	6	16300	2829	32	13439	8339	3378	8,5	382	1,2	16	0,6
Нови Сад	27760	32	40	223497	35117	3814	184566	100813	47627	8,1	868	1,3	33	0,8
Србобран	1050	1	3	9183	20	4	9159	4471	4809	8,7	1050	3,0	44	1,0
Темерин	1874	0	0	13638	1692	615	11331	6427	635	7,3	0	0,0	0	0,8
Тител	943	2	2	6407	489	0	5918	3557	876	6,8	472	1,0	15	0,7
Ср. Карловци	546	1	1	2840	391	82	2367	1137	1017	5,2	546	1,0	14	1,1
ОКРУГ	45203	55	80	363283	50225	4929	308129	174521	76323	8,0	822	1,5	31	0,8

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

Службе за здравствену заштиту школске деце и омладине организоване су на територији Јужнобачког округа, као самосталне службе у оквиру домова здравља или заједно са службама за здравствену заштиту предшколске деце.

У службама за здравствену заштиту школске деце и омладине током 2015. године било је запослено 54 лекара и 62 медицинске сестре/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У 2015. години у односу на 2014. годину, било је 2 лекара мање и 7 медицинских сестара више, а у односу на 2011. годину било је 5 лекара мање, док је број медицинских сестара остао исти. Однос лекара и медицинских сестара техничара је био 1:1,1.

Посматрајући Округ у целини, на једног лекара ове службе у 2015. години, долази 1.381 дете школског узраста, што је повољније од Правилника (1 лекар на 1500 деце школског узраста), иако се у појединим општинама уочава недостатак кадра (Б. Паланка, Б. Петровац, Бечеј и Србобран). Највећа одступања у односу на Правилник забележена су у Србобрану (2.107) и Беочину (1.014). У Темерину су сви запослени лекари приказани у служби за здравствену заштиту школске деце па се не приказује реална оптерећеност лекара.

У просеку број дневних посета код лекара у 2015. години је 27, што је мање од норматива предвиђеног Правилником (30 посета на дан), док је у 2014. години дневна оптерећеност износила 28 посета на дан, а у 2011. години 25 посета на дан. Најмање забележених дневних посета по лекару било је у Беочину (14 посета), а највише у Србобрану (51 посета).

Број посета на једно дете школског узраста је 4,2 а креће се у распону од 3 посете по детету у Беочину до 5 посета по детету у Србобрану (табела бр. 51).

У 2015. години у односу на 2011. годину у Јужнобачком округу повећала се оптерећеност лекара за 3,5% посматрајући просечан број деце на 1 лекара (табеле бр. 50, 51).

Табела бр. 50 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2011. години

Општина	Број деце од 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	2305	0	0	6755	4236	1215	2,9	-	-	-	0,6
Б.Паланка	7973	3	4	14467	9191	1576	1,8	2658	1,3	23	0,6
Б. Петровац	1930	3	2	7772	3958	3098	4,0	643	0,7	12	1,0
Беоцин	2314	1	1	5463	2127	1409	2,4	2314	1,0	26	1,6
Бечеј	5486	3	5	17998	10214	7953	3,3	1829	1,7	29	0,8
Врбас	6790	6	5	46494	24391	13710	6,8	1132	0,8	37	0,9
Жабалъ	3996	0	0	13702	8772	2947	3,4	-	-	-	0,6
Нови Сад	37788	33	37	155226	100669	36982	4,1	1145	1,1	22	0,5
Србобран	2554	2	2	11513	5120	3146	4,5	1277	1,0	27	1,2
Темерин	3922	7	6	15545	11628	2667	4,0	560	0,9	11	0,3
Тител	2497	1	0	8876	4690	1714	3,6	-	-	42	0,9
Ср. Карловци	1179	0	0	3408	2582	1107	2,9	-	-	-	0,3
ОКРУГ	78734	59	62	307219	187578	77524	3,9	1334	1,1	25	0,6

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 51 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту школске деце у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Број деце 7-18 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 дете	Број деце на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	1632	0	0	6254	379	0	5875	3863	1262	3,8	0	0	0	0,5
Б.Паланка	6499	4	6	26891	1464	409	25018	16290	3493	4,1	1625	1,5	32	0,5
Б. Петровац	1591	1	1	8124	208	0	7916	4346	1289	5,1	1591	1,0	39	0,8
Беоцин	2027	2	2	5948	640	0	5308	3421	1479	2,9	1014	1,0	14	0,6
Бечеј	4833	3	3	20497	1887	944	17666	9463	5762	4,2	1611	1,0	33	0,9
Врбас	5223	4	4	23234	1497	0	21737	15163	5047	4,4	1306	1,0	28	0,4
Жабалъ	3692	0	0	15206	1621	0	13585	8706	2662	4,1	0	0	0	0,6
Нови Сад	40536	34	39	167643	12332	4999	150312	79084	23891	4,1	1192	1,1	23	0,9
Србобран	2107	1	1	10661	614	0	10047	5347	2711	5,1	2107	1,0	51	0,9
Темерин	3539	5	6	13308	911	932	11465	6924	1249	3,8	708	1,2	13	0,7
Тител	1942	0	0	9316	266	0	9050	5150	1529	4,8	0	0	0	0,8
Ср. Карловци	953	0	0	3879	176	35	3668	1970	740	4,1	0	0	0	0,9
ОКРУГ	74574	54	62	310961	21995	7319	281647	159727	51114	4,2	1381	1,1	27	0,8

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА

Службе за здравствену заштиту жена постоје у свим општинама Јужнобачког округа осим у Сремским Карловцима. У овим службама током 2015. године било је запослено 44 лекара и 68 медицинских сестара/техничара са средњом и вишом стручном спремом. У 2015. години у односу на 2014. годину, било је 5 лекара мање и 4 медицинске сестре више, а у односу на 2011. годину 4 лекара мање и 8 медицинских сестара више. Однос лекара и медицинских сестара техничара у 2015. години је био 1:1,5.

Просечно, у Јужнобачком округу у 2015. години, један лекар обезбеђује здравствену заштиту за 6.206 жена (Правилник препоручује однос од 6500 жена на једног лекара). У појединим општинама је број жена на једног лекара знатно већи од

критеријума препорученог Правилником (Бачка Паланка 11.835 и Темерин 12.138 жена на једног лекара).

У Јужнобачком округу у 2015. години, просечан број посета на једну жену износи 0,6. Просечна дневна оптерећеност лекара ових служби на нивоу Округа је 16 посета на дан, што је значајно мање од мера извршења препоручених Правилником (30 посета на дан) и кретала се од 5 посета у Тителу до 28 посета у Врбасу (табела бр. 53).

У односу на стање у 2011. години, у 2015. години дошло је до повећања броја жена старих 14 и више година за 4,9%, док је број лекара смањен за 8,3%, што је проузроковало повећање оптерећености лекара (у 2011. години на 1 лекара 5.422 жене, а у 2015. години на 1 лекара 6.206 жена) (табеле бр. 52, 53).

Табела бр. 52 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2011. године

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	6961	1	1	1843	1250	1175	0,3	6961	1,0	9	0,5
Б.Паланка	26745	1	3	8568	4159	2449	0,3	26745	3,0	41	1,1
Б. Петровац	6375	1	1	5821	2753	1780	0,9	6375	1,0	28	1,1
Беоцин	6742	1	1	1895	481	118	0,3	6742	1,0	9	2,9
Бечеј	17510	3	3	9064	4190	7739	0,5	5837	1,0	14	1,2
Врбас	19715	3	4	19551	3166	15052	1,0	6572	1,3	31	5,2
Жабалђ	11367	1	1	5698	958	1046	0,5	11367	1,0	27	4,9
Нови Сад	134163	32	42	72403	27004	150420	0,5	4193	1,3	11	1,7
Србобран	7695	2	1	3616	1105	4984	0,5	3848	0,5	9	2,3
Темерин	12107	2	2	6731	2476	3241	0,6	6054	1,0	16	1,7
Тител	7030	1	1	1816	601	932	0,3	7030	1,0	9	2,0
Ср. Карловци	3840	0	0	0	0	0	0,0	-	-	-	-
ОКРУГ	260250	48	60	137006	48143	188936	0,5	5422	1,3	14	1,8

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 53 Кадрови и посете у служби за здравствену заштиту жена у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Број жена изнад 14 година	Лекари	Виша и средња стручна спрема	Укупно свих посета код лекара	Посета ради систематских прегледа	Посета ради контролних прегледа	Укупно посета код лекара ради лечења	Првих посета код лекара ради лечења	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 жену	Број жена на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*	Однос броја поновних и првих посета
Бач	5989	1	1	2507	812	0	1695	1411	1211	0,4	5989	1,0	12	0,2
Б.Паланка	23670	2	4	8570	2272	0	6298	1082	1471	0,4	11835	2,0	20	4,8
Б. Петровац	5684	0	1	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0	0	0
Беоцин	6546	1	1	1938	498	0	1440	866	5	0,3	6546	1,0	9	0,7
Бечеј	15678	3	2	8451	1200	0	7251	2884	1794	0,5	5226	0,7	13	1,5
Врбас	17828	3	4	17887	2322	0	15565	2577	11545	1,0	5943	1,3	28	5,0
Жабалђ	10672	2	2	3812	582	47	3183	1658	582	0,4	5336	1,0	9	0,9
Нови Сад	157738	28	49	98964	34287	8474	56203	19226	123214	0,6	5634	1,8	17	1,9
Србобран	6843	2	1	4084	8	299	3777	2776	7072	0,6	3422	0,5	10	0,4
Темерин	12138	1	2	4675	1572	856	2247	789	1283	0,4	12138	2,0	22	1,8
Тител	6461	1	1	1138	103	0	1035	185	877	0,2	6461	1,0	5	4,6
Ср. Карловци	3808	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
ОКРУГ	273055	44	68	152026	43656	9676	98694	33454	149054	0,6	6206	1,5	16	2,0

** Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ

У Јужнобачком округу служба за поливалентну патронажу организује патронажне посете у складу са Програмом здравствене заштите жена, деце, школске деце и студената („Службени гласник Републике Србије” бр.49/95), у даљем тексту Програм.

Домови здравља који имају посебно организовану службу поливалентне патронаже остварили су посете свим популационим групама које Програм предвиђа, док остали домови здравља углавном обављају патронажу код одојчади, мале деце и трудница организовањем посета у оквиру одговарајуће службе за здравствену заштиту деце, односно жена.

У поливалентној патронажи, као посебним организационим јединицама, у 2015. години, запослено је 88 медицинских сестара/техничара (57 са вишом стручном спремом и 31 са средњом стручном спремом). У односу на 2014. годину број медицинских сестара/техничара смањен је за 1, док је у односу на 2011. годину увећан за 17 медицинских сестара/техничара.

Број становника на једну сестру поливалентне патронаже у 2015. години био је 7.008, док Правилник налаже 1 сестру на 5000 становника. Просечан број посета на једну медицинску сестру/техничара је био 1.669 што је више од мера извршења датих у Правилнику (1435 посета годишње). Разлике се крећу од 611 у Србобрану до 2.096 посета у Сремским Карловцима. У односу на 2011. годину у Округу бележимо пад посета по једној патронажној сестри за 35,5% (табеле бр. 54, 55).

Табела бр. 54   Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2011. години

Општина	Служба поливалентне патронаже									
	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	1	2	3577	1192	679	46	1327	692	877	2
Б.Паланка	0	0	5971	-	3395	653	2309	267	0	0
Б.Петровац	0	0	728	-	0	0	515	213	0	0
Беоцин	1	2	5397	1799	955	132	1097	194	3119	32
Бечеј	1	5	11766	1961	2069	66	5443	3193	1061	0
Врбас	3	0	10356	3452	2776	263	5403	1646	531	0
Жабалъ	0	5	7815	1563	1631	300	2760	1036	2384	4
Нови Сад	45	3	127839	2663	35068	2672	53956	23980	14777	58
Србобран	0	2	2927	1464	310	23	1258	857	502	0
Темерин	0	0	3074	-	1002	3	1295	777	0	0
Тител	0	0	1674	-	457	39	832	385	0	0
Ср. Карловци	1	0	2584	2584	644	61	885	438	617	0
ОКРУГ	52	19	183708	2587	48986	4258	77080	33678	23868	96

Табела бр. 55 Кадрови и посете у служби за поливалентну патронажу у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Укупно посета	Број посета на 1 сестру	Посете женама укупно	Посете трудницама	Посете одојчади	Посете осталој деци	Посете домаћинствима	Посете школама
Бач	0	2	2303	1152	632	62	774	215	672	10
Б.Паланка	2	10	18668	1556	6117	532	6056	1848	4647	0
Б. Петровац	0	3	6056	2019	2086	101	219	230	3512	9
Беочин	0	3	2442	814	820	69	99	125	1393	5
Бечеј	1	5	4869	812	2888	50	794	527	660	0
Врбас	5	0	6372	1274	2611	158	2492	426	843	0
Жабалђ	0	5	6139	1228	1959	185	1777	436	1960	7
Нови Сад	48	0	92785	1933	36399	3008	27914	9243	19216	13
Србобран	0	3	1833	611	50	50	898	172	675	38
Темерин	0	0	2129	-	1041	41	1088	0	0	0
Тител	0	0	1189	-	499	72	587	103	0	0
Ср. Карловци	1	0	2096	2096	684	58	540	128	744	0
ОКРУГ	57	31	146881	1669	55786	4386	43238	13453	34322	82

4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА

У службама за заштиту и лечење уста и зуба на примарном нивоу здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у 2015. години било је запослено 204 стоматолога. Од укупног броја стоматолога 74 су специјалисти. Број стоматолошких сестара/зубних техничара је 257. У 2015. години у односу на 2014. годину повећан је број стоматолога за 8 (4,1%), а број зубних техничара смањен је за 5 (1,9%), док је у односу на 2011. годину број стоматолога смањен за 37 (15,4%), а зубних техничара за 45 (149%).

Просечно на једног стоматолога у овој служби у 2015. години на територији Јужнобачког округа је долазило 3.023 становника свих популационих категорија. Просечан број посета код стоматолога у току дана у 2015. години износио је 13, док је у 2011. години износио 8 посета. Највише посета стоматологу у току дана забележено је у Жабљу (28), а најмање у Беочину (9).

Најчешћи разлози за посете стоматологу у 2015. години су били пломбирање зуба (115.688) и посете ради хирушких интервенција (63.100) (табела бр. 57).

У односу на 2011. годину, у 2015. години смањен је број стоматолога (са 241 на 204), што је довело до пораста оптерећености у овој служби, као и до пораста броја посета стоматологу у току дана за 62,5% (табела бр. 56, 57).

Табела бр. 56 Кадрови и посете у служби за заштиту и лечење уста и зуба Јужнобачког округа у 2011. години

Општина	Кадрови					Посете						
	Стоматолози				Зубни техничари и асистенти	Укупне посете ради лечења	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	Посете код лекара у току дана*
	Укупно стоматолога	Стоматолози без спец.	Стоматолози на спец.	Стоматолози специјалисти								
Бач	3	2	1	0	5	8449	2190	1810	294	432	0	13
Б.Паланка	13	11	0	2	15	31880	5222	6834	888	5555	0	12
Б. Петровац	4	4	0	0	8	11499	3288	1620	558	0	308	14
Беочин	4	4	0	0	6	5948	2064	1314	148	0	0	7
Бечеј	10	6	0	4	14	24305	5555	5607	545	2689	399	12
Врбас	16	9	0	7	22	44584	10603	6633	1480	5937	2059	13
Жабалъ	7	5	0	2	12	17303	2889	2019	132	2205	85	12
Нови Сад	166	64	39	63	194	226570	69037	42619	9415	24184	26366	6
Србобран	6	4	0	2	6	13803	4254	1644	356	2103	362	11
Темерин	7	6	0	1	14	18250	6611	3722	355	1775	1053	12
Тител	3	2	0	1	4	6730	3708	1651	0	0	0	11
Ср. Карловци	2	1	0	1	2	4607	1855	630	114	0	46	11
ОКРУГ	241	118	40	83	302	413928	117276	76103	14285	44880	30678	8

* Рачунато на 210 радних дана у току године

Табела бр. 57 Кадрови и посете у службама за заштиту и лечење уста и зуба у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Лекари укупно	Зубни лекари	Зубни лекари на специјализацији	Зубни лекари специјалисти	Зубни техничари и асистенти	ПОСЕТЕ			ИЗВРШЕНИ РАДОВИ					Посета код лекара у току дана*
						Укупно свих посета	Систематски прегледи (серијске посете)	Укупне посете ради лечења	Пломбирани зуби	Хируршке интервенције	Протетски радови	Ортодонција	Лечење меких ткива	
Бач	3	2	0	1	4	7667	542	7125	1211	2076	223	0	0	12
Б.Паланка	10	9	0	1	16	34227	2183	32044	4768	4917	539	4135	0	16
Б. Петровац	3	3	0	0	5	14698	2505	12193	2227	881	252	0	226	23
Беочин	4	3	1	0	4	7269	268	7001	2301	1545	62	0	0	9
Бечеј	8	6	0	2	11	27676	3238	24438	4273	4755	558	2582	742	16
Врбас	12	5	0	7	20	24819	1257	23562	6904	3903	712	2022	2790	10
Жабалъ	6	4	0	2	10	34728	9396	25332	2264	1455	11	2605	41	28
Нови Сад	142	65	21	56	165	345394	34971	310423	78000	38465	5952	28393	44911	12
Србобран	5	4	0	1	6	13047	1977	11070	3703	1301	233	0	1302	12
Темерин	7	5	0	2	11	21713	3064	18649	4777	2481	187	3377	987	15
Тител	3	2	0	1	4	7501	1120	6381	3705	742	0	0	0	12
Ср. Карловци	1	0	0	1	1	4678	92	4586	1555	579	0	0	121	22
ОКРУГ	204	108	22	74	257	543417	60613	482804	115688	63100	8729	43114	51120	13

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ

У домовима здравља у општинама Бачка Паланка, Бечеј, Врбас и Темерин организована је посебна служба хитне медицинске помоћи, обзиром да је Уредбом о плану мреже („Сл. гласник РС“, број 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14) предвиђено да се служба хитне медицинске помоћи може организовати у општинама са преко 25.000 становника. У граду Новом Саду са општином Сремски Карловци хитну медицинску помоћ становништву пружа Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад. Рад је организован у сменама ангажовањем лекара, медицинских сестара-техничара и возача који чине екипу. У Заводу за ХМП две трећине лекару су специјалисти ургентне медицине. У сваком тренутку на територији коју покрива Завод је ангажовано 8 екипа хитне медицинске помоћи, од тога половина на територији Града, а половина на територији приградских насеља. У домовима здравља Бачка

Паланка и Врбас у свакој смени посао обављају по две екипе, док у преостала два дома здравља постоји само једна екипа у смени.

У више од половине домова здравља Јужнобачког округа хитна медицинска помоћ се пружа становништву у оквиру службе опште медицине (Бач, Бачки Петровац, Беоцин, Жабал, Србобран и Тител), у оквиру редовне делатности изабраног лекара и његових сарадника и радом лекара у приправности или дежурне екипе ноћу, недељом или у дане државних празника.

У службама ХМП домова здравља и у Заводу за ХМП Нови Сад ради укупно 107 лекара, од тога 52 лекара специјалиста. У односу на 2014. годину број лекара је мањи за 1,8%, док је у односу на 2011. годину, број лекара повећан за 3,9%.

У Јужнобачком округу у 2015. години, један лекар хитне медицинске помоћи обезбеђивао је 4.644 становника што је мање у односу на Правилник (Правилник предвиђа 6.000). Најмању оптерећеност су имали лекари у општини Беоцин (3.073), а највећу у Жабљу (4.999).

Током 2015. године у Јужнобачком округу остварено је укупно 149.496 посета код лекара, док је просечан број посета на једног лекара у току дана износио 7 (табела бр. 59).

У односу на 2011. годину, повећан је укупан број посета служби ХМП за 66,7%, са 89.693 посете у 2011. години на 149.496 у 2015. години, као и број посета код лекара на дневном нивоу који се повећао са 4 посете на дан у 2011. години на 7 посета у 2015. години (табеле бр. 58, 59).

Табела бр. 58   Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2011. Години

Општина	Популација	Лекари укупно	Специјалисти ургентне медицине	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Просечан број посета на 1 особу	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*
Бач	12384	0	0	0	248	40	0,02	-	-	-
Б. Паланка	47157	11	3	11	23485	17726	0,05	4287	1,0	10
Б.Петровац	11321	0	0	0	3453	3022	0,3	-	-	-
Беоцин	12077	4	1	4	3629	6438	0,3	3019	1,0	4
Бечеј	31171	8	2	16	6319	14186	0,2	3896	2,0	4
Врбас	34247	8	6	16	12383	9268	0,4	4281	2,0	7
Жабал	20332	5	1	6	13953	0	0,7	4066	1,2	13
Нови Сад	231707	58	30	78	15210	15210	0,1	3995	1,3	1
Србобран	13468	4	1	4	5087	4385	0,4	3367	1,0	6
Темерин	21387	5	2	7	4860	4860	0,2	4277	1,4	5
Тител	12807	0	0	0	1054	1023	0,1	-	-	-
Ср. Карловци	6826	0	0	0	0	0	-	-	-	-
ОКРУГ	454884	103	46	142	89681	76158	0,2	4416	1,4	4

У општинама у којима нису приказани кадрови, услуге пружају здравствени радници у служби опште медицине

Табела бр. 59 Кадрови и посете у служби хитне медицинске помоћи у Јужнобачком округу у 2015. години

Општина	Популација	Лекари укупно	Специјалисти ургентне медицине	Виша и средња стручна спрема	Укупно посета код лекара	Посете код осталих здрав. радника	Број становника на 1 лекара	Број сестара на 1 лекара	Посета код лекара у току дана*
Бач	11325	0	0	0	1294	312	-	-	-
Б.Паланка	43877	10	1	11	28258	20356	4388	1,1	14
Б. Петровац	10621	2	0	2	4166	3023	5311	1,0	10
Беоцин	12292	4	1	4	6769	7871	3073	1,0	8
Бечеј	28964	9	2	14	10015	15923	3218	1,6	5
Врбас	32594	7	6	14	18229	25067	4656	2,0	12
Жабалъ	19994	4	1	6	9485	5094	4999	1,5	11
Нови Сад	282634	63	39	85	54276	58544	4486	1,3	4
Србобран	12665	3	1	4	6388	8107	4222	1,3	10
Темерин	22542	5	1	7	8788	8788	4508	1,4	8
Тител	12395	0	0	0	1828	1767	-	-	-
Ср. Карловци	7042	0	0	0	0	0	-	-	-
ОКРУГ	496945	107	52	147	149496	154852	4644	1,4	7

У општинама у којима нису приказани кадрови, услуге пружају здравствени радници у служби опште медицине

* Рачунато на 210 радних дана у току године

4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА

Стационарна здравствена заштита се остварује у оквиру Клиничког центра Војводине, Института за кардиоваскуларне болести Војводине, Института за онкологију Војводине, Института за плућне болести Војводине, Института за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Опште болнице Врбас и Специјалне болнице за реуматске болести Нови Сад (табеле бр. 60, 61).

Уредбом о изменама и допунама Уредбе о Плану мреже здравствених установа (Сл. Гласник РС, број 6/12) од јануара 2012. године, у План мреже здравствених установа је укључен и Војномедицински центар Нови Сад са 60 постеља. Подаци о раду и коришћењу ове установе нису укључени у анализу с обзиром да ова установа нема обавезу достављања података.

Постељни фонд у 2015. години износи 2.881 постеља (без постеља дневних болница), чиме је обезбеђена покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Јужнобачког округа. Према Уредби о плану мреже здравствених установа укупан број постеља износи 2.908. Потребно је нагласити да ове постељне капацитете користе болесници не само са подручја Округа већ и целе Војводине, због чега се стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа не може прецизно изказати.

У раду стационара, према подацима за 2015. годину било је ангажовано укупно 3.515 здравствених радника – 879 лекара (25%) и 2.636 здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом (75%). У односу на укупан број лекара, 710 (80,7%) су лекари специјалисти. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се повећао за 87 (са 3.428 на 3.515), број лекара за 30 (са 849 на 879), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом повећао за 57 (са 2.579 на 2.636). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се незнатно повећао, са 79,1% на 80,7%.

У 2015. години, на нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 90 медицинских сестара/техничара. У 2014. години просечно је обезбеђен 31 лекар и 93 медицинске сестре/техничара) што је већа обезбеђеност у

односу на 2011. годину када је износила 29 лекара и 89 медицинских сестара на 100 постеља. Обезбеђеност лекарима и медицинским сестрама у болничким установама је различита и произилази из разлика у врсти и броју одељења, односно услуга које пружају болнице. Прецизна анализа кадровске обезбеђености у стационарним установама је међутим, могућа једино по одељењима с обзиром да су и нормативи кадрова тако дефинисани.

У 2015. години, у здравственим установама хоспитализовано је укупно 91.621 болесника и остварено је 732.622 дана лечења. Просечно трајање лечења на нивоу Округа је износило 8 дана, а кретало се у распону од 3,2 дана на Клиници за интерну онкологију до 26,9 дана у Заводу за радиолошку терапију Института за онкологију Војводине. У Клиничком центру Војводине просечно лечење је трајало од 3,4 дана на Клиници за очне болести до 23,5 дана на Клиници за неурологију. Просечна заузетост постеља на нивоу Округа је износила 69,7%, при чему је највећа заузетост постеља у оквиру Клиничког центра Војводине била на Клиници за хематологију (97,5%), Клиници за гастроентерологију и хепатологију (91,2%) и Клиници за психијатрију (89,1%). Као и претходних година, заузетост постеља је била висока и у Специјалној болници за реуматске болести где је износила 94,9%, док се на Институтима кретала од 63,9% (Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине) до 79,4% (Институт за плућне болести Војводине). Разлика у броју хоспитализованих пацијената и броја дана лечења као и осталих параметара коришћења стационара у посматраном петогодишњем периоду је највећим делом резултат промене методологије приказивања података у односу на 2011. годину када је у укупним подацима убрајан и рад дневних болница, док су за 2015. годину оне приказане посебно.

У табели бр. 60 и 61 је приказан кадар који је ангажован само у раду стационара, а у табели бр. 42 и 43 кадар ангажован у стационару и специјалистичко – консултативним службама.

Табела бр. 60 Рад и коришћење стационара у 2011. Години у Јужнобачком округу

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Пропусна моћ	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за абдоминалну и ендокринолошку хирургију	18	14	193	73 (74)*	16081	2792	5.8	60.4	38	155	14	25	264
Клиника за васкуларну и трансплантациону хирургију	11	7	26	29	8878	1295	6.9	83.9	45	118	50	38	90
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	20	17	52	71 (70)*	23478	2335	10.1	90.6	33	117	45	28	73
Клиника за урологију	15	14	32	47	12703	2199	5.8	74.0	47	147	69	32	68
Клиника за пластичну и реконструктивну хирургију	8	7	18	19	3462	658	5.3	49.9	35	82	37	42	95
Клиника за неурохирургију	8	6	28	33	8287	771	10.7	68.8	23	96	28	24	85
Клиника за максиларно-лицну и оралну хирургију	8	5	14	21	3409	660	5.2	44.5	31	83	47	38	67
Клиника за анестезију и интензивну терапију	30	21	57	12	1095	73	15.0	25.0	6	2	1	250	475
ХИРУРГИЈА - УКУПНО	118	91	420	305	77393	10783	7.2	69.5	35	91	26	39	138
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	17	14	59	44	16130	1277	12.6	100.4	29	75	22	39	134
Клиника за ендокринологију дијабетес и болести метаболизма	13	10	27	46 (50)*	15347	1231	12,5	91,4	27	95	46	28	59
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	15	12	30	55 (59)	19483	1506	12.9	97.1	27	100	50	27	55
Клиника за хематологију	12	10	22	39	14643	1146	12,8	102,9	29	96	52	31	56
ИНТЕРНЕ БОЛЕСТИ - УКУПНО	57	46	138	1	65603	5160	12,7	97,7	28	91	37	31	75
Клиника за неурологију	31	27	62	90 (95)*	31049	2261	13.7	94.5	25	73	36	34	69
Клиника за психијатрију	35	28	73	150 (167)*	57453	2426	23,7	104,9	16	67	33	24	49
Клиника за инфективне болести	21	18	56	100	26056	2297	11.3	71.4	23	109	41	21	56
Клиника за кожно-венеричне болести	14	13	17	47	6861	924	7.4	40.0	20	66	54	30	36
Клиника за болести уха, грла и носа	19	17	35	70	10328	2324	4.4	40.4	33	122	66	27	50
Клиника за очне болести	19	16	36	70	6565	2311	2.8	25.7	33	122	64	27	51

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Постеље	Дани лечења	Број исписаних болесника	Просечан број дана лечења	Заузетост постеља	Пропусна моћ	Број болесника на 1 лекара	Број болесника на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Клиника за гинекологију и акушерство	75	63	238	230	44708	12076	3.7	53.3	53	161	51	33	103
Клиника за медицинску рехабилитацију	11	6	61	120	35452	1424	24.9	80.9	12	129	23	9	51
Ургентни центар	50	27	259	63	5008	1094	4.6	21.8	17	22	4	79	411
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР ВОЈВОДИНЕ	451	352	1395	1429	366476	43080	8,5	70,3	30	96	31	32	98
СПЕЦИЈАЛНА БОЛНИЦА ЗА РЕУМАТСКЕ БОЛЕСТИ НОВИ САД	8	8	30	70	23256	1676	13.9	91.0	24	210	56	11	43
ИНСТИТУТ ЗА ОНКОЛОГИЈУ ВОЈВОДИНЕ	56	47	157	239	61457	9536	6,4	70,4	40	170	61	23	66
ИНСТИТУТ ЗА ПЛУЋНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	77	61	210	312 (314)*	84920	6894	12,3	74,6	22	90	33	25	67
ИНСТИТУТ ЗА КАРДИОВАСКУЛАРНЕ БОЛЕСТИ ВОЈВОДИНЕ	93	68	302	225	67911	7554	9,0	82,7	34	81	25	41	134
ИНСТИТУТ ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ ДЕЦЕ И ОМЛАДИНЕ ВОЈВОДИНЕ	116	101	313	350	86623	9134	9,5	67,8	26	79	29	33	89
ОПШТА БОЛНИЦА ВРБАС	48	35	172	270	65981	7936	8,3	67,0	29	165	46	18	64
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	849	672	2579	2895	756624	85810	8,8	71,6	30	101	33	29	89

*( ) – постојећи број коришћених постеља

Табела бр.61 Рад и коришћење стационара у 2015. години у Јужнобачком округу

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и сред. спрема	Број постеља према Уредби *	Број постеља према збирном извештају	Дани лечења	Број исписаних болесника	Прос. број дана лечења	Заузетост постеља	Број бол. на 1 лекара	Број бол. на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Хирургија - укупно	121	87	335	...	305	76.246	11.467	6,6	68,5	95	34	40	110
Клиника за абдоминалну и ендокринологију хир.	18	14	91	...	74	17.934	2.372	7,6	67,3	132	26	25	125
Клиника за пластичну и реконструктивну хир.	8	6	18	...	19	3.371	792	4,3	48,6	99	44	42	95
Клиника за неурохирургију	9	5	30	...	33	9.073	902	10,1	75,3	100	30	27	91
Клиника за максилнофацијалну хирургију	8	7	14	...	21	3.880	790	4,9	50,6	99	56	38	67
Клиника васкуларну и трансплатациону хирургију	10	7	23	...	29	7.919	1.270	6,2	74,8	127	55	34	79
Клиника за ортопедску хирургију и трауматологију	17	14	55	...	70	19.650	2.591	7,6	75,8	152	47	24	77
Клиника за урологију	16	14	37	...	47	12.743	2.669	4,8	74,3	167	72	34	79
Клиника за анестезију и интензивну терапију	35	20	67	...	12	1.676	81	20,7	-	2	1	292	558
Интерно -укупно	59	44	161	...	192	60.301	5.747	10,5	86,0	97	36	31	84
Клиника за нефрологију и клиничку имунологију	16	13	55	...	44	14.195	1.466	9,7	88,4	92	27	36	125
Клиника за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма	16	11	27	...	50	13.930	1.223	11,4	83,0	76	45	35	59
Клиника за гастроентерологију и хепатологију	15	11	36	...	59	18.299	1.924	9,5	91,2	128	53	27	65
Клиника за хематологију	12	9	43	...	39	13.877	1.134	12,2	97,5	95	26	31	110
Клиника за ендокринологију - дневна болница	-	-	-	...	6	1601	1.601	-	-	-	-	-	-
Клиника за хематологију - дневна болница	-	-	-	...	6	4019	4.019	-	-	-	-	-	-
Клиника за неурологију	28	28	73	...	95	26.805	1.863	14,4	81,6	67	26	31	81
Клиника за психијатрију	35	30	72	...	167	48.760	2.072	23,5	89,1	59	29	23	48
Клиника за психијатрију - дневна болница	-	-	-	...	30	2330	32	-	-	-	-	-	-
Клиника за инфективне болести	27	19	61	...	100	20.166	1.889	10,7	55,2	70	31	27	61
Клиника за кожно-венеричне болести	19	18	20	...	47	4.674	787	5,9	27,2	41	39	40	43
Клиника за болести уха, грла и носа	23	21	47	...	70	12.096	2.483	4,9	47,3	108	53	33	67
Клиника за очне болести	21	21	42	...	70	9.337	2.771	3,4	36,5	132	66	30	60
Клиника за гинекологију и акушерство	77	67	271	...	230	48.293	11.666	4,1	57,5	152	43	33	118
Клиника за медицинску рехабилитацију	13	10	64	...	120	38.120	1.477	-	87,0	114	23	11	53
Ургентни центар	56	37	266	...	63	5.946	1.416	4,2	-	25	5	114	543
КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР НОВИ САД	479	382	1.412	1.370	1.459	350.744	43.638	8,0	67,9	91	31	34	100

Установа/организациона јединица	Лекари укупно	Специјалисти	Виша и средспрема	Број постеља према Уредби*	Број постеља према збирном извештају	Дани лечења	Број исписаних болесника	Прос. број дана лечења	Заузетост постеља	Број бол. на 1 лекара	Број бол. на 1 сестру	Број лекара на 100 постеља	Број сестара на 100 постеља
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад	8	6	25	70	70	24.236	1.276	19,0	94,9	160	51	11	36
Специјална болница за реуматске болести Нови Сад -дневна болница	-	-	-	...	3	952	1.276	-	-	-	-	-	-
Институт за онкологију Војводине Сремска Каменица	67	56	171	311	239	58.702	11.079	5,3	67,3	165	65	28	72
Клиника за интерну онкологију	20	14	59	...	72	17.640	5.577	3,2	67,1	279	95	28	82
Клиника за оперативну онкологију	32	29	71	...	84	19.371	4.602	4,2	63,2	144	65	38	85
Завод за радиолошку терапију	10	8	32	...	81	21.258	790	26,9	71,9	79	25	12	40
Завод за нуклеарну медицину	5	5	9	...	2	433	110	3,9	59,3	22	12	250	450
Институт за онкологију - дневна болница	-	-	-	...	12	8.820	8.820	-	-	-	-	-	-
Институт за плућне болести Војводине Сремска Каменица	78	66	210	312	312	90.392	7.765	11,6	79,4	100	37	25	67
Клиника за општу пулмологију - I Клиника	10	10	27	...	74	22.878	1.611	14,2	84,7	161	60	14	36
Клиника за туберкулозу и грануломатозне болести - II Клиника	13	11	19	...	62	19.819	1.219	16,3	87,6	94	64	21	31
Клиника за ургентну пулмологију - III Клиника	22	17	60	...	44	10.578	1.068	9,9	65,9	49	18	50	136
Клиника за пулмолошку онкологију - IV Клиника	15	12	43	...	72	24.919	2.286	10,9	94,8	152	53	21	60
Клиника за грудну хирургију - V Клиника	18	16	61	...	60	12.198	1.581	7,7	55,7	88	26	30	102
Клиника за пулмолошку онкологију - дневна болница	-	-	-	...	17	3.333	3.333	-	-	-	-	-	-
Поликлиника за плућне болести - дневна болница	-	-	-	...	7	3.908	3.908	-	-	-	-	-	-
Институт за кардиоваскуларне болести Војводине Сремска Каменица	95	68	311	225	225	64.184	7.580	8,5	78,2	80	24	42	138
Клиника за кардиологију	63	45	183	...	145	46.826	6.356	7,4	88,5	101	35	43	126
Клиника за кардиоваскуларну хирургију	32	23	128	...	80	17.358	1.224	14,2	59,4	38	10	40	160

Установа/организаци она јединица	Лекари укупно	Спец ија- листи	Виша и сред. спрем а	Број посте ља према Уредб и*	Број посте ља према збирном извешта ју	Дани лечења	Број исписан их болесни ка	Прос. број дана лечења	Заузе тост посте ља	Број бол. на 1 лекар а	Број бол. на 1 сестр у	Број лекар а на 100 посте ља	Број сестар а на 100 посте ља
Институт за кардиоваскуларне болести - дневна болница	-	-	-	...	2	285	285	-	-	-	-	-	-
Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине Нови Сад	120	102	353	350	350	81.636	11.603	7,0	63,9	97	33	34	101
Клиника за дечије болести	66	59	200	...	226	56.643	7.313	7,7	68,7	111	37	29	88
Клиника за дечије болести - дневна болница	-	-	-	...	15	459	459	-	-	-	-	-	-
Клиника за дечију хирургију	45	35	112	...	82	14.988	3.534	4,2	50,1	79	32	55	137
Клиника за дечију хирургију - дневна болница	-	-	-	...	3	497	497	-	-	-	-	-	-
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију	9	8	41	...	42	10.005	756	13,2	65,3	84	18	21	98
Клиника за дечију хабилитацију и рехабилитацију - дневна болница	-	-	-	...	3	913	913	-	-	-	-	-	-
Општа болница Врбас	32	30	154	270	270	62.728	8.680	7,2	63,7	271	56	12	57
Општа болница Врбас - дневна болница	-	-	-	...	25	12.057	12.057	-	-	-	-	-	-
ЈУЖНОБАЧКИ ОКРУГ	879	710	2.636	2.908	2.925	732.622	91.621	8,0	69,7	104	35	31	90

Напомене:

* Уредба о Плану мреже здравствених установа („Сл. гласник РС“, бр. 42/06, 119/07, 84/08, 71/09, 85/09, 24/10, 6/12, 37/12 и 8/14)

Укупни подаци коришћења болничких капацитета не укључују рад дневних болница.

Извор података је Извештај о хоспитализацији - не може се реално приказати заузетост постеља на Клиници за анестезију и интезивну терапију и Ургентном центру Клиничког центра Војводине

5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Законом о здравственом осигурању („Сл. гласник РС“, број 107/05 и 109/05-исправка), прописано је да Републички фонд за здравствено осигурање за сваку календарску годину доноси општи акт којим уређује садржај, обим и стандард права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања из члана 45. Закона за поједине врсте здравствених услуга и поједине врсте болести, као и проценат плаћања из средстава обавезног здравственог осигурања до пуног износа цене здравствене услуге и партиципацију за поједине здравствене услуге.

Чланом 47. став 1. *Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС“, број 107/05 и 109/05-исправка, 57/11, 110/12-одлука УС, 119/12, 99/14, 12614 одлука УС, 106/2015)*, прописано је да Републички фонд за здравствено осигурање за сваку календарску годину доноси општи акт којим уређује садржај, обим и стандард права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања.

На основу наведеног законског овлашћења, Републички фонд за здравствено осигурање је донео, *Правилник о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Сл. гласник РС“, 1/2015)*, којим се регулишу поступци и методи дијагностике, лечења и рехабилитације ради спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља, а који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем.

У складу са тим, одабрани су параметри за евалуацију остваривања превентивне здравствене заштите и анализирано је остваривање превентивних услуга у Јужнобачком округу у 2015. години у односу на стандарде дате у Правилнику (табела бр. 63).

Поливалентна патронажна служба у Јужнобачком округу организовала је патронажне посете популационим групацијама становништва које су предвиђене у Правилнику, а приоритет је дат посетама породилји и новорођеном детету.

Патронажним посетама једанпут у току трудноће обухваћено је 62,6% трудница што је незнатно више у односу на 2011. годину (ИД=59,6%). Породилји и новорођеном детету остварено је по 5,1 посета што је у складу са нормативом Правилника (5 посета породилји и новорођенчету) и 1,6 посета одојчету што је нешто мање у односу на Правилник (2 посете патронажне сестре одојчету). У 2011. години породилји и новорођеном детету остварено је по 4,5 посета што је мање у односу на стандарде дате Правилником (5 посета породилји и новорођенчету), док су посете одојчету (2,1 посета) реализоване у складу са Правилником.

Превентивни прегледи новорођенчади спроведени су са обухватом од 92,5%, што је нешто више у односу на 2011. годину када је прегледима било обухваћена 80,9% новорођенчади. Остварена реализација у 2015. години је у складу са Правилником који налаже 1 превентивни преглед по новорођенчету.

Превентивним прегледима код педијатра обухваћена су сва одојчад (4,5 посета по одојчету), док је обухват у 2011. години (2,9 прегледа по одојчету) био нижи у односу на норму прописане Правилником (норматив - 4 прегледа одојчади).

Превентивни прегледи деце у 2, 4. и 6. години живота (пред упис у школу) реализовани су са обухватом од 95,2%, док је у 2011. години обухват износио 86,3%.

Обухват превентивним прегледима ученика и студената, иако недовољан и у 2011. години (обухват од 74,8% ученика основне школе, 57,3% средње школе и 46,3% студентске популације) бележи још већи пад у 2015. години када је превентивним прегледима било обухваћено 68,4% ученика основне школе, 49,3% ученика средње школе и 43,3% студената.

Прегледи трудница спроведени су у задовољавајућем обиму у 2015. години, односно остварен је 7,1 преглед и 6,0 ултразвучних прегледа по трудници (Правилник налаже 5 прегледа у току трудноће и 4 ултразвучна прегледа), док су ови прегледи у 2011. години реализовани са нешто мањим обухватом у односу на прописани (4,8 прегледа у току трудноће и 3,2 ултразвучна прегледа по трудници).

У обе посматране године заинтересованост жена за контролу здравља након порођаја опада, те је обухват у 2015. години износио 46,3%, а у 2011. години 47,2%.

Превентивни гинеколошки преглед жена 15 и више година старости бележи пад обухвата са 32,1% у 2011. години на 27,2% реализованог обухвата у 2015. години.

Превентивни прегледи одраслог становништва старости од 19-34 године према Правилнику се спроводе једном у пет година, тако да током године треба да буде прегледано 20% становништва циљане популације. У обе посматране године обухват је недовољан при чему је у 2015. години (12,8%) забележен раст у односу на 2011. годину (9,5%).

Становништво старости преко 35 година би требало да има један превентивни преглед у две године. Овом врстом прегледа је требало да буде обухваћена најмање трећина становништва те старости, док је прегледом током 2011. године обухваћено свега 6,1%, а током 2015. године 9,0% становника наведене старости (табеле бр. 62, 63).

Табела бр. 62 Остваривање превентивне здравствене заштите у 2011. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
			Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете	трудници	1	4020	0,6	59,6
	породиљи и новорођеном детету	5	30447	4,5	90,3
	одојчету	2	14316	2,1	100
Превентивни преглед	новорођенчета	1	5450	0,8	80,9
Превентивни преглед	одојчад (III, VI, IX и XII месецу)	4	19478	2,9	72,4
Превентивни преглед	мала и предшколска деца у 2, 4. и 6. години (пред упис у школу)	1	16968	0,9	86,3
Превентивни прегледи	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	1	19225	0,7	74,8
	ученика I и III разреда средње школе	1	7656	0,6	57,3
	студената I и III године студија	1	7610	0,5	46,3
Преглед	трудница	5	32542	4,8	96,6
Преглед (ултразвучни)	трудница	4	21873	3,2	81,1
Гинеколошки преглед	жене после порођаја	1	3182	0,5	47,2
Превентивни гинеколошки прегледи	жене 15 и више година	1 у 3 године	28858	0,1	32,1
Превентивни прегледи	одрасло становништво (19-34 година)	1 у 5 година	2569	0,02	9,5
	одрасло становништво (35 и више година)	1 у 2 године	10437	0,03	6,1

Табела бр. 63 Остваривање превентивне здравствене заштите у 2015. години у Јужнобачком округу

Назив услуге	Групација становништва	Број посета по становнику према садржају и обиму превентивних мера у ПЗЗ	Остварење		
			Број услуга	Број посета по становнику	Обухват (%)
Патронажне посете	трудници	1	4067	0,6	62,6
	породиљи и новорођеном детету	5	32856	5,1	100
	одојчету	2	10580	1,6	78,4
Превентивни преглед	новорођенчета	1	6017	0,9	92,5
Превентивни преглед	одојчад (III, VI, IX и XII месецу)	4	30175	4,5	100
Превентивни преглед	мала и предшколска деца у 2, 4. и 6. години (пред упис у школу)	1	17273	0,9	95,2
Превентивни прегледи	ученика I, III, V и VII разреда основне школе	1	16341	0,7	68,4
	ученика I и III разреда средње школе	1	5541	0,5	49,3
	студената I и III године студија	1	6430	0,4	43,3
Преглед	трудница	5	45981	7,1	100
Преглед (ултразвучни)	трудница	4	38873	6,0	100
Гинеколошки преглед	жене после порођаја	1	3013	0,5	46,3
Превентивни гинеколошки прегледи	жене 15 и више година	1 у 3 године	24074	0,09	27,2
Превентивни прегледи	одрасло становништво (19-34 година)	1 у 5 година	3348	0,03	12,8
	одрасло становништво (35 и више година)	1 у 2 године	15471	0,05	9,0

ЗАКЉУЧЦИ

- ❖ У службама за здравствену заштиту одраслог становништва Јужнобачког округа у 2015. години, уочава се доминација кардиоваскуларних болести које учествују са 17,2% у укупном морбидитету службе опште медицине, односно 11,9% у служби медицине рада. Водећа дијагноза регистрована у оквиру групе кардиоваскуларних болести у служби опште медицине је есенцијална артеријска хипертензија (10,4%). Значајно место и улогу имају и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива регистрованих са 9,6% у служби опште медицине и 11,3% у служби медицине рада. У односу на 2011. годину у службама за здравствену заштиту одраслог становништва редослед водећих група болести се није мењао, осим што су у 2015. години болести мокраћно-полног система замениле душевне поремећаје и поремећаје понашања које су се у 2011. години налазиле на петом месту.
- ❖ У ванболничком морбидитету деце предшколског и школског узраста доминирају акутне болести органа за дисање које су кратког тока, добре прогнозе, те су без већег социјално-медицинског значаја. У ванболничком морбидитету деце школског узраста, посебан значај имају повреде и тровања, чија се дијагноза друге специфичне и неспецифичне вишеструке повреде налази на петом месту водећих дијагноза ове службе (4,7%), пре свега због последица које могу да оставе код повређеног, али и због чињенице да су превентабилне. У морбидитету деце предшколског и школског узраста у 2015. години али и 2011. години наилазимо на истих пет водећих група болести.
- ❖ Посебан социјално медицински значај у служби за здравствену заштиту жена имају тумори (3,4%) који су се у анализираном периоду са петог места попели на четврто место у морбидитету ове службе.
- ❖ У регистрованом болничком морбидитету најзаступљеније групе обољења су: тумори (19,9%), следе болести система крвотока (12,7%), трудноћа, рађање и бабиње (9,1%), болести система за варење (7,5%) и болести мокраћно-полног система (6,9%). У поређењу са 2011. годином, углавном је дошло до смањења броја случајева у оквиру група водећих дијагноза, изузев групе XIII (болести мишићно-коштаног система и везивног ткива) и групе XXI (фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом) где је дошло до повећања, док је у XV групи (трудноћа, рађање и бабиње) и XVI групи (стања у порођајном периоду) до повећања дошло због промене метода прикупљања података.
- ❖ Најчешћи узроци хоспитализације (уколико се изузму хоспитализације због спонтаног порођаја код једноплodne трудноће и порођаја царским резом код једноплodne трудноће) у 2015. години су били: злоћудни тумори душника и плућа, чији број случајева се повећао са 2.485 на 2.638, злоћудни тумор дојке, чији број случајева се повећао са 2.010 у 2011. години на 2.580 у 2015. години и акутни инфаркт миокарда чији број случајева се повећао са 1.502 на 1.808 у 2015. години. Друга медицинска нега није била међу 10 водећих дијагноза у 2011. години, док се у 2015. години налази на четвртном месту најчешћих узрока хоспитализације.
- ❖ Водећи узроци смрти хоспитализованих болесника у 2015. години су слични као и 2011. године, а то су болести система крвотока, тумори, болести система за дисање и болести система за варење.

- ❖ На територији Јужнобачког округа здравствену заштиту становништву обезбеђује 28 здравствених установа: 11 домова здравља, 2 апотеке и 3 завода (Завод за здравствену заштиту радника, студената, хитну медицинску помоћ), 1 општа болница, 1 специјална болница, Војномедицински центар Нови Сад, Клинички центар Војводине, Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине и институти у Сремској Каменици: Институт за онкологију Војводине, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за плућне болести Војводине, Клиника за стоматологију Војводине, Институт за јавно здравље Војводине, Завод за антирабичну заштиту Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине.
- ❖ На територији Јужнобачког округа у 2015. години здравствену заштиту становништву је обезбеђивало укупно 9878 радника, од чега 7499 здравствених и 2379 нездравствених радника. Запослених лекара је било 1913, доктора стоматологије 189, а фармацеута 169.
- ❖ Кадровска обезбеђеност становништва здравственим радницима у ванболничкој здравственој заштити показује недостатак кадра у служби за здравствену заштиту одраслог становништва, радника и поливалентне патронаже, док се у службама за здравствену заштиту жена и деце недостатак кадра уочава у појединим окрузима.
- ❖ Болнички постељни капацитети износе 2.881 постеља (без постеља дневних болница), док према Уредби о плану мреже здравствених установа, укупан број постеља износи 2.908. Постељни фонд обезбеђује покривеност од 4,7 постеља на 1.000 становника Округа, при чему с обзиром да ове капацитете користе болесници са територије целе Војводине, стварна обезбеђеност постељама становништва Јужнобачког округа се не може прецизно изказати.
- ❖ У стационарима Округа лечено је 91.621 болесника уз просечно задржавање од 8 дана и заузетост постеља од 69,7%. У посматраном петогодишњем периоду број здравствених радника се повећао за 87 (са 3.428 на 3.515), број лекара за 30 (са 849 на 879), док се број здравствених радника са вишом и средњом стручном спремом повећао за 57 (са 2.579 на 2.636). Удео броја специјалиста у укупном броју лекара се незнатно повећао, са 79,1% на 80,7%. На нивоу Јужнобачког округа, на 100 постеља просечно је обезбеђен 31 лекар и 90 медицинских сестара/техничара, што је већа обезбеђеност у односу на 2011. годину када је износила 29 лекара и 89 медицинских сестара на 100 постеља. Прецизнија процена кадровске обезбеђености захтева детаљну анализу кадрова у складу са нормативима за болничку здравствену заштиту по областима медицине и параметрима рада.
- ❖ У ванболничкој здравственој заштити обухват превентивним прегледима трудница, новорођенчади, одојчади, мале и предшколске деце је одговарајући, док је остварење превентивних прегледа код ученика основних и средњих школа, студената, одраслог становништва и жена мање од потребног.

ПРЕДЛОГ МЕРА

- У водеће узроке оболевања и умирања становништва Јужнобачког округа спадају масовне незаразне болести (МНБ). У основи ових болести су ризична понашања и штетне навике (неправилна исхрана, физичка неактивност, пушење, гојазност, хипертензија и др.) који се могу ставити под контролу интензивирањем промотивно-превентивних мера и активности и јасним делегирањем задатака за спровођење стратегија са нагласком на мултисекторску сарадњу.
- Како би се одржао и даље унапређивао квалитет здравствене заштите потребно је кадровски ојачати службе у окрузима у којима је број запослених мањи од норматива прописаног законом. Такође, неопходно је радити на ојачању свих ресурса, почевши од едукације кадрова, обезбеђивања нове и замене дотрајале опреме, па до увођења нових здравствених технологија. Такође, неопходно је ојачати и подстицати партнерство унутар свих нивоа здравствене заштите, као и са локалном заједницом
- Службу за поливалентну патронажу као посебно значајну у превентивном раду са свим вулнерабилним категоријама потребно је кадровски ојачати.
- Неопходно је повећати одазив становништва на систематске прегледе као значајне мере у откривању болести и поремећаја у здрављу свих категорија становништва интензивирањем превентивног рада изабраног лекара, едукацијом едукатора (породице, васпитачи предшколских установа, наставници и др) и јачањем интерсекторских и мултидисциплинарних активности.
- Укупни болнички постељни капацитети у стационарним установама Јужнобачког округа се највећим делом могу сматрати задовољавајућим.
- У складу са савременим трендовима болничке здравствене заштите, оријентацијом на амбулатни рад и дневне болнице, неопходне су промене у структури и прерасподела постојећих постељних капацитета у установама и на одељењима које немају оптималну заузетост постеља. Ове промене морају бити усклађене са одговарајућом организационом и кадровском структуром, као и опремљеношћу установа, а у циљу даљег унапређења квалитета здравствене заштите и повећања ефикасности.
- Обезбеђење функционалне повезаности и сарадње болничких установа са другим установама система здравствене заштите а пре свега примарне здравствене заштите је такође неопходно за ефикасно функционисање система здравствене заштите као и за унапређење квалитета здравствене заштите.

6. АНАЛИЗА ЕПИДЕМИОЛОШКЕ СИТУАЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА У 2015. ГОДИНИ

Епидемиолошки надзор над заразним болестима на територији Јужнобачког округа спроводи Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине у сарадњи са домовима здравља на надлежној територији, епидемиолошким службама Дома здравља Бачка Паланка и Дома здравља Врбас, Клиником за инфективне болести Клиничког центра Војводине, Институтом за заштиту здравља деце и омладине Војводине, Институтом за плућне болести Војводине, Заводом за заштиту здравља студената Нови Сад као и осталим здравственим установама и инспекцијским службама.

Спровођење епидемиолошког надзора над заразним болестима у нашој земљи је регулисано законским прописима. Законом о заштити становништва од заразних болести из 2005. године обавезном пријављивању је подлегао већи број клиничких дијагноза што је имало за резултат само велики број пријављених оболелих особа без етиолошке дијагнозе и могућности сагледавања епидемиолошке ситуације и спровођења превентивних и противепидемијских мера.

Нов Закон, који је донет 2016. године, одредио је заразне болести над којима се спроводи епидемиолошки надзор и које подлежу обавезном пријављивању према критеријумима који важе у земљама са успостављеним квалитетним надзором, укључујући и земље Европске уније.

У смислу овог Закона, епидемиолошким надзором над заразним болестима подразумева се стално систематско прикупљање података о заразним болестима, инфекцијама удруженим са здравственом заштитом, антимикуробном резистенцијом, факторима који доприносе њиховом настанку и преношењу, ефектима мера за њихово спречавање и сузбијање, обраду, анализу и тумачење прикупљених података, као и упућивање повратне информације учесницима у прикупљању података, информисање стручне и друге јавности а у циљу спречавања појаве, као и сузбијања заразних болести, инфекција удружених са здравственом заштитом и антимикуробне резистенције.

На квалитет надзора над заразним болестима кључни утицај имају доктори из домова здравља који у највећем броју случајева постављају индикацију за узорковање болесничког материјала, утврђују дијагнозу и пријављују обољења.

Пошто се очекује да се до краја године донесу подзаконски акти, анализа спровођење законских обавеза у појединим домовима здравља на територији Јужнобачког округа има за циљ унапређење надзора над заразним болестима, добијањем потпуних и валидних информација о болестима које подлежу обавезном пријављивању, узрочницима тих болести и оболелим особама.

6.1 ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ

У 2015. години на подручју Јужнобачког округа пријављено је 16.107 особа оболелих од заразних болести које подлежу обавезном пријављивању (без грипа). Код 11 болесника ова обољења су проузроковала смртни исход. Регистроване стопе инциденције (2.617,4/100.000) и морталитета (1,8/100.000) у 2015. години представљају најниже стопе у посматраном петогодишњем периоду (табела бр. 64).

Табела бр. 64 Кретање заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2011 – 2015. година

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
2011.	23.149	3899,3	46	7,7
2012.	21.658	3519,5	50	8,1
2013.	27.146	4411,3	21	3,4
2014.	18.552	3014,8	27	4,4
2015.	16.107	2617,4	11	1,8

У односу на стопу инциденције заразних болести на подручју АП Војводине (3375,1/100.000), инциденција заразних болести у Јужнобачком округу је нижа за 22%. Сопа инциденције заразних болести у појединим окрузима се налази у распону 1:6 (табела бр. 65).

Табела бр. 65 Заразне болести по окрузима АП Војводине у 2015. години

Округ	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
Западнобачки	16.481	8.762,4	5	2,6
Сремски	13.431	7.301,6	3	0,9
Јужнобанатски	10.170	3.462,4	3	1,0
Јужнобачки	16.107	2.617,4	11	1,8
Севернобанатски	2.758	1.866,4	4	2,7
Севернобачки	3.484	1.864,0	8	4,2
Средњебанатски	2.770	1.476,0	10	5,3
АП Војводина	65.201	3.375,1	44	2,4

Постоје велике разлике у висини инциденције заразних болести и између општина у Јужнобачком округу и налазе се у распону 1:10. Највиша инциденција је регистрована у општини Тител (7122,9/100.000), а најнижа у општини Сремски Карловци (754,3/100.000), (табела бр. 66). Ове разлике нису условљене актуелном епидемиолошком ситуацијом, него су последица неуједначених критеријума пријављивања заразних болести у појединим домовима здравља.

Табела бр. 66 Заразне болести по општинама Јужнобачког округа у 2015. години

Општина	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
Тител	1.121	7.122,9	0	0
Врбас	2.406	5.716,1	0	0
Темерин	1.516	5.359,4	0	0
Жабалђ	1.146	4.385,1	1	3,8
Бач	586	4.068,0	0	0
Србобран	485	2.972,4	1	6,1
Нови Сад	6.840	2.225,1	8	2,6
Беоцин	341	2.168,4	0	0
Бачка Паланка	1.046	1.885,5	0	0
Бечеј	421	1.129,8	1	2,7
Бачки Петровац	133	991,2	0	0
Сремски Карловци	66	754,3	0	0
Укупно	16.107	2.617,4	11	1,8

Заразне болести су данас ретко непосредни узрок смртог исхода. Стопа морталитета заразних болести у 2015. години у Јужнобачком округу износи 1,8/100.000 и нижа је у односу на регистровани морталитет у АП Војводини (2,4/100.000). Анализа обољења са смртним исходом (без грипа) показује да је водећи узрок смртог исхода била сепса. Највећи број оболелих и умрлих од сепсе су болесници који су хоспитализовани због неке друге болести, а на неповољан исход је утицала тежина основног обољења (табела бр. 67).

Табела бр. 67 Број умрлих по дијагнозама заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Р.број	Заразна болест	Број умрлих
1.	Septicaemia	6
2.	<i>Tuberculosis</i>	1
3.	Pneumonia	1
4.	Tetanus alius	1
5.	Morbus HIV	1
6.	Meningitis streptococcica	1

6.2 СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ

У структури заразних болести доминирају респираторне инфекције са укупно 12911 пријављених случајева и учешћем од 80,2%. Цревне заразне болести су заступљене са 10,2%, паразитарне болести са 6,0%, остале заразне болести са 2,0%, полно преносиве болести са 1,3%, а учешће векторских болести и зооноза је <1% (табела бр. 68).

Табела бр. 68 Структура заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Група заразних болести	Број оболелих	% учешћа
Респираторне заразне болести	12.911	80,2
Цревне заразне болести	1.649	10,2
Паразитарне заразне болести	973	6,0
Остале заразне болести	329	2,0
Сексуално преносиве заразне болести	207	1,3
Векторске заразне болести	25	0,2
Зоонозе	13	0,1

6.2.1 Респираторне заразне болести

У групи респираторних заразних болести је пријављено 12.911 оболелих особа (без грипа). Регистрована инциденција од 2.098,1/100.000 у 2015. години је најнижа вредност инциденције у посматраном петогодишњем периоду и за 29% је нижа у односу на инциденцију респираторних заразних болести која је регистрована у Покрајини (2.957,6/100.000). У овој групи су пријављена 3 смртна исхода (по један смртни исход од пнеумоније, туберкулозе и стрептококоног менингитиса) (табела бр. 69).

Табела бр. 69 Кретање респираторних заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2011 – 2015. година

Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
2011.	19.591	3.300,0	16	2,7
2012.	18.416	2.992,7	13	2,1
2013.	24.209	3.934,0	4	0,6
2014.	15.442	2.509,4	6	0,9
2015.	12.911	2.098,1	3	0,5

Стрептококне инфекције су постала најчешће регистрована респираторна обољења након промене законских прописа и увођења збирног пријављивања ових дијагноза. У 2015. години стрептококни тонзилофарингитиси се налазе на првом месту са 5673 пријављене оболеле особе и инциденцијом од 921,9/100.000, а скарлатина је на четвртом месту са 267 оболелих особа и инциденцијом од 43,4/100.000 (табела бр. 70).

Табела бр. 70 Структура респираторних заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Обољење	Број оболелих	Инциденција/100.000
Pharyngitis et tonsillitis streptococcica	5.673	921,9
Varicella	4.795	779,2
Pneumonia	1.835	298,2
Scarlatina	267	43,4
Mononucleosis infectiva	174	28,3
Tuberculosis	73	11,9
Morbilli	52	8,5
Pertusis	21	3,4
Meningitis bacterialis	17	2,6
Parotitis	4	0,6

Пријављивање ових убиквитарних обољења је изразито неуједначено. Инциденција стрептококних тонзилофарингитиса у појединим општинама се налази у распону 1:111 и креће се од 52,2/100.000 (Бачки Петровац) до 5794,9/100.000 (Тител). Највише стопе инциденције скарлатине су регистроване у Граду Новом Саду (55,9/100.000) и општинама Врбас (59,4/100.000) и Бечеј (42,8/100.000). У осталим општинама су пријављени појединачни случајеви скарлатине, осим општине Тител, у којој упркос изразито високој инциденцији стрептококних тонзилофарингитиса, скарлатина није регистрована.

Варичела се у Јужнобачком округу, као и у читавој Покрајини одржава ендемоепидемијски. Мада се епидемијско ширење варичеле не дешава истовремено истим интензитетом на подручју читавог Округа, распон инциденције од 6,4/100.000 (Беочин) до 1893,7/100.000 (Србобран) је последица изразите субрегистрације ове дијагнозе у неким општинама.

Услед непостојања јасних дефиниција случаја, пнеумонија се веома неуједначено региструје у Јужнобачком округу. У две општине ово обољење није пријављено (Беоцин, Бачки Петровац), а стопа инциденције у осталим општинама се налази у распону од 1:163 и креће се од 12,7/100.000 (Тител) до 2.069,3/100.000 (Врбас). Током 2015. године у Јужнобачком округу је укупно пријављено 1.835 оболелих особа. Као узрочник пнеумоније, код четири оболеле особе је наведен *Streptococcus pneumoniae*, а код једног оболелог *Haemophilus influenzae*. У >99% пнеумонија етиолошки узрочник није познат, а дијагноза је постављена клинички/радиолошки. Пријављени су под дијагнозом бактеријских (1.578 болесника) и вирусних (252 болесника) пнеумонија без лабораторијски утврђеног узрочника.

Током 2015. године пријављена су 174 случаја инфективне мононуклеозе. Појединачни случајеви овог обољења су регистровани у свим општинама, а више вредности инциденције су регистроване само у општинама Врбас (54,6/100.000) и Бачка Паланка (36,0/100.000).

Инциденција туберкулозе у Јужнобачком округу (11,9/100.000) је за 20% виша у односу на инциденцију овог обољења у Војводини (9,4/100.000). За разлику од већине других обољења ове групе, регистрована инциденција је одраз реалне епидемиолошке ситуације а не квалитета надзора. Ово обољење је регистровано у свим општинама, али је инциденција туберкулозе у општинама Жабалъ и Тител (>38/100.000) око три пута виша у односу на инциденцију овог обољења у Округу.

Мада су спровођењем програма обавезних имунизација постигнути значајни резултати у спречавању и сузбијању заразних болести, последњих година долазило је до импортовања и ограниченог епидемијског ширења неких обољења из ове групе (морбили, епидемијски паротитис). Епидемија морбила, која је почела 2014. године импортовањем из Републике Српске, захватила је шире подручје АП Војводине. На територији Јужнобачког округа у 2015. години су пријављене 52 оболеле особе. Мада је током епидемије интензиван надзор над морбилима, пријављивање сумње на морбиле, које представља кључну компоненту надзора, остало је инсуфицијентно. Случајеве сумње су пријавила само четири дома здравља (Нови Сад, Бачка Паланка, Бачки Петровац и Тител).

Пертусис је једино обољење ове групе, које је упркос вишедеценијској имунизацији задржало ендемски карактер. У 2015. години је пријављена 21 оболела особа, од којих је 16 пријавио Дом здравља Нови Сад у коме је успостављен квалитетан надзор над пертусисом. Појединачни случајеви пертусиса су регистровани у општинама Бач, Беоцин, Врбас и Жабалъ, а сумњу на пертусис је поставио инфектолог. Четири особе оболеле од заушака пријављене су као појединачна, епидемиолошки неповезана обољења. Број пријављених сумњи на ово обољење је већи, али због инсуфицијентности лабораторијске дијагностике (одсуство ИгМ антитела код акутно оболелих), пријављивањем нису обухваћени болесници који нису испуњавали клиничке критеријуме за ову болест.

6.2.2 Цревне заразне болести

Од 2013. године се региструје растући тренд инциденције цревних заразних болести у Јужнобачком округу (табела бр. 71). Стопа инциденције од 266,6/100.000 је за 25% виша у односу на регистровану инциденцију (202,0/100.000) у АП Војводини.

Табела бр. 71 Кретање цревних заразних болести у Јужнобачком округу у периоду 2011 - 2015. година

{private }Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
2011.	1.784	300,5	5	0,8
2012.	1.628	264,5	1	0,2
2013.	1.115	181,2	0	0,0
2014.	1.412	229,4	2	0,3
2015.	1.641	266,6	0	0,0

Најчешћа цревна заразна обољења су заразни проливи у оквиру којих се пријављују бактеријске цревне инфекције неутврђеног узрочника, дијареја и гастроентеритиси вероватно инфективне етиологије. Под овим дијагнозама су пријављене 1042 оболеле особе, са инциденцијом 169,3/100.000 (табела бр. 72). Иако се ове дијагнозе постављају на основу клиничке слике и спадају међу најчешће заразне болести, присутне су енормне разлике у инциденцији у појединим општинама. Стопа инциденције се налази у распону 1:29 и креће се од <50/100.000 (Нови Сад, Врбас) до >1.000 (Беочин).

Ентеритис изазван бактеријом *Clostridium difficile* представља све већи здравствени проблем, како код хоспитализованих, тако и код амбулантно лечених пацијената, као последица некритичне употребе антибиотика. Значај ових инфекција код нас се сагледава тек развојем дијагностичких могућности. Први случајеви овог обољења на територији Јужнобачког округа су пријављени 2007. године. У 2015. години су пријављене 294 оболеле особе. Ово обољење је регистровано у свим општинама а стопа инциденције се налази у распону 1:9.

Због примарне контаминације намирница животињског порекла салмонелама, начина припреме и заступљености ових намирница у исхрани, салмонелозе представљају значајан епидемиолошки проблем. Током 2015. године пријављено је 146 оболелих особа и регистрована је инциденција од 23,7/100.000. Једино у општини Бачки Петровац ово обољење није дијагностиковано. У осталим општинама инциденција се налази у распону 1:7,7. Поред пријаве обољења, које достављају домови здравља, пријаве бактериолошки изолованих салмонела достављају и лабораторије. Мада се ове две врсте пријава не могу директно поредити (због поновљених бактериолошких испитивања, контроле клицоноштва), податак да број пријављених салмонелоза (146) представља само 63% укупног броја пријављених изолата салмонела (230) показује да велики број оболелих са потврђеном дијагнозом салмонелоза није пријављен.

Иако је у земљама са развијеном лабораторијском дијагностиком бактерија *Campylobacter jejuni/coli* чешћи узрочник тровања храном у односу на *Salmonellae*, у Јужнобачком округу се кампилобактериоза много ређе региструје. Основни проблем надзора над кампилобактериозом није инсуфицијентност лабораторијске дијагностике већ непријављивање лабораторијски потврђених случајева овог обољења. У 2015. години су регистроване 73 оболеле особе код којих је као узрочник лабораторијски потврђена бактерија *Campylobacter jejuni/coli*. У општинама Бач и Жабаљ ово обољење није дијагностиковано. Кампилобактериоза, са стопом инциденције >10/100.000 дијагностикована је у четири дома здравља (Тител, Нови Сад, Врбас, Бечеј) док је из осталих домовна здравља пријављена само по једна оболела особа. Поређење података из лабораторијских пријава изолованих узрочника и пријава

обољења из домова здравља показује да је број изолата 2,5 пута већи (178) у односу на број пријављених оболелих особа (73).

У 2015. години у Јужнобачком округу пријављена је 41 особа са дијагнозом *Intoxicatio alimentaria bacterialis*. Ово обољење, без утврђеног узрочника, дијагностиковано је само у три дома здравља (Нови Сад, Бечеј, Темерин).

Након веће епидемије вирусног менингитиса 2010. године, када су на територији Јужнобачког округа оболеле 142 особе, у 2015. години су регистровани појединачни случајеви (23) без утврђене епидемиолошке повезаности. Обољење је регистровано на територији шест општина (Нови Сад, Жабаљ, Врбас, Бачка Паланка, Бечеј и Темерин).

У 2015. години је пријављено 14 оболелих особа од хепатитиса А од којих је 12 са територије Града Новог Сада. Само за двоје оболелих утврђена је епидемиолошка повезаност, односно преношење инфекције контактним путем.

Надзор над цревним инфестацијама изазваним протозоама започео је 1997. године и од тада се ламблиаза континуирано региструје. Број пријављених случајева ове протозое је последњих пет година вишеструко смањен. У 2015. години на територији Јужнобачког округа је пријављено само седам болесника са дијагнозом *Lambliasis* (Нови Сад, Бечеј, Бачка Паланка).

Повољна епидемиолошка ситуација бациларне дизентерије одржава се на територији читаве АП Војводине. У Јужнобачком округу је само код једног болесника доказана *Shigella flexneri*.

Табела бр. 72 Структура цревних заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Обољење	Број оболелих	Инциденција/100.000
<i>Infectio intestinalis bacterialis/Diarrhoea</i>	1.042	169,3
<i>Enterocolitis per Cl.difficile</i>	294	47,8
<i>Salmonellosis</i>	146	23,7
<i>Enteritis campylobacterialis</i>	73	11,8
<i>Intoxicatio alimentaria bacterialis</i>	41	6,6
<i>Meningitis enteroviralis</i>	23	3,7
Hepatitis A	14	2,3
<i>Lambliasis</i>	7	1,1
<i>Shigellosis</i>	1	0,2

6.2.3 Паразитарне заразне болести

Од 2005. године у групи паразитарних болести се пријављује само скабиес (табела бр. 73).

Табела бр. 73 Scabies у Јужнобачком округу у периоду 2011 – 2015. година

Година	Број оболелих	Инц/100.000
2011.	690	116,2
2012.	675	109,7
2013.	871	141,5
2014.	936	152,1
2015.	973	158,1

У 2015. години у Јужнобачком су пријављена 973 случаја скабиеса, а инциденција је у нивоу инциденције у АП Војводини (154,8/100.000). Скабиес су

пријавили сви домови здравља а стопа инциденције се налази у распону 1:7 и креће се од 44,7/100.000 (Бачки Петровац) до 323,1/100.000 (Врбас).

6.2.4 Полно преносиве инфекције

У групи болести које се преносе полним путем је пријављено 207 оболелих особа и један смртни исход (Morbus HIV).

Стопа инциденције полних болести у 2015. години износи 33,6/100.000 и најнижа је у протеклих пет година (табела бр. 74). У односу на регистровану инциденцију у АП Војводини (29,9/100.000), виша је за 8,9%.

Табела бр. 74 Кретање сексуално преносивих инфекција у Јужнобачком округу у периоду 2011-2015. година

{private} Година	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
2011.	522	87,9	6	1,0
2012.	350	56,9	1	0,2
2013.	437	71,0	2	0,3
2014.	330	53,6	0	0,0
2015.	207	33,6	1	0,2

Водећу болест у овој групи представљају полне инфекције изазване хламидијама. Скоро сви оболели (105 особа) су регистровани у Граду Новом Саду. Појединачни случајеви су пријављени још у само три општине (Бач, Бачка Паланка, Беочин). Да је генитална хламидијаза много чешће обољење него што се пријављује показује податак да је два пута већи број лабораторијских пријава (230) у односу на број пријављених оболелих особа (110).

Број пријављених случајева сифилиса остао је на вредностима као и претходне године, а број оболелих од гонореје и болести ХИВ је мањи у односу на претходну годину (табела бр. 75).

У групу заразних болести које се преносе полним путем, поред класичних полних болести, сврстана су и обољења која имају више путева преношења, укључујући и полно преношење (вирусни хепатитиси Б и Ц). У 2015. години регистрована је виша инциденција хроничних у односу на акутне облике ових болести, а као последица неповољније ситуације у претходном периоду. Највиша инциденција хроничног хепатитиса Ц је у општини Беочин (19,1/100.000), а хроничног хепатитиса Б у општинама Жабалј (11,5/100.000) и Беочин (8,0/100.000).

Табела бр. 75 Структура полно преносивих болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Обољење	Број оболелих	Инц/100.000	Број умрлих	Мт/100.000
Infectio sexualis chlamydialis	110	17,9	0	0,0
Hepatitis C chronica	32	5,2	0	0,0
Syphilis	23	3,7	0	0,0
Hepatitis B chronica	18	2,9	0	0,0
Infectio gonococcica	11	1,8	0	0,0
Hepatitis B acuta	8	1,3	0	0,0
Morbus HIV	4	0,7	1	0,2
Hepatitis C acuta	1	0,2	0	0,0

6.2.5 Остале заразне болести

Од 2007. године једино обољење које се пријављује у овој групи је сепса. У 2015. години је пријављено 329 оболелих и шест умрлих особа (табела бр. 76). Инциденција од 53,4/100.000 је 2,3 пута виша у односу на регистровану инциденцију у Војводини (23,7/100.000). Виша стопа инциденције је резултат квалитетнијег надзора над овим обољењем које углавном дијагностикују и пријављују стационарне здравствене установе, пошто већину оболелих чине хоспитализовани болесници.

Табела бр. 76 Septicaemia у Јужнобачком округу у периоду 2011 – 2015. година

{private} Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100 000
2011.	290	48,8	17	2,9
2012.	382	62,1	33	5,4
2013.	338	54,9	15	2,4
2014.	320	52,0	16	2,6
2015.	329	53,4	6	1,0

6.2.6 Зоонозе

Регистрована инциденција зооноза у 2015. години од 3,4/100.000 је најнижа у посматраном петогодишњем периоду, али се налази на нивоу регистроване инциденције у АП Војводини (3,9/100.000), (табела бр. 77). У овој групи обољења је пријављена 21 оболела особа са једним смртним исходом (тетанус).

Табела бр. 77 Кретање зооноза у Јужнобачком округу у периоду 2011 -2015. година

{private} Година	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100.000
2011.	86	14,5	2	0,3
2012.	26	4,2	2	0,3
2013.	45	7,3	2	0,3
2014.	55	8,9	0	0,0
2015.	21	3,4	1	0,15

У 2015. години у Јужнобачком округу пријављено је осам особа оболелих од ехинококозе (табела 15). Пријављивањем су обухваћени само болесници код којих је извршена хирушка интервенција. Оболели од ехинококозе су са територије пет општина (Нови Сад, Бач, Бачка Паланка, Жабаљ, Тител).

Регистровано је седам оболелих особа од токсоплазмозе. Ово обољење су пријавила само три дома здравља (Бечеј, Врбас, Нови Сад). У 2015. години пријављене су три оболеле особе од лептоспирозе са подручја Града Новог Сада. Пошто је код свих дијагноза постављена у току хоспитализације, реално је претпоставити да је број непрепознатих обољења са блажом клиничком сликом већи.

Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом (ХГБС) региструје се у АП Војводини у облику појединачних случајева, а највећи број оболелих у протеклих

десет година је пријављен са територије Јужнобачког округа (62%).Током 2015. године је дијагностикована једна оболела особа.

У 2015. години је у овој групи пријављена по једна оболела особа од листериозе и тетануса.

Табела бр. 78 Редослед учесталости појединих заразних болести из групе зооноза у Јужнобачком округу у 2015. години

{privat е}Редн и број	Заразне болести из групе зооноза	Број оболелих	Инц/100 000	Број умрлих	Мт/100.000
1.	Echinococcosis	8	1,3	0	0,0
2.	Toxoplasmosis	7	1,1	0	0,0
3.	Leptospirosis	3	0,5	0	0,0
4.	Listeriosis	1	0,2	0	0,0
5.	HGBS	1	0,2	0	0,0
6.	Tetanus	1	0,2	1	0,2

6.2.7 Векторске болести

У посматраном петогодишњем периоду, стопа инциденције векторских болести у Јужнобачком округу има изразито опадајући тренд (табела бр. 79). Иста ситуација је и у АП Војводини, а стопа инциденције у 2015. години (3,4/100.000) је за 17% нижа у односу на инциденцију у Јужнобачком округу (4,1/100.000).

Табела бр. 79 Кретање векторских болести у Јужнобачком округу у периоду 2011– 2015. година

Година	Број оболелих	Инц/100.000
2011.	186	31,3
2012.	172	27,9
2013.	131	21,3
2014.	54	8,8
2015.	25	4,1

Мада су жаришта лајмске болести у Јужнобачком округу широко распрострањена, у 2015. години су пријављене само 24 оболеле особе. Највећи број оболелих је из Града Новог Сада (66%), а појединачни случајеви су регистровани на територији још пет општина (Врбас, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин и Сремски Карловци).

Од 2012. године као аутохтона векторска болест у нашој земљи је препозната и грозница западног Нила. У 2015. години у Јужнобачком округу су пријављене две оболеле особе са неуроинвазивним обликом болести, за који се зна да чини <1% укупног броја инфекција узрокованих вирусом западног Нила.

У овој групи је 2015. године пријављен и један импортован случај маларије, а први пут је дијагностикован и један импортован случај денга грознице (табела бр. 80).

Табела бр. 80 Редослед учесталости појединих векторских заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

{private }Редни број	Заразне болести из групе зооноза	Број оболелих	Инц/100.000
1.	Morbus Lyme	24	3,9
2.	Malaria tropica	1	0,2
3.	West-Nile febris*	2	0,3
4.	Denga fever*	1	0,2

*не подлеже пријављивању

6.3 РЕГИСТРОВАНЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ

У 2015. години на територији Јужнобачког округа је регистровано 27 епидемија заразних болести у којима је оболело 210 особа, што представља око 1% укупног броја пријављених оболелих особа од заразних болести (табела бр. 81).

Поред епидемија, које су биле локалног карактера, регистрована је и епидемија морбила која је захватила шире подручје АП Војводине. Епидемија је почела претходне године, а у 2015. години у овој епидемији су оболеле 52 особе са подручја Јужнобачког округа.

Табела бр. 81 Епидемије заразних болести у Јужнобачком округу у 2015. години

Тип епидемије	Обољење	Број епидемија	Број оболелих
Алиментарне епидемије	Salmonellosis	5	27
	Infectiones intestinalis viralis	2	19
	Enteritis campylobacterialis	2	6
Контактне	Infectiones intestinalis viralis	3	24
	Scabies	2	9
	Infectiones intestinalis viralis, non spec.	1	6
Респираторне	Tuberculosis	2	4
	Pertussis	1	6
	Morbilli	1	52
Болничке	Enterocolitis per Clostridium difficile	5	25
	Influenza	2	25
	Sepsa	1	7
Укупно		27	210

Контаминирана храна је била пут преношења у девет епидемија у којима су оболеле 52 особе. Контактним путем је настало шест епидемија са 39 оболелих особа. Респираторним путем су се шириле четири епидемије (две епидемије туберкулозе и по једна епидемија морбила и пертусиса). У болничким установама је регистровано осам епидемија са 57 оболелих особа.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОГ МЕРА

У 2015. години је на територији Јужнобачког округа пријављено 16.107 оболелих особа од заразних болести које подлежу обавезном пријављивању. Код 11 болесника су ова обољења имала смртни исход.

Од укупног броја регистрованих случајева заразних болести, 90% чине обољења која се пријављују збирним пријавама или само на основу клиничких дијагноза. Велики број пријављених случајева обољења на овај начин ствара само привидни утисак спровођења ове законске обавезе, а не доприноси квалитету надзора над заразним болестима.

Индикације за лабораторијско испитивање се не постављају према епидемиолошким, већ само према клиничким индикацијама, а и у случајевима када је постављена етиолошка дијагноза, велики број оболелих остаје непријављен.

Због тога се агломерација оболелих открива само у колективима, а број оболелих у епидемијама чини свега око 1% укупног броја пријављених оболелих особа од заразних болести.

Структура епидемија и оболелих у епидемијама показује да су регистроване најчешће епидемије малих размера. Око 30% епидемија и оболелих у епидемијама чине болничке епидемије међу хоспитализованим болесницима. Осим епидемије морбила у општој популацији, остале епидемије су регистроване у оквиру породица и мањих колектива, у којима је могуће и у условима инсуфицијентне дијагностике и пријављивања учити агломерацију оболелих.

За сагледавање реалне епидемиолошке ситуације, укључујући и епидемијско јављање заразних болести у популацији, неопходано је спровођење лабораторијског испитивања према епидемиолошким критеријумима и благовремено и свеобухватно пријављивање етиолошки потврђених дијагноза заразних болести. Због тога се у циљу унапређења епидемиолошког надзора над заразним болестима предлаже:

- Епидемиолошком анкетом тражити податке о слично оболелим особама међу контактима.
- Индикације за микробиолошко испитивање постављати и према епидемиолошким критеријумима (оболели међу контактима, особама експонираним истом извору, пораст броја оболелих са униформном клиничком сликом у популацији).
- Пријављивати сумњу на морбиле и рубеолу у складу са дефиницијама (Водич за епидемиолошки надзор над малим богињама, рубеолом и конгениталном рубеола инфекцијом/конгенитарним рубеола синдромом).
- Постављати сумњу на пертусис у складу са дефиницијама (Унапређен надзор над пертусисом).
- Пријављивати све етиолошке дијагнозе, које подлежу обавезном пријављивању, без обзира да ли је дијагноза постављена у току хоспитализације или амбулантног лечења.

- Пратити актуелну епидемиолошку ситуацију на основу периодичних извештаја (седмодневни и месечни извештаји о кретању заразних болести у АП Војводини) и Војвођанског епидемиолошког месечника, а у циљу информисања о регистрованим епидемијама и заразним болестима и о актуелним претњама по здравље у окружењу.
- Спровести стручне консултације са епидемиолозима Центра за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине и епидемиолошким службама при домовима здравља (Бачка Паланка, Врбас) у циљу сарадње и помоћи у постављању индикација за микробиолошка испитивања.

6.4 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ

6.4.1 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста

Проблеми узроковани нередовним испорукама и недовољним количинама вакцина, који су почели 2012. године, одразили су се на спровођење програма обавезних имунизација на територији Јужнобачког округа како током наредне три године.

Планирање имунизације и потребних количина вакцина као и надокнаду пропуштених имунизација из претходне године отежавала је нередовна испорука вакцина, осипање обвезника и све интензивнија антиимунизациона кампања. Ови проблеми одразили су се на правовременост имунизације и остварени обухват. Обухват испод жељеног (95%) регистрован је код примене свих вакцина, осим у случају примене БЦГ вакцине (99,2%) (табела бр. 82).

Табела бр. 82 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2015. години (вакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% вакцинисаних
ДТП	6342	92,7
ОПВ/ИПВ	6355	92,3
БЦГ	6214	99,2
ММР	8147	91,1
ХБ у узрасту одојчета	6364	90,5
ХБ у 12. години	10673	47,1
Хиб	6345	92,7

Разлози који су довели да пада обухвата вакцинације, негативно су се одразили и на обухват ревакцинама на вакциналним пунктовима широм Јужнобачког округа.

У 2015. години, у Војводини није достигнут жељени обухват ни за једну ревакцину. Спорадична и недовољна дистрибуције комбиноване Pentaksim вакцине, узроком је да је обухват првом ревакцином против дифтерије, тетануса, великог

кашља и дечије парализе око 90%. Због утицаја антивакциналне кампање уперене, пре свих, ка ММР вакцини, осим на обухват првом дозом вакцине, негативан ефекат антиимунизационих активности видљив је и на обухвату другом дозом ММР вакцине. Обухват другом дозом ММР вакцине је свега 72,2%, јер је значајан број деце из претходне две године остао неревакцинисан, а у условима недовољних количина ММР вакцине, предност је давана примоимунизацији. Осим ниског обухвата другом дозом ММР вакцине, због дисконтинуитета у снабдевању оралном полио вакцином (прекинута дистрибуција 1.1.2015.год.), низак обухват се региструје и за све три ревакцине против дечије парализе. Из разлога прекидања дистрибуција ОПВ, за који је према важећем Правилнику о имунизацији предвиђено да се симултано апликује пред полазак у школу (са ДТ, ММР) и у завршном разреду основне школе (са ДТ), обухват потоње наведених је такође низак (табела бр. 83).

Табела бр. 83 Обухват лица обавезним имунизацијама на територији Јужнобачког округа у 2015. години (ревакцинација)

Вакцина	Број обвезника	% ревакцинисаних
ДТП	6365	92,1
ДТ	6322	90,6
дТ	6102	75,4
ОПВ/ИПВ ¹	6354	89,9
ОПВ/ИПВ ²	6315	90,4
ОПВ/ИПВ ³	6056	70,8
ММР	7930	72,2

6.4.2 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама

Из напред наведених разлога, током 2015. године, обухват имунизацијом изнад 95% у свим општина регистрован је једино за БЦГ вакцину, чија доступност није довођена у питање. Обухват имунизацијом испод 95% у пет општина Јужнобачког округа регистрован је за ОПВ/ИПВ, а за ДТП и ХиБ вакцину у четири општине Јужнобачког округа. Обухват испод 95% ХБ вакцином у узрасту одојчета, забележен је у три општине, док је обухват ХБ вакцином у шестом разреду основне школе и обухват ММР вакцином испод жељеног на територијама чак 8 општина. Међутим, упркос негативној кампањи, али и огромним напорима здравствене службе, обухват ММР вакцинама на територији највећег вакциналног пункта Јужнобачког округа (Нови Сад), у односу на претходну годину, већи је за 26,4% (табела бр. 83).

Табела бр. 83 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама на територији Јужнобачког округа у 2015. години (вакцинација)

Општина	БЦГ	ОПВ/ИПВ	ДТП	ХиБ	ХБ узраст одојчета	ХБ 12. година	ММР
Бач	99,0%	90,3%	90,3%	90,3%	92,2%	0,0%	90,0%
Бачка Паланка	98,9%	92,7%	93,1%	93,5%	95,5%	81,7%	85,9%
Бачки Петровац	100,0%	79,5%	94,9%	94,9%	96,6%	100,0%	82,1%
Бечеј	98,1%	98,1%	98,8%	98,1%	98,8%	98,6%	98,8%
Беоцин	100,0%	92,9%	92,9%	92,9%	77,1%	94,4%	75,9%
Нови Сад	99,2%	90,6%	90,6%	90,6%	87,1%	31,6%	91,2%
Србобран	100,0%	95,3%	95,3%	95,3%	95,3%	91,6%	89,5%
Темерин	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,2%	94,9%	92,7%

Тител	99,3%	98,3%	98,3%	98,3%	100,0%	13,5%	95,2%
Врбас	99,3%	96,9%	96,9%	96,9%	96,7%	70,4%	95,2%
Жабалъ	98,6%	97,4%	98,3%	98,3%	99,1%	98,1%	92,7%

У **другој години** живота обухват испод 95% ДТП ревакцином је испод жељеног на територији шест општина. У истом узрасту ОПВ/ИПВ¹ ревакцина са обухватом у нивоу жељеног регистрован је у само на територији три општине (Бач, Темерин и Врбас).

Због прерасподела вакцина ка мањим вакциналним пунктовима округа, а у недостатку довољних количина ДТ и ОПВ, обухват ОПВ/ИПВ² и ДТ ревакцинама у **седмој години** живота је испод 95% на територији општине Нови Сад.

Низак обухват дТ ревакцином у **14. години** живота регистрован је на територији четири општине, а најнижи се бележи на територији општине Бечеј (28,7%). Обухват трећом ревакцином против дечије парализе је испод жељеног у шест општина Јужнобачког округа, а због потпуне обуставе испорука ОПВ и исцрпљених могућности прерасподеле од већег ка мањем вакциналном пункту, на територији општине Бач није ни започета ревакцинација деце у овом узрасту, док је у Бечеју обухват свега 18,9%.

Висина обухвата другом дозом ММР вакцине је у распону од 47,6% (Бечеј) до 100,0% (Бач и Темерин), док је обухват испод 95% регистрован у пет општина Јужнобачког округа (табела бр. 84).

Табела бр. 84 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама на територији Јужнобачког округа у 2014. години (ревакцинација)

Општина	ДТП	ДТ	дТ	ОПВ/ИПВ ¹	ОПВ/ИПВ ²	ОПВ/ИПВ ³	ММР
Бач	100,0%	100,0%	99,2%	96,6%	100,0%	0,0%	100,0%
Бачка Паланка	91,8%	99,6%	63,5%	83,5%	99,2%	50,8%	65,2%
Бачки Петровац	89,8%	97,8%	100,0%	78,0%	97,8%	100,0%	98,5%
Бечеј	97,3%	100,0%	28,7%	75,9%	99,7%	18,9%	47,6%
Беочин	92,9%	98,7%	98,7%	92,9%	98,7%	98,7%	98,7%
Нови Сад	90,5%	84,6%	73,0%	91,1%	84,6%	73,0%	66,4%
Србобран	94,0%	100,0%	95,7%	88,1%	98,8%	77,4%	98,8%
Темерин	96,8%	100,0%	100,0%	96,8%	100,0%	100,0%	100,0%
Тител	90,0%	95,7%	79,4%	90,0%	95,7%	79,2%	83,6%
Врбас	94,9%	100,0%	97,7%	94,9%	100,0%	97,7%	72,2%
Жабалъ	98,2%	98,6%	98,4%	88,4%	96,4%	98,3%	98,6%

6.4.3 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по вакцинама

Имунизација против туберкулозе: Остварени обухват БЦГ вакцином у 2015. години у Јужнобачком округу је изнад прошлогодишњег обухвата и износи 99,2%. Висок обухват достигнут је у свим домовима здравља, а налази се у распону од 98,1%-100%. Високом обухвату БЦГ вакцином свакако је допринела и континуирана доступност ове вакцине на вакциналним пунктовима у Јужнобачком округу.

Имунизација против дечије парализе: Још је током 2012. године домовима здравља на територији Јужнобачког округа испоручено око 20% мање ОПВ од планираних доза, у 2013. години, током 2014. и 2015. године сви домови здравља су, поред текуће имунизације, имали обавезу и да надокнаде пропуштене

вакцинације/ревакцинације из претходне године. Међутим, увођењем комбиноване петовалентне Pentaksim вакцине, са закашњењем и изостанком ОПВ за ревакцинацију у 7. и 14. години живота, поједине општине Јужнобачког округа бележе обухват вакцинацијом испод 80% (Бачки Петровац), а најизраженији утицај недостатка ОПВ види се у обухвату ревакцинацијом у 14. години, због чега у општини Бач са ОПВ није ревакцинисан ниједан обвезник.

Имунизација против дифтерије, тетануса и пертусиса: Остварени обухват у Јужнобачком округу у 2015. години ДТП вакцином је 92,7%, ДТП ревакцином 92,1% и ДТ/дТ ревакцинама (90,6% и 75,4%). Поматрано по општинама, обухват ДТП вакцином је у распону од 90,3% (Бач) до 100,0% (Темерин), док је обухват ДТП ревакцином у ниову од 90% регистрован на територији три општине. За разлику од претходне године када је доступност ОПВ, ДТ и дТ ревакцинама била већа и када су обухвати ДТ и дТ ревакцинама у већини домовима здравља били преко 95%, током 2015. године, жељени обухват није остварен у општини Нови Сад (ДТ ревакцина), односно у општинама Бачка Паланка, Бечеј, Нови Сад и Тител (дТ ревакцина).

Имунизација против морбила, рубеле и паротитиса: Прекид у дистрибуцији и недостатак ММР вакцине, који су почели још у 2012. години довео је до тога да је само мали број домовна здравља успео да извакцинише децу ММР вакцином, односно овај проблем пропуштених обвезника потоји и данас. У ситуацији недовољних количина вакцине, неизвесног датума следеће испоруке вакцине и недостатка информација колико доза вакцина ће бити испоручено, приоритет је дат спровођењу примоиимунизацији деце са навршених 12 месеци живота. Дом здравља Нови Сад је од својих количина ММР вакцине позајмљивао одређен број доза домовима здравља у мањим општинама, како не би прекинуле примоиимунизацију, а у више домовна здравља, слично проблему недостатка ОПВ, имунизација деце у седмој години живота је одлагана. Ипак, упркос сложеној ситуацији на терену, али и улагањем огромних напора и допунске имунизационе активности посебно након избијања епидемије морбила, где су у складу са расположивим, али и даље недовољним количинама ММР вакцине, приоритет имали обвезници за примоиимунизацију, обухват првом дозом ММР вакцине је у 2015. години на територији Јужнобачког округа је повећан за чак 18% у односу на 2014. годину, али је и даље испод 95%.

Имунизација против хепатитиса Б: Нередовно снабдевање хепатитис Б вакцином и пропуштене дозе вакцине из претходних година (2013-2014) одразили су се и на остварени обухват у 2015. години. Имунизација са три дозе хепатитис Б вакцине спроведена је код 90,5% новорођенчади (мањи за 5% у односу на прошлу годину), а имунизација школске деце са три дозе хепатитис Б вакцине спроведена је код само 42,1%, што је два пута мањи обухват у односу на онај из 2014. године.

Имунизација против обољења изазваних бактеријом хемофилус инфлуенце тип б: Током 2015. године, имунизација против обољења изазваних хемофилусом инфлуенце типа б спровођена је углавном применом комбиноване Pentaksim вакцине. Из ових разлога је остварени обухват Хиб вакцином у домовима здравља на територији Јужнобачког округа у 2015. години у нивоу обухвата ДТП/ДТаП и ИПВ (око 93%).

6.4.4 Разлози неимунизовања обвезника

У 2015. години на територији Јужнобачког округа у 10.608 случајева није извршена апликација одређене дозе вакцине/ревакцине. У 83,4% случајева разлози су немедицински, а у 16,6% случајева разлози су медицинске природе (табела бр. 85).

Табела бр. 85 Разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2015. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Немедицински	8848	83,4
Медицински	1760	16,6
Укупно	10608	100,0

Током 2015. године, најчешћи немедицински разлог пропуштених имунизација је био недостатак вакцине. Недостатак вакцине као најчешћи немедицински разлог неимунизовања заступљен је у 55,0% случајева. Неодазивање на вакцинацију је разлог пропуштене имунизације у 29,7% случајева. Од укупног броја неимунизованих због немедицинских разлога, свако десето дете је неимунизовано због одбијања имунизације од стране родитеља, а код 469 (5,3%) обвезника одређена доза вакцине/ревакцине није дата због промене пребивалишта (табела бр. 86).

Табела бр. 86 Немедицински разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2015. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Недостатак вакцине	4868	55,0
Неодазивање	2631	29,7
Одбијање вакцинације	880	10,0
Миграције	469	5,3
Укупно	8848	100,0

Медицинске контраиндикације учествују са 16,6% у укупном броју неимунизованих. Од укупног броја постављених медицинских контраиндикација, код свега 3,7% обвезника постављене су контраиндикације које нису биле у складу са важећим Правилником о имунизацији и начину заштите лековима (табела бр. 87). Медицинске контраиндикације не утичу значајно на висину обухвата имунизацијом, јер су од укупног броја неимунизоване деце, код 90,7% утврђене контраиндикације (акутно фебрилно стање, акутна болест) привременог карактера због којих је давање одређене дозе вакцина само одложено.

Табела бр. 87 Медицински разлози неимунизовања обвезника на територији Јужнобачког округа у 2015. години

Разлози неимунизовања	Неимунизована лица	
	Број	%
Према Правилнику	1695	96,3
Нису у складу са Правилником	65	3,7
Укупно	1760	100%

6.4.5 Имунизација по епидемиолошким индикацијама

6.4.5.1 Постекспозициона антитетанусна заштита

Упркос свим проблемима у снабдевању тетанус токсид вакцином, на територији читавог Јужнобачког округа су континуирано биле на располагању одређене количине вакцина за постекспозициону заштиту. За ове потребе у 2015. години је дато 34.678 дозе вакцине и 9.715 доза хуманог антитетанусног имуноглобулина (ХТИг), (табела бр. 88).

Заштита против тетануса на територији Јужнобачког округа је спроведена код 19.231 особа. Примена једне дозе вакцине и хиперимуног гамаглобулина била је индикована код 5.786 особа. Потпуна пасивно-активна заштита била је индикована код 6.609 особа.

Табела бр. 88 Имунизација против тетануса повређених лица на територији Јужнобачког округа у 2015. години

Категорија пацијената	Број
Повређена лица	19231
Повређена лица која су потпуно вакцинисана/ревакцинисана а код којих је прошло више од 10 год.од последње примљене дозе вакцине (1 доза вакцине + ХТИг)	5786
Повређена лица која нису вакцинисана која су непотпуно вакцинисана или немају доказе о вакцинацији	6852
Лица којима су апликоване 3 дозе вакцине + ХТИг	6609
Лица која су ревакцинисана	6272
Лица којима је апликован ХТИг	9715

6.4.5.2 Имунизација против грипа

Дистрибуција вакцине против грипа за сезону 2015/2016. година извршена је у складу са плановима здравствених установа на територији Јужнобачког округа. Укупно је дистрибуирано 18.350 доза, што представља исти број планираних доза, као и за 2014. годину, а што је за 12% мање планираних количина доза у односу на 2013. годину (20.970). До краја 2015. године је потрошено 16.348 (90%) дозе вакцине против грипа. Процент вакцинисаних против грипа и даље је испод плана.

Мања заинтересованост за имунизацију против грипа је једним делом последица и контрадикторних ставова о моновалентној вакцини која је коришћења у пандемијској сезони, али и јављања клинички блажих епидемија грипа у послепандемијском периоду.

Највећи број вакцинисаних у 2015. години су особе старије од 65 година и особе са клиничким индикацијама са заједничким учешћем од 86,8% у укупном броју вакцинисаних против грипа. У 2015. години, само 508 особа запослених у

здравственим установама и 367 лица у јавним службама обухваћено је вакцинацијом против грипа (табела бр. 89).

Табела бр. 89 Имунизација против грипа на територији Јужнобачког округа у 2015. години

Индикација	Број вакцинисаних	%
Старији од 65 год.	7994	48,9
Клиничке индикације	6198	37,9
Геронтолошки центри	731	4,5
Установе социјалне заштите	550	3,4
Здравствене установе	508	3,1
Јавне службе	367	2,2
Укупно вакцинисаних	16348	100,0

6.4.5.3. Имунизација против хепатитиса Б

У 2015. години на територији Јужнобачког округа против хепатитиса Б имунизовано је 524 експониране особе, што је за 1,3 пута мање имунизованих у односу на 2014. годину (табела бр. 90). Тренд смањења броја вакцинисаних здравствених радника из године у годину тумачи се резултатом масивне имунизације здравствених радника у Покрајини, након издавања решења за обавезно спровођење имунизације од стране Покрајинске санитарне инспекције у 2012. години. У свим општинама највећи број имунизованих припада професионално експонираним особама. Упркос свим проблемима у снабдевању хепатитис Б вакцином током претходних година, на територији читавог Јужнобачког округа континуирано су биле на располагању одређене количине ове вакцина за потребе постекспозиционе заштите.

Табела бр. 90 Имунизација против хепатитиса Б у 2015. години

Индикација	Број вакцинисаних	%
Здравствени радници	309	59,0
Ученици и студенти здравствене струке	76	14,5
Дијализа	66	12,6
Штићеници установа социјалне заштите	23	4,4
Новорођенчад ХБсАг+ мајки	17	3,2
Полни партнери ХБсАг+ особа	16	3,0
Интравенски корисници дрога	13	2,5
Инсулин зависни дијабетичари	4	0,8
Укупно вакцинисаних	524	100,00

6.4.6 Регистроване нежељене реакције после имунизације

Током 2015. године пријављено је 32 нежељене реакције после имунизације из 4 дома здравља на територији Јужнобачког округа. Утврђено је 19 тежих нежељених реакција након имунизације, а код 17 деце је утврђена трајна контраиндикација за наставак имунизације одређеним вакцинама (табела бр. 91).

Табела бр. 91 Регистроване нежељене реакције после имунизације по општинама Јужнобачког округа у 2015. години

Општина	Број пријављених реакција	Број утврђених тежих нежељених реакција	Број утврђених трајних контраиндикација
Нови Сад	24	14	12(DTP) 1 (MMR)
Жабалђ	4	2	1 Pentaxim
Бечеј	2	2	2(DTP+DT) i (MMR+HB)
Бачка Паланка	2	1	1 (DTP)
Укупно	32	19	17

6.4.7. Дистрибуција и утрошак вакцина и имунобиолошких препарата

Током 2015. године, за редовно извештавање је планирано 12 извештаја (у сваком кварталу године по 3 извештаја), али је према захтевима Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ израђено и 24 ванредних извештаја о утрошку и залихама вакцина, све у циљу утврђивања стања залиха вакцина на вакциналним пунктовима, како би се спроводиле прерасподеле недостајућих доза вакцине. Укупно је прузето 181.195 доза вакцине. Због нередовне испоруке готово свакодневно су вршене прерасподеле вакцина како на нивоу округа тако и у међу здравственим установама у Републици Србији. Слична пракса била је присутна 2013. али и 2014. године, а настављена је и током 2015. године. И поред изузетних напора координатора за имунизацију на свим нивоима није било могуће обезбедити довољне количине вакцина за континуирану имунизацију, у периоду 2013-2015. године.

ЗАКЉУЧАК

Током 2015. године, на територији Јужнобачког округа регистрована је епидемија малих богиња, која се прелила из 2014. године. Последња епидемија морбила у Јужнобачком округу регистрована је 2007. године.

У условима ниског обухвата имунизацијом, због све чешћег одбијања имунизације под утицајем све интензивније антивакциналне кампање, нередовне испоруке вакцина за спровођење систематске имунизације, постојања неусаглашености одређених Закона у вези са имунизацијом и правима пацијената, али и истовремене агломерације миграторних и тешко доступних популационих група, опасност од импортовања и ширења вакцинама предупредивих заразних болести на територији Јужнобачког округа је велика, која се не може неутралисати дистрибуцијом вакцина изван плана или прерасподелом вакцина у међуопштинском или међуокружном нивоу. Овај проблем мора бити препознат као приоритет, пре свих, од стране носиоца активности у спровођењу и надзору над имунизацијом и од стране ресорних Министарстава.

7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА ТОКОМ 2015. ГОДИНЕ

У табелама број 92 и 93 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност **пречишћене хлорисане воде за пиће** са територије Јужнобачког управног округа.

Табела бр. 92 Микробиолошка исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Град Нови Сад, Петроварадин, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Сремски Карловци, Сремска Каменица, Буковац, Лединци и Стари Лединци	6531	6459	98,90	72	1,10
Бачка Паланка	245	241	98,37	4	1,63
Бечеј	182	178	97,80	4	2,20
Беоцин-град, Беоцин-село, Раковац и Черевих	47	47	100,00	0	0,00
Врбас	215	206	95,81	9	4,19
УКУПНО	7220	7131	98,77	89	1,23

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 93 Физичко-хемијска исправност пречишћене хлорисане воде за пиће са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Град Нови Сад, Петроварадин, Каћ, Ковиљ, Будисава, Ченеј, Кисач, Степановићево, Руменка, Ветерник, Футог, Сремски Карловци, Сремска Каменица, Буковац, Лединци и Стари Лединци	6531	6420	98,30	111	1,70
Бачка Паланка	245	245	100,00	0	0,00
Бечеј	180	178	98,89	2	1,11
Беоцин-град, Беоцин-село, Раковац и Черевих	47	40	85,11	7	14,89
Врбас	215	176	81,86	39	18,14
УКУПНО	7218	7059	97,80	159	2,20

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 94 и 95 приказани су збирни подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност **непречишћене хлорисане воде за пиће** из комуналних водовода са територије Јужнобачког управног округа.

Табела бр. 94 Микробиолошка исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из комуналних водовода са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Темерин	71	71	100,00	0	0,00
Бачки Јарак	72	72	100,00	0	0,00
Старо Ђурђево	1	1	100,00	0	0,00
Сириг	33	32	96,97	1	3,03
Челарево	73	72	98,63	1	1,37
Товаришево	5	3	60,00	2	40,00
Обровац	13	9	69,23	4	30,77
Бач	33	19	57,58	14	42,42
Селенча	33	17	51,52	16	48,48
Мали Бач	11	6	54,55	5	45,45
Вајска	32	18	56,25	14	43,75
Бођани	32	15	46,88	17	53,13
Плавна	22	17	77,27	5	22,73
Бачко Ново Село	22	18	81,82	4	18,18
Шајкаш	23	19	82,61	4	17,39
Младеново	17	17	100,00	0	0,00
Бачки Маглић	24	24	100,00	0	0,00
Србобран	68	62	91,18	6	8,82
Жабалъ	72	71	98,61	1	1,39
Ђурђево	72	69	95,83	3	4,17
Госпођинци	37	37	100,00	0	0,00
Кулпин	23	22	95,65	1	4,35
Бачки Петровац	30	24	80,00	6	20,00
Бегеч	24	17	70,83	7	29,17
Гложан	23	21	91,30	2	8,70
Мошорин	21	19	90,48	2	9,52
Гајдобра	14	9	64,29	5	35,71
Чуруг	72	66	91,67	6	8,33
Баноштор	4	4	100,00	0	0,00
Нова Гајдобра	34	23	67,65	11	32,35
Змајево	24	24	100,00	0	0,00
Куцура	24	22	91,67	2	8,33
Савино Село	24	15	62,50	9	37,50
Равно Село	25	14	56,00	11	44,00
Бачко Добро Поље	24	24	100,00	0	0,00
Гардиновци	12	10	83,33	2	16,67
Лок	12	9	75,00	3	25,00
Визић	24	23	95,83	1	4,17
Радичевић	2	2	100,00	0	0,00
Пољанице	2	2	100,00	0	0,00
Турија	35	35	100,00	0	0,00
Надаљ	24	20	83,33	4	16,67
УКУПНО	1.243	1074	86,40	169	13,60

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 95 Физичко-хемијска исправност непречишћене хлорисане воде за пиће из комуналних водовода са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Темерин	24	0	0,00	24	100,00
Бачки Јарак	24	0	0,00	24	100,00
Сириг	9	0	0,00	9	100,00
Челарево	73	0	0,00	73	100,00
Товаришево	5	0	0,00	5	100,00
Обровац	13	0	0,00	13	100,00
Бач	10	0	0,00	10	100,00
Селенча	12	0	0,00	12	100,00
Вајска	11	0	0,00	11	100,00
Бођани	11	0	0,00	11	100,00
Плавна	11	0	0,00	11	100,00
Бачко Ново Село	11	1	9,09	10	90,91
Шајкаш	23	21	91,30	2	8,70
Младеново	17	0	0,00	17	100,00
Бачки Маглић	12	0	0,00	12	100,00
Србобран	68	0	0,00	68	100,00
Жабалъ	72	0	0,00	72	100,00
Ђурђево	72	0	0,00	72	100,00
Госпођинци	37	0	0,00	37	100,00
Кулпин	23	0	0,00	23	100,00
Бачки Петровац	29	0	0,00	29	100,00
Бегеч	24	3	12,50	21	87,50
Гложан	23	0	0,00	23	100,00
Мошорин	21	9	42,86	12	57,14
Гајдобра	14	0	0,00	14	100,00
Чуруг	72	0	0,00	72	100,00
Нова Гајдобра	34	0	0,00	34	100,00
Змајево	24	0	0,00	24	100,00
Куцура	24	0	0,00	24	100,00
Савино Село	24	0	0,00	24	100,00
Равно Село	25	0	0,00	25	100,00
Бачко Добро Поље	24	0	0,00	24	100,00
Гардиновци	12	0	0,00	12	100,00
Лок	12	0	0,00	12	100,00
Визић	24	5	20,83	19	79,17
Радичевић	2	0	0,00	2	100,00
Пољанице	2	2	100,00	0	0,00
Турија	35	0	0,00	35	100,00
Надаљ	24	0	0,00	24	100,00
УКУПНО	987	41	4,15	946	95,85

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 96 и 97 приказани су подаци Института за јавно здравље Војводине који се односе на здравствену исправност **непречишћене воде за пиће** из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године.

Табела бр. 96 Микробиолошка исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорак	Број исправних узорак	Процент исправних узорак	Број неисправних узорак	Процент неисправних узорак
Бачка Паланка	49	46	93,88	3	6,12
Сириг	15	15	100,00	0	0,00
Бечеј	17	12	70,59	5	29,41
Силбаш	23	6	26,09	17	73,91
Деспотово	32	29	90,63	3	9,38
Параге	29	14	48,28	15	51,72
Пивнице	39	1	2,56	38	97,44
Челарево	2	2	100,00	0	0,00
Товаришево	3	2	66,67	1	33,33
Шајкаш	1	1	100,00	0	0,00
Нештин	16	12	75,00	4	25,00
Младеново	12	12	100,00	0	0,00
Србобран	32	28	87,50	4	12,50
Врбас	37	33	89,19	4	10,81
Бачки Петровац	1	0	0,00	1	100,00
Бегеч	2	2	100,00	0	0,00
Гложан	1	1	100,00	0	0,00
Мошорин	3	2	66,67	1	33,33
Турија	4	3	75,00	1	25,00
Надаљ	3	2	66,67	1	33,33
Бачко Петрово Село	25	13	52,00	12	48,00
Гајдобра	22	20	90,91	2	9,09
Баноштор	4	4	100,00	0	0,00
Сусек	1	1	100,00	0	0,00
Нова Гајдобра	2	0	0,00	2	100,00
Змајево	13	11	84,62	2	15,38
Бачко Градиште	24	23	95,83	1	4,17
Куцура	13	12	92,31	1	7,69
Визић	12	12	100,00	0	0,00
Милешево	25	22	88,00	3	12,00
Радичевић	22	21	95,45	1	4,55
Пољаница	22	20	90,91	2	9,09
Савино Село	13	12	92,31	1	7,69
Равно Село	13	9	69,23	4	30,77
Бачко Добро Поље	13	13	100,00	0	0,00
Нови Сад / јавни бунари	94	80	85,11	14	14,89
Сремска Каменица / јавни бунари	37	14	37,84	23	62,16
Буковац / јавни бунари	24	1	4,17	23	95,83
Сремски Карловци / јавни бунари	36	34	94,44	2	5,56
Темерин / јавни бунари	10	10	100,00	0	0,00
Бечеј / јавни бунари	7	4	57,14	3	42,86
Лединци / јавни бунари	12	12	100,00	0	0,00
Стари Лединци / јавни бунари	48	6	6,00	42	94,00
УКУПНО	813	577	70,97	236	29,03

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

Табела бр. 97 Физичко-хемијска исправност непречишћене воде за пиће из комуналних водовода, са извора, каптажа, бунара и осталих објеката јавног водоснабдевања са територије Јужнобачког управног округа током 2015. године

Насеље	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Бачка Паланка	49	1	2,04	48	97,96
Сириг	15	6	40,00	9	60,00
Бечеј	7	0	0,00	7	100,00
Силбаш	23	0	0,00	23	100,00
Деспотово	32	0	0,00	32	100,00
Параге	29	0	0,00	29	100,00
Пивнице	39	0	0,00	39	100,00
Челарево	2	0	0,00	2	100,00
Товаришево	3	0	0,00	3	100,00
Шајкаш	1	0	0,00	1	100,00
Нештин	14	14	100,00	0	0,00
Младеново	12	1	8,33	11	91,67
Србобран	35	6	17,14	29	82,86
Врбас	37	12	32,43	25	67,57
Бачки Петровац	1	0	0,00	1	100,00
Бегеч	2	1	50,00	1	50,00
Гложан	1	0	0,00	1	100,00
Мошорин	3	1	33,33	2	66,67
Турија	4	1	25,00	3	75,00
Надаљ	3	0	0,00	3	100,00
Бачко Петрово Село	25	0	0,00	25	100,00
Гајдобра	22	0	0,00	22	100,00
Баноштор	4	4	100,00	0	0,00
Сусек	1	0	0,00	1	100,00
Нова Гајдобра	2	0	0,00	2	100,00
Змајево	13	2	15,38	11	84,62
Бачко Градиште	24	3	12,50	21	87,50
Визић	12	12	100,00	0	0,00
Милешево	25	0	0,00	25	100,00
Радичевић	22	0	0,00	22	100,00
Пољаница	22	0	0,00	22	100,00
Куцура	13	9	69,23	4	30,77
Савино Село	13	0	0,00	13	100,00
Равно Село	13	0	0,00	13	100,00
Бачко Добро Поље	11	0	0,00	11	100,00
Нови Сад / јавни бунари	94	0	0,00	94	100,00
Сремска Каменица / јавни бунари	37	31	83,78	6	16,22
Буковац / јавни бунари	24	13	54,17	11	45,83
Сремски Карловци / јавни бунари	12	12	100,00	0	0,00
Лединци / јавни бунари	12	3	25,00	9	75,00
Стари Лединци / јавни бунари	48	48	100,00	0	0,00
УКУПНО	761	180	23,65	581	76,35

Извор података: Институт за јавно здравље Војводине

У табелама број 98 и 99 приказани су микробиолошка и физичко-хемијска исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2015. године, доступних крајњем потрошачу, разврстана према томе да ли је вода доступна крајњем потрошачу пречишћена и дезинфикована, дезинфикована без пречишћавања или је потрошач користи без било каквог претходног третмана.

Табела бр. 98 Микробиолошка исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2015. године

Вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Пречишћена хлорисана вода	7220	7131	98,77	89	1,23
Непречишћена хлорисана вода	1243	1074	86,40	169	13,60
Непречишћена вода	813	577	70,97	236	29,03
УКУПНО	9276	8782	94,67	494	5,33

Табела бр. 99 Физичко-хемијска исправност узорака воде за пиће у Јужнобачком управном округу током 2015. године

Вода за пиће	Укупан број узорака	Број исправних узорака	Процент исправних узорака	Број неисправних узорака	Процент неисправних узорака
Пречишћена хлорисана вода	7218	7059	97,80	159	2,20
Непречишћена хлорисана вода	987	41	4,15	946	95,85
Непречишћена вода	761	180	23,65	581	76,35
УКУПНО	8966	7280	81,20	1686	18,80

8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ

Контрола здравствене исправности намирница при увозу, у домаћој производњи и промету обавља се у складу са одредбама Закона о безбедности хране, Сл. гласник РС број 41/09. У складу са одредбама наведеног закона, у надлежности здравствених власти је контрола безбедности дијететских производа (дечија храна-замене за мајчино млеко, дијететски суплементи, адитиви, храна за особе које желе да редукују телесну масу, храна за особе које се налазе под медицинским надзором, храна без глутена), со за људску исхрану и производњу намирница, замене за кухињску со, адитиви за прехранбену индустрију.

У периоду од 2012. до 2015. године, Министарство здравља Републике Србије није обезбедило буџетска средства за реализацију програма мониторинга безбедности хране и предмета опште употребе из своје надлежности.

У овај извештај укључени су резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине добијени у оквиру контроле хране и предмета опште употребе при увозу од стране Граничне санитарне инспекције Министарства здравља, као и резултати контроле хране из надлежности министарства надлежног за послове здравља и предмета опште употребе које су субјекти у пословању храном и предметима опште употребе доставили на анализу у оквиру самоконтроле. Резултати других лабораторија овлашћених од стране Министарства здравља Републике Србије да обављају контролу здравствене исправности горе наведених група намирница и предмета опште употребе нису укључени у овај извештај. У овај извештај такође нису укључени резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривредеи заштите животне средине Републике Србије преко овлашћених лабораторија.

Током 2015. године значајно је смањен број контролисаних узорак хране и предмета опште употребе.

8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА

Микробиолошка исправност контролисана је у укупно 233 узорка хране, односно 88 узорак из домаћег промета и 145 узорак узетих приликом контроле увоза. Добијени резултати су показали да је 7 (8%) узорак хране пореклом из домаћег промета било неисправно, док су 3 (2%) узорка хране пореклом из увоза била микробиолошки неисправна. Најчешћи разлог микробиолошке неисправности узорак хране је био утврђен повећан број аеробних мезофилних микроорганизама који формирају колоније, као и присуство ентеробактерија, показатеља нивоа процесне хигијене.

Хемијски параметри контроле здравствене исправности проверени су у 127 узорак хране пореклом из домаћег промета, односно у 214 узорак хране који су контролисани приликом увоза.

Добијени резултати су показали да је хемијска неисправност утврђена у 8 (6%) узорак хране пореклом из домаћег промета, односно у 1 (0,5%) узорак хране који су контролисани приликом увоза.

Током 2015. године није контролисана микробиолошка и физичко-хемијска исправност флашираних вода домаћег порекла и узорак флашираних вода из увоза.

Током 2015. године обављена је контрола микробиолошке исправности 156 узорак предмета опште употребе домаћег порекла и 89 узорак ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је микробиолошка неисправност утврђена у укупно 10 (6%) узорак ПОУ домаћег порекла и 2 (2%) узорак ПОУ из увоза. Најчешћи разлог

микробиолошке неисправности предмета опште употребе је утврђено присуство повећаног укупног броја аеробних мезофилних микроорганизама.

Током 2015. године обављена је контрола физичко-хемијске исправности 296 узорка предмета опште употребе домаћег порекла и 371 узорка ПОУ из увоза. Добијени резултати су показали да је физичко-хемијска неисправност утврђена у укупно 23 (8%) ПОУ домаћег порекла и 11 (3%) узорака ПОУ из увоза. Најчешћи разлози физичко-хемијске неисправности предмета опште употребе били су утврђено присуство повећане концентрације метала и неметала, повећана миграција, измењене сензорске карактеристике и неусклађеност декларација.

ЗАКЉУЧЦИ

У овај извештај укључени су само резултати лабораторијских анализа Института за јавно здравље Војводине. Резултати других лабораторија овлашћених од стране Министарства здравља да спроводе контролу здравствене исправности горе наведених група намирница на територији Јужнобачког округа нису укључени у овај извештај, као ни резултати контроле безбедности оних намирница чији надзор обавља Министарство пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије преко овлашћених лабораторија. Наведени подаци показују да се у овом извештају обрађени подаци не могу сматрати репрезентативним за процену ризика од изложености становништва Јужнобачког округа поједним биолошким и хемијским чиниоцима који се могу наћи у храни.

Лабораторијска контрола микробиолошких и хемијских параметара здравствене исправности намирница обављена од стране Института за јавно здравље Војводине пореклом из домаћег промета, односно узорака намирница који су контролисани приликом увоза показује да су се добијене вредности контролисаних параметара у највећем броју узорака били усклађени са важећом законском основом Републике Србије.

ПРЕДЛОГ МЕРА

Поновно успостављање мониторинга здравствене исправности хране у надлежности министарства задуженог за послове здравља и мониторинга предмета опште употребе значајно би унапредило увид у здравствену исправност ових производа.

Контрола здравствене исправности намирница намењених јавној потрошњи се у наредном периоду може унапредити тако што би се на територији Јужнобачког округа, могла спроводити одређена циљана истраживања како би се добио увид у изложеност популације поједним штетним чиниоцима који могу бити присутни у различитим намирницама намењених јавној потрошњи, укључујући и истраживања која би се односила на проверу прецизности декларисаних нутритивних и здравствених тврдњи као и проверу јасноће и прецизности промотивних и рекламних материјала.

9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

На територији Јужнобачког округа у 2015. години активности промоције здравља и здравственог васпитања спроводиле су се у оквиру Програма од општег интереса Министарства здравља Републике Србије и Промотивно-превентивних програма јавноздравствене заштите, као и у оквиру различитих пројеката.

У оквиру Програма од општег интереса у 2015. години реализован је Програм под називом „Организација и спровођење активности промоције здравља посебно усмерена на вулнерабилне групаације (труднице, мала и предшколска деца, школска деца, стари преко 65 година живота и особе са инвалидитетом) чији је циљ јачање капацитета примарне здравствене заштите за унапређење здравља становништва и повећање обима информисаности становништва у вези са здравим стиливима живота. Оперативни циљеви програма су:

1. Унапређење информисаности и знања становништва за примену здравих стилова живота са посебним акцентом на вулнерабилне групе становништва
2. Едукација едукатора и становништва за спровођење здравствено промотивних активности
3. Спровођење здравствено промотивних кампања у складу са Календаром здравља
4. Извештај о реализацији програма промоције здравља

Програм се састоји из седам целина:

1. Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа
2. Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље
3. Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља
4. Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групаација
5. Анализа реализације здравственог васпитања у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести
6. Спровођење националних кампања за промоцију здравља
7. Континуирани рад са мас медијима

Координација здравствено-промотивних активности здравствених установа

Праћење и анализу промотивно-превентивних активности за подручје Јужнобачког округа спроводи Центар за промоцију здравља и Центар за анализу, планирање и организацију здравствене заштите Института за јавно здравље Војводине на основу података из извештаја здравствених установа и партнера у спровођењу активности. Институт за јавно здравље Војводине, као референтна установа, координира и пружа стручно методолошку помоћ здравственим и образовним установама на територији Јужнобачког округа у планирању, имплементацији и евалуацији активности промоције здравља, иницира и организује кампање обележавања значајних датума из Календара здравља, припрема и дистрибуира здравствено-васпитна средства, организује едукације за здравствени и нездравствени сектор, организује и учествује у јавним манифестацијама и трибинама и континуирано сарађује са медијима.

Стручно методолошка помоћ здравственим и образовним установама у планирању, имплементацији и евалуацији спроведених активности промоције здравља огледа се у припреми радног и едукативног материјала, креативних радионица за рад са децом предшколског и основношколског узраста, организовање стручних и организационих састанака са координаторима промоције здравља и учесницима активности. Обезбеђен је едукативни материјал и креативне радионице са здравствено-васпитним садржајима који одговарају здравствено-васпитним потребама појединих популационих група, као што су деца, студенти, жене

репродуктивног доба, радно активно становништво, стари, особе са инвалидитетом и др.

У току 2015. године у 12 установа примарне здравствене заштите (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад) спроведено је 85.016 индивидуалних здравствено-васпитних активности и 21.582 групне здравствено-васпитне активности. Остварено је укупно 102.694 посете поливалентне патронажне службе здравом и оболелом становништву.

Покретање свих видова партнерства у области васпитања за здравље

У 2015. години Институт за јавно здравље Војводине на територији Јужнобачког округа спровео је активности промоције здравља у партнерској сарадњи са 242 институције/ организације и то:

- 12 установа примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа;
- 19 здравствених установа (КЦВ, Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Институт за плућне болести Војводине, Институт за кардиологију Војводине, ВМЦ, Завод за здравствену заштиту радника Нови Сад, Клиника за реуматске болести Нови Сад, Завод за трансфузију крви Војводине, Општа болница Врбас, 6 Завода за јавно здравље на територији Војводине, Клиника за стоматологију Војводине, 9 општинских болница у АПВ (породилишта));
- 1 апотекарска установа;
- 2 високошколске установе - Медицински факултет и Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Новом Саду;
- 88 основних школа;
- 32 средње школе;
- 11 предшколских установа;
- 10 приватних вртића;
- 5 органа управе (Покрајински секретаријат за здравство, социјалну политику и демографију АП Војводине, Покрајински секретаријат за спорт и омладину АП Војводине, Градска управа за здравство Града Новог Сада, Градска управа за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, Градска управа за заштиту животне средине Града Новог Сада);
- 2 хуманитарне организације (Црвени крст Војводине, Градска организација Црвеног крста Новог Сада);
- 1 установа социјалног старања (Центар за социјални рад Града Новог Сада);
- 3 комисије/стручна тела (Комисија за превенцију употребе дувана МЗ РС, Комисија за превенцију злоупотребе психоактивних супстанци Града Новог Сада, Радна група за репродуктивно здравље Секретаријата за спорт и омладину АП Војводине);
- 2 струковне асоцијације (Друштво лекара Војводине ЛКС, Савез здравствених радника Војводине);
- 15 геронтолошких центара и домова за старе са територије Војводине;
- 4 студентске асоцијације (*PSANS* – удружење студената фармације УНС, Савез студената медицинског факултета у Новом Саду, Клуб студената стоматологије Стоматолошког факултета у Новом Саду, Међународна организација студената медицине у Новом Саду - *YuMSIC-IFMSA Serbia*);
- 1 установа културе (Позориште младих Нови Сад);
- 1 НВО („Baby exit“);
- 3 удружења (Удружење за подршку особама са Даун синдромом Нови Сад, Удружење за помоћ особама које болују од рака дебелог црева, Београд; Удружење особа оболелих од болести дебелог црева и јетре, Београд);
- 1 асоцијација (Асоцијација за унапређење здравља Нови Сад);

- 3 привредна субјекта (Тржни центар „Меркатор“ Нови Сад, Тржни центар „Биг“ Нови Сад, „ББ Минаква“ Нови Сад);
- 1 спортски клуб (Фудбалски клуб „Војводина“ Нови Сад);
- 15 медија са седиштем/представништвом у Јужнобачком округу.

У 2015. години реализовано је 44 догађаја у области васпитања за здравље и према календару Јавног здравља:

- Обележавање 31. јануара, Националног дана без дуванског дима
- Обележавање Европске недеље превенције рака грлића материце, 19-25. јануар,
- Обележавање 15. фебруара, Међународни дан деце обелелеле од рака,
- Обележавање Марта, месеца борбе против рака
- Обележавање 13. марта, Светског дана бубрега,
- Обележавање 22. марта, Светског дана вода
- Обележавање Светске недеље здравих зуба, 23-29. март,
- Обележавање 7. априла, Светског дана здравља,
- Обележавање Националне недеље здравља уста и зуба,
- Обележавање 10. маја, Међународног дана физичке активности,
- Обележавање 12. маја, Међународног дана породице,
- Обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима,
- Обележавање 26. јуна, Међународног дана борбе против злоупотребе и незаконите трговине дрогама,
- Обележавање 1.-7. августа, Светска недеља дојења,
- Обележавање 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства,
- Обележавање 29. септембра, Светског дана срца,
- Обележавање Недеље промоције дојења,
- Обележавање Октобра месеца борбе против рака дојке,
- Обележавање Октобра, месеца правилне исхране и 16. октобра, Светског дана хране,
- Обележавање 1. октобра, Светског дана старих,
- Обележавање 10. октобра, Светског дана менталног здравља,
- Обележавање Кампање „Заштитимо се од грипа“
- Обележавање 14. новембра, Светског дана борбе против шећерне болести,
- Обележавање 1. децембра, Светског дана борбе против ХИВ/АИДС,
- Рад ДПСТ саветовалишта,
- Учесће у организацији и спровођењу серијала квиз-такмичења „Шта знаш о здрављу?“ и „Здравље је највеће богатство“ у организацији Градске организације Црвеног крста Новог Сада,
- Сарадња са СЛД ДЛВ,
- Сарадња са Патронажном секцијом Савеза здравствених радника Војводине
- Активности Комисије за борбу против дрога Града Новог Сада,
- Учесће у раду Радне групе за превенцију употребе дувана Министарства здравља РС,
- Активности Радне групе за репродуктивно здравље Секретаријата за спорт и омладину АП Војводине,
- Активности Радне групе за израду Стратегије јавног здравља у РС,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Новог Сада“,
- Пројекат „Здравствено стање становништва Војводине“,
- Пројекат „Васпитање за здравље“,
- Пројекат „Здравље за најмлађе – календар за 2015. годину“,
- Пројекат „Здрави градови“,
- Пројекат „Остани непушач“,
- Пројекат „Октобар, месец правилне исхране 2015. године“,

- Пројекат „Унапређење превенције каријеса раног детињства у АП Војводини“,
- Пројекат „Едукација за унапређење оралног здравља деце“,
- Пројекат „Надзирем свој ХПВ профил“,
- Пројекат „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“,
- Пројекат „Развијамо животне вештине у 2015. години“.

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

У току 2015. године у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа спроведено је 85.016 индивидуалних и 21.582 групних здравствено-васпитних активности искључујући заразне болести.

У току 2015. године одржано је 66 едукативних семинара.

Едукативни семинари (44) за едукацију едукатора на којима је учествовало 3.493 учесника:

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јануарски скуп координатора и учесника у промоцији здравља“ одржан 22.01.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад, уз присуство 80 учесника (16 лекара и 64 медицинске сестре-техничара) из 10 домова здравља и 8 предшколских установа ЈБО, Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Медицинске школе „7. април“ Нови Сад и Института за јавно здравље Војводине.
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Интерперсонална комуникација као водич добре праксе у раду медицинских сестара и здравствених техничара“, одржан 27.01. 2015. године у Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад, уз присуство 57 медицинских сестара-техничара;
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавне манифестације у промоцији здравља“, одржан 28.01.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад, уз присуство 57 медицинских сестара-техничара.
- 1 едукација „Едукативни календар за децу за 2015. годину“ одржана 22.01.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад, уз присуство 71 учесника (23 васпитача, 9 учитеља, 25 педагога и 14 психолога).
- 1 едукација „Приручник – Васпитање за здравље 3. део“ одржана 10.02.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине Нови Сад, уз присуство 26 учесника (11 наставника, 9 педагога и 6 психолога).
- 1 састанак Секције социјалне медицине СЛД-ДЛВ (23.4.2015. г) – Презентација резултата Посебног програма из области јавног здравља – „Заједно против депресије“ у 2013/14. г (60 учесника); КМЕ „Ментално здравље деце – развијање емоционалне компетенције код деце“ присутно 70 здравствених радника.
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Преваленција пушења међу младима у Н. Саду и социјалномаркетиншке интервенције у периоду 2011-2015. година“, 27.5.2015. године (60 учесника + 5 предавача), у организацији ИЗЈЗС „Др М. Ј. Батут“ у ДЗ „Нови Сад“.
- 1 организациони састанак/обука са главном сестром Клинике за ГАК КЦВ и 2 медицинске сестре техничара у циљу обуке за спровођење анкетирања „Превенција каријеса у раном детињству“, 15.5.2015. године (5 учесника – од тога 2 из ИЗЈЗВ).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Интерперсонална комуникација као водич добре праксе у раду медицинских сестара и здравствених техничара“ одржан у ДЗ у Тителу 16.04.2015. године на којој је било присутно 57 медицинских сестара и здравствених техничара.

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавне манифестације у промоцији здравља“ одржан 28. априла 2015. године у ДЗ у Бачкој Паланци, присутно 80 медицинских сестара и техничара.
- 1 симпозијум медицинских сестара „Ванредне ситуације“, одржан 27.03.2015. године у НИС-у (100 здравствених радника).
- 1 симпозијум епизоотиолога и епидемиолога одржан у периоду 23-24.04.2015. године у Нишу (150 учесника).
- 1 симпозијум „Енергија знања – допринеси стварај“ одржан у периоду 12-18.05.2015. године на Златибору (150 учесника).
- 1 конгрес савеза здравствених радника „Ургентна стања у дечијем узрасту – болести савременог доба“ одржан у периоду 14-17.05.2015. године на Копаонику (250 учесника).
- 1 састанак Епидемиолошке секције одржан 22.05.2015. године у ДЛВ Нови Сад (50 учесника).
- 1 симпозијум „40. стручни скуп епидемиолога Војводине“ одржан 29.05.2015. године у Новосадском сајму - Мастер центар (124 учесника).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Рационална употреба антибиотика“, симпозијум савеза фармацеута Србије, одржан у периоду 12-14.05.2015. године на Копаонику (300 учесника).
- 1 едукација „Значај натријума и калијума у превенцији артеријске хипертензије“ одржана у периоду 26-27. фебруар 2015. године у Београду (50 учесника).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Вода за пиће: анализа ризика и здравље људи“ одржан на Медицинском факултету Универзитета у Новом Саду 18.03.2015. године (50 учесника).
- 1 стручни састанак „Светски дан здравља – здравствена безбедност хране: Заслађивачи – од основа до новина“ одржана 07.04.2015. године у СЛД-ДЛВ Нови Сад (100 учесника).
- 1 стручни састанак „Дијетна влакна: здравствене користи и нутритивни извори“ одржана 28.04.2015. године у СЛД-ДЛВ Нови Сад.
- 1 стручни састанак „Унос течности и здравље“ одржан 21.04.2015. године у СЛД-ДЛВ Нови Сад (100 учесника).
- 1 стручни састанак „Прехрамбени шећери и контрола телесне масе“ одржан 14.04.2015. године у СЛД-ДЛВ Нови Сад (100 учесника).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавноздравствени значај водоснабдевања и здравствене исправности воде за пиће у редовним и ванредним приликама“ одржан 19.03.2015. године у Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ (100 учесника).
- 1 едукација „Контрола здравствене исправности/квалитета воде и квалитета ваздуха у одељењу за хуману екологију ИЗЈЗВ“ одржана 08.05.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине (15 учесника).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Микробиолошке карактеристике воде за пиће и значај структуре узрочника микробиолошке неисправности са аспекта здравља“ одржан 23.06.2015. године у Институту за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ (50 учесника).
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Септембарски скуп координатора и учесника у промоцији здравља“ одржан 09.09.2015. године уз присуство 82 лекара и медицинских сестара;
- 1 симпозијум „Улога медија у промоцији здравља“ - Панонска школа унапређења здравља, одржан 25.09.2015. године у Дому здравља Рума – 40 учесника;
- 1 програм континуиране медицинске едукације, симпозијум: „Сексуално образовање и унапређење репродуктивног здравља“, Велика сала Скупштине АП Војводине, одржан 26.09.2015. године – 200 учесника.

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Унапређење превенције каријеса у раном детињству“, одржана 01. децембра 2015. године у Институту за јавно здравље Војводине, 60 учесника;
- 1 програм континуиране медицинске едукације за лекаре и медицинске сестре/техничаре под називом „Добре и лоше масти у исхрани: Здравствени користи и ризици“ одржан је 15.10.2015. године у Институту за јавно здравље Војводине, 75 учесника;
- 1 едукативни семинар за васпитаче и учитеље ПУ „Радосно детињство“ под називом „Добре и лоше масти у ПУ „Радосно детињство“ исхрани: Здравствени користи и ризици“ одржан је 29.10.2015. године у 59 учесника;
- 1 едукативни семинар за 10 анкетара - лекара, лекара на специјализацији, струковних медицинских сестара за индивидуално анкетирање деце за потребе истраживања у склопу пројекта „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“.
- 1 едукативни семинар поводом обележавања јубилеја „20 година превенције и третмана болести зависности у Граду Новом Саду“ као предавач на тему: „Улога Института за јавно здравље Војводине у области превенције злоупотребе психоактивних супстанци“; Скупштина Г. Н. Сада, 18. новембра (20 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Јавно здравље у Војводини“ одржан 02.12.2015. године у Мастер центру новосадског сајма, око 160 учесника;
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Креативна радионица – метода рада у здравственом васпитању“, ИЗЈЗВ, 11. децембар (78 учесника);
- 1 програм континуиране медицинске едукације за медицинске сестре и здравствене техничаре „Организационе методе у здравственом васпитању“, 40 учесника, 28.12.2015.
- 1 конгрес савеза здравствених радника Србије “Увек ново, увек искуство” од 27. до 28. октобра 2015. године, 100 учесника;
- 2 едукације “СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ХИГИЈЕНЕ ХРАНЕ 1” одржана у ПУ “Радосно детињство” 26.09. и 03.10.2015. године, 61 учесник;
- 2 едукације “СТИЦАЊЕ ЗНАЊА ИЗ ОБЛАСТИ ХИГИЈЕНЕ ХРАНЕ 2” одржана у ПУ “Радосно детињство” 24. и 31.10.2015. године, 63 учесника;
- 1 конференција „Активне школе 2“ одржана 31.10.2015. године у Скупштини АП Војводине, 150 учесника;
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Безбедно управљање медицинским отпадом“ одржан 20.11.2015. године на Медицинском факултету у Новом Саду, 60 учесника.

Едукативни семинари (22) за едукацију становништва на којима је учествовало 2.350 учесника:

- 1 едукација едукатора студената Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду са студијског програма Здравствене неге, обука студената за одржавање радионица на тему здравих зуба у основним школама за децу нижих разреда (8 студената).
- 1 едукација ученика 4. разреда средње Медицинске школе „7. април“ Нови Сад, смер стоматолошка сестра и зубни техничар, ради одржавања радионица деци нижих разреда у основним школама у Новом Саду, поводом недеље здравих зуба. На едукацији било присутно 48 ученика.
- 1 едукација „Шта знаш о здрављу (15 учесника).
- Едукација ученика 4. разреда основних школа у НС: „Здравље је највеће богатство“, у сарадњи са Црвеним крстом Града НС; Организовано међушколско такмичење путем теста, обухваћено 100 ученика.
- 1 едукација „Практична искуства у испитивању присуства Норовируса и вируса Хепатитиса у храни“ одржана 24.04.2015. године на Технолошком факултету Универзитета у Новом Саду (30 учесника).

- 1 едукација „Управљање медицинским отпадом“ одржана 17.04.2015. године у средњој Медицинској школи „7. април“ Нови Сад (40 учесника).
- 1 едукација „Ментална хигијена и ментално здравље“ одржана 17.04.2015. године у средњој Медицинској школи „7. април“ Нови Сад (90 учесника).
- 1 едукација (3 креативне радионице) поводом недеље здравих зуба „Мој рецепт за здраве зубе“ у основној школи „Прва војвођанска бригада“ на којој је било присутно 93 деце другог разреда. Радионице одржали претходно едуковани студенти Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду са студијског програма Здравствене неге.
- 1 едукација (50 креативних радионица) поводом недеље здравих зуба „Мој рецепт за здраве зубе“ којима је обухваћено 1239 деце (283 детета из вртића и 956 из основних школа са територије Новог Сада). Радионице одржали претходно едуковани ученици средње Медицинске школе „7. април“ Нови Сад.
- 1 едукација 50 едукатора, просветних радника (стручних сарадника (психолога и педагога), професора психологије, грађанског васпитања, биологије, физичке културе, књижевности, итд) у оквиру пројекта: „Ваннаставна едукација: ‘Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу средњошколаца у Војводини у школској 2015/16. години“, за извођење 14 једноипочасовних радионица – организована у 6 дана обуке (теоретски део 10.09 и 11.09, а практични део – 12, 13, 19 и 20.09), укупно 24 часа обуке;
- 1 радионица „Комуникационе вештине у раду здравствених радника“ 7.10.2015. године рад са ученицима 4. године медицинске школе смера педијатријска сестра техничар. Присутно 34 ученице.
- 2 едукације предшколске и школске деце у оквиру демонстрације припреме оброка (Октобар месец правилне исхране), присутно 61 дете.
- 1 едукација едукатора – студената психологије (први део) за спровођење радионица са циљем развијања емоционалних вештина код деце: 4 термина у трајању од по три сата. Присутно 48 студената. Водитељ едукације: доц. др Јелица Петровић, наставник развојне психологије.
- 1 едукативни семинар у виду креативних радионица у Институту за јавно здравље Војводине 17. новембра 2015. године од 11 до 14 часова за ученике 4. године медицинске школе „7. април“ из Новог Сада - „Дојење здрав почетак“. На радионици било присутно 34 ученика.
- 1 предавање 19. новембра 2015. године у просторијама педагошке академије на тему „Превенција дрога“ у партнерству са Домом здравља Нови Сад за студенте Педагошке академије и ученике средње Економске школе „Светозар Милетић“ у Новом Саду. На предавању било присутно 150 слушалаца.
- 1 едукативни семинар и супервизија едукатора – студената психологије (други део) за спровођење радионица са циљем развијања емоционалних вештина код деце: 4 термина у трајању од по сат времена. Присутно 48 студената. Водитељ едукације: доц. др Јелица Петровић, наставник развојне психологије.
- 1 едукативни семинар за ученике 5 одељења других разреда основних школа „Душан Радовић“ и „Никола Тесла“ о емоционалним вештинама у укупно 15 термина (3 термина по одељењу). Едукацијом је обухваћено 137 деце. Едукацију су спроводиле групе од по 6-9 студената психологије.
- 1 едукативни семинар поводом обележавања јубилеја „20 година превенције и третмана болести зависности у Граду Новом Саду – рад Саветовалишта за ХИВ и хепатитисе“ као предавач на тему: „Улога Института за јавно здравље Војводине у области превенције злоупотребе психоактивних супстанци“; Скупштина Г. Н. Сада, 18. новембра (40 учесника);
- 3 едукативна семинара и супервизије едукатора – студената психологије за спровођење радионица са циљем развијања емоционалних вештина код деце: 3 термина у трајању од по сат времена. Присутно 48 студената. Водитељ едукације: доц. др Јелица Петровић, наставник развојне психологије.

- 1 едукативни семинар за родитеље о дечијим емоцијама током приредби за родитеље у једном одељењу у О.Ш. „Душан Радовић“ и једном одељењу ОШ „Никола Тесла“. Едукацијом обухваћено је 57 родитеља.

На 66 едукативних семинара учествовало је укупно 5.843 учесника. Профил учесника из предшколских установа: деца, васпитачи, здравствени радници, педагози и психолози; из основних и средњих школа: учитељи, наставници, педагози и психолози, ученици - едукатори; из здравствених установа: лекари, медицинске сестре и патронажне сестре; студенти медицине, стоматологије, фармације и здравствене неге; волонтери из невладиних организација; из локалне заједнице: представници локалне власти, активисти месних заједница и становништво.

Активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација

У току 2015. године здравствено-промотивним активностима 11 установа примарне здравствене заштите обухваћено је 85 основних школа, 30 средњих школа, 11 предшколских установа на територији Јужнобачког округа и 18 приватних вртића из Новог Сада. Здравствено-промотивним активностима обухваћено је 51.425 деце узраста од 7 до 19 година и 12.295 деце предшколског узраста на територији Јужнобачког округа.

У 2015. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 2172 ученика основних школа. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације различитих вештина, израда ликовних и литерарних радова и друге активности, на следеће теме: превенција пушења, унапређење репродуктивног и оралног здравља, правилна исхрана, унапређење здравља и здрави стилови живота, превенција злоупотребе психоактивних супстанци (ПАС).

У току 2015. године здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 480 ученика средњих школа. Организовани су различити видови едукације на следеће теме: превенција пушења, превенција злоупотребе алкохола и ПАС, унапређење репродуктивног и оралног здравља.

У 2015. години здравствено промотивним активностима радом сарадника из института обухваћено је 1177 деце предшколског узраста. Организована су предавања, креативне радионице, демонстрације на следеће теме: унапређење оралног здравља, физичка активност, лична и општа хигијена, ментална хигијена, здравље и здрав стил живота, брига о телу, правилна исхрана, превенција заразних болести.

Здравствено васпитање у оквиру Програма за спречавање и сузбијање заразних болести

У току 2015. године у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа у вези са превенцијом заразних болести спроведено је 15.255 индивидуалних и 907 групних здравствено-васпитних активности.

Едукативни семинари (11) за едукацију едукатора на којима је присуствовао 367 учесника:

- 1 програм континуиране медицинске едукације „Рационална употреба антибиотика“ одржан 23.03.2015. године у Београду, 150 учесника;

- 1 едукативни семинар поводом обележавања јубилеја „20 година превенције и третмана болести зависности у Граду Новом Саду“ као предавач на тему: „Улога Института за јавно здравље Војводине у области превенције злоупотребе психоактивних супстанци – рад Саветовалишта за ХИВ и хепатитисе“; Скупштина Г. Н. Сада, 18. новембра (20 учесника);
- 1 састанак Епидемиолошке секције одржан 06.10.2015. године у СЛД ДЛВ Нови Сад „Епидемије заразних болести у АПВ некад и сад“, 35 учесника;
- 1 програм континуиране медицинске едукације „Значај надзорних истраживања за ХИВ/АИДС превенцију“ одржан 03.12.2015. године, 40 учесника;
- 1 састанак Епидемиолошке секције одржан 13.10.2015. године у ДЛВ СЛД Нови Сад, 35 учесника;
- 1 састанак Епидемиолошке секције одржан 20.10.2015. године у ДЛВ СЛД Нови Сад, 35 учесника;
- 1 састанак Епидемиолошке секције одржан 27.10.2015. године у Зрењанину, ДЛВ СЛД, 35 учесника;
- 4 едукације (17. септембар, 21. септембар, 28. септембар и 01. октобар 2015. године) представника локалних самоуправа за реаговање у ванредним/кризним ситуацијама, 17 учесника.

Едукативни семинари (3) за едукацију становништва на којима је учествовало 120 учесника:

- 2 акције едукација путем индивидуалног саветовања на тему превенције рака грлића материце (у оквиру санитарних прегледа), 100 посетилаца.
- 1 едукативни семинар поводом обележавања јубилеја „20 година превенције и третмана болести зависности у Граду Новом Саду“ као предавач на тему: „Улога Института за јавно здравље Војводине у области превенције злоупотребе психоактивних супстанци – рад Саветовалишта за ХИВ и хепатитисе“; Скупштина Г. Н. Сада, 18. новембра (20 учесника).

Спровођење националних кампања за промоцију здравља

У току 2015. године организоване су укупно 22 кампање и то 10 обавезних кампања из Програма (31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Март - национални месец борбе против рака, 22. март - Светски дан вода, 7. април – Светски дан здравља, Национална недеља здравља уста и зуба, 31. мај – Светски дан без дуванског дима, 29. септембар – Светски дан срца, Недеља промоције дојења, Октобар - месец правилне исхране, 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС) и 12 додатних (Европска недеља превенције рака грлића материце, 15. фебруар, Међународни дан деце обелеле од рака, 13. март - Светски дан бубрега, Светска недеља здравих зуба од 23. до 29. марта, 10. мај - Међународни дан физичке активности, 12. мај – Међународни дан породице, 26. јун - Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама, 10. септембар - Светски дан превенције самоубиства, 1. октобар - Међународни дан старих, 10. октобар - Светски дан менталног здравља, Кампања „Заштитимо се од грипа“, 14. новембар - Светски дан борбе против шећерне болести.

Укупан број учесника у 22 кампање износио је 2.343.

Број штампаног здравствено-васпитног материјала

У периоду I–XII 2015. године укупно је одштампано и дистрибуирано 325.805 примерака здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног).

У периоду I–XII 2015. године укупно је штампано 25.900 примерака здравствено-васпитног и едукативног материјала:

- 500 приручника „Васпитање за здравље“ – 3. део; Материјал је Институт за јавно здравље Војводине припремио у оквиру пројекта „Васпитање за здравље деце.“
- 5000 плаката „Унапређење превенције каријеса раног детињства“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру посебног програма из области Јавног здравља за територију АП Војводине.
- 4000 бојанки „Прича о осећањима“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Кажу како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015.“
- 4000 брошура за родитеље „Емоционалне авантуре наше деце“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Кажу како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015.“
- 1000 плаката и 7000 агитки „Масти у исхрани“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Октобар, месец правилне исхране“.
- 1000 плаката „Соли у исхрани“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Контрола садржаја соли у оброцима организоване друштвене исхране деце и студената у Града Новом Саду у 2015. години“.
- 500 плаката „Надзирем свој ХПВ профил“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Надзирем свој ХПВ профил“.
- 1000 брошура „Остани непушач“. Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Остани непушач“.
- 1500 календара „Едукативни календар за децу“; Материјал је припремио Институт за јавно здравље Војводине у оквиру пројекта „Едукативни календар за децу за 2015. годину“.
- 200 балона са дршком
- 150 мајица са штампом „Од њиве до трпезе“
- 50 мајица „Кажу како се осећаш“.

У периоду I–XII 2015. године укупно је дистрибуирано 325.805 примерака здравствено-васпитног материјала (едукативног и промотивног), и то:

16.790 постера:

- 500 плаката „Надзирем свој ХПВ профил“
- 30 плаката „Поступак са дететом које кашље или отежано дише“
- 30 плаката „Дијареја“
- 150 плаката „Пет кључних ствари за безбеднију исхрану“
- 200 плаката „Свака цигарета смета“
- 5000 плаката „Унапређење превенције каријеса раног детињства“
- 1000 плаката „Масти у исхрани“
- 7000 агитки „Масти у исхрани“
- 1000 плаката „Соли у исхрани“
- 400 плаката Рак дојке (српски језик)
- 50 плаката Рак дојке (мађарски језик)
- 20 плаката Рак дојке (ромски језик)
- 400 плаката рак грлића материце (српски језик)

- 50 плаката рак грлића материце (мађарски језик)
- 20 плаката рак грлића материце (ромски језик)
- 400 плаката рак дебелог црева (српски језик)
- 50 плаката рак дебелог црева (мађарски језик)
- 20 плаката рак дебелог црева (ромски језик)
- 400 плаката скрининг (српски језик)
- 50 плаката скрининг (мађарски језик)
- 20 плаката скрининг (ромски језик).

293.500 лифлета:

- 400 лифлета „Глобално истраживање употребе дувана“
- 3.600 лифлета „Пет кључних ствари за безбедну исхрану“
- 50.000 инфо лифлета Рак дојке (српски језик)
- 4300 инфо лифлета Рак дојке (мађарски језик)
- 900 инфо лифлет Рак дојке (ромски језик)
- 69.000 инфо лифлета Рак грлића материце (српски језик)
- 5.900 инфо лифлета Рак грлића материце (мађарски језик)
- 1.300 инфо лифлета Рак грлића материце (ромски језик)
- 139.200 инфо лифлета Рак дебелог црева (српски језик)
- 12.000 инфо лифлета Рак дебелог црева (мађарски језик)
- 2.600 инфо лифлета Рак дебелог црева (ромски језик)
- 3.900 позивних лифлета (српски језик)
- 350 позивних лифлета (мађарски језик)
- 50 позивних лифлета (ромски језик).

8.595 брошура:

- 365 брошура „Глобално истраживање употребе дувана“
- 1500 брошура „Правилна исхрана“
- 1000 брошура „Остани непушач“
- 1250 примерака агитке „Свака цигарета смета“
- 2480 брошура „Кратке информације за здравствене раднике о организованом скринингу рака глића материце, дојке и дебелог црева у Србији“
- 1.000 брошура „Правилна исхрана, чувар нашег здравља“
- 1.000 брошура „Превенција болести срца и крвних судова“

6.920 осталог здравствено-васпитног и промотивног материјала:

- 4000 бојанки „Прича о осећањима“
- 180 календара „Свака цигарета смета“
- 1500 календара „Едукативни календар за децу“
- 500 приручника „Васпитање за здравље“ – 3. део
- 340 фасцикли „Национални програм за рано откривање рака“
- 200 балона са дршком
- 150 мајица са штампом „Од њиве до трпезе“
- 50 мајица „Кажу како се осећаш“.

Материјал је дистрибуиран у оквиру пројеката: „Остани непушач“, „Надзирем свој ХПВ профил“, „Едукативни календар за децу за 2015. годину“, „Васпитање за здравље 2014. године“, „Унапређење превенције каријеса раног детињства у АП Војводини“, „Октобар месец правилне исхране“, „Контрола садржаја соли у оброцима организоване друштвене исхране деце и студената у Града Новом Саду у 2015. години“, „Кажу како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, и кампања: 7. април, Светски дан здравља, 31. мај, Светски дан без

дуванског дима, Национална кампања спровођења организованог скрининга на рак дојке, рак грлића материце и рак дебелог црева и 29. септембар Светски дан срца.

У току 2015. године реализована су 3 конкурса за кампање (што је исто у односу на 2014. годину), поводом Националне недеље здравља уста и зуба, Националне недеље дојења и Октобра, месеца правилне исхране. Учествовала су деца из свих 11 предшколских установа и 35 основних школа са територије Јужнобачког округа. Пристигло је укупно 872 литерарна и ликовна рада, а за најуспешније ауторе организоване су и свечаности на којима су додељене награде.

Конференције за медије

У 2015. години организовано је учешће на укупно 14 конференција за медије, и то 12 редовних и 2 ванредне (поводом Светске недеље здравих зуба и Националне недеље промоције дојења).

Редовне конференције за медије Института за јавно здравље Војводине одржавају се сваке треће среде у месецу. У периоду јануар - децембар 2015. године на редовним конференцијама представљене су следеће теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Приручник - Васпитање за здравље, Март – месец борбе против рака, Превенција ХПВ инфекција, Недеља имунизације, Недеља здравља уста и зуба, Међународни дан физичке активности, Међународни дан породице, Светски дан без дуванског дима, Светски дан превенције самоубиства, Светски дан срца, Недеља промоције дојења, Октобар месец правилне исхране, пројекат „Кажу како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, морбили, извештаји о епидемиолошкој ситуацији у Новом Саду, извештавање о контроли здравствене исправности воде за пиће на територији Града Новог Сада.

Континуирани рад са медијима

У току 2015. године објављено је 35 чланака у штампи у виду најаве догађаја, саопштења за медије, извештаја са манифестација и акција, популарних чланака и изјава стручњака, објављено је 26 радио и 89 телевизијских прилога, организовано је учешће на укупно 14 конференција за медије и постављено је 46 прилога на *web* страни Института за јавно здравље Војводине.

Телевизијски прилози (89), теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Пројекат „Едукативни календар за децу за 2015. годину“, Пројекат „Надзирем свој ХПВ профил-2“, Недеља здравих зуба, Национална кампања Март, месец борбе против рака, Превенција ХПВ инфекција, Светски дан здравља, Међународни дан физичке активности, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дрога, Округли сто „Циљеве одрживог развој у Србији“, Светски дан срца, Симпозијум „Сексуално образовање и унапређење репродуктивног здравља“, Недеља промоције дојења, Октобар, месец правилне исхране, 14. новембар, Светски дан борбе против шећерне болести, пројекат „Кажу како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, бука у животној средини, контрола квалитета и исправност воде за пиће, загађеност реке Дунав, улога исхране у превенцији малигних болести, контрола минералне воде, употреба хемијских средстава у домаћинству, отпадне воде, здравствена исправност боја за тетоваже, квалитет ваздуха у АП Војводини, алкална дијета, интолеранција на храну, исхрана у току празника, шуга, морбили, мигранти, хепатитис, имунизација, несташица вакцина, грип, европска недеља тестирања на ХИВ, превенција ХПВ инфекција, полно преносиве болести, епидемија у Шајкашу, епидемиолошка ситуација заразних болести у АПВ.

Прилоге су објавили: РТВ Војводине, ТВ Панонија, Новосадска ТВ, ТВ Канал 9, РТВ Делта, ТВ Мост, Мозаик ТВ, ТВ Прва, ТВ Инђија, Сремска ТВ, ТВ Панон Суботица.

Радио прилози (26), теме: Национални дан без дуванског дима, Европска недеља превенције рака грлића материце, Пројекат „Приручник – Васпитање за здравље“, Пасивно пушење, Светски дан здравља, Светски дан без дуванског дима, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дрога, 10. септембар, Светски дан превенције самоубиства, Недеља промоције дојења, пројекат „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, хигијена као научна дисциплина, шећер и здравље, коришћење енергетских пића за време учења, безбедност хране у летњем периоду, оброчи и енергетска вредност, детоксикацијом против празничног преједања, прекомерни унос шећера, исхрана после празника, цревне заразне болести, несташица вакцина, европска недеља тестирања на ХИВ, вирусни гастроентеритиси, епидемиолошка ситуација заразних болести у АПВ, морбили, несташица вакцина.

Прилоге су објавили: Радио Нови Сад, Радио 021, Радио О, Радио Београд 1.

Штампани новински чланци (35), теме: Европска недеља превенције рака грлића материце, Пројекат „Едукативни календар за децу за 2015. годину“, Рак грлића материце – дувански дим као фактор ризика, Недеља здравих зуба, Национална кампања Март, месец борбе против рака, Недеља здравља уста и зуба, Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу, ниво буке у Граду Новом Саду, Октобар, месец правилне исхране, пројекат „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, контрола козметике, здравствени приоритети у наставним садржајима, отпадне воде, прекомеран унос шећера, гојазност код деце, месо и сухомеснати производи као карциногени, анорексија и булимија, морбили, жива и здравље, имунизација, епидемија у Шајкашу, епидемиолошка ситуација заразних болести у АПВ, шуга.

Прилоге су објавили следећи штампани медији: Дневник, Данас, Информер, 24 часа, Словачки магазин, Блиц, Курир, НС репортер, Вечерње новости, Сремске новине, Еко-мед плус, школске новине ОШ „Јован Дучић“.

Прилози (46) на интернет страни Института за јавно здравље Војводине у вези са активностима промоције здравља: Европска недеља превенције рака грлића материце, 31. јануар - Национални дан без дуванског дима, Пројекат „Здравље за најмлађе – едукативни календар за децу за 2015. годину“, Приручник – Васпитање за здравље, 15. фебруар, Међународни дан деце оболеле од рака, Март, месец борбе против рака, Презентације са едукације „Васпитање за здравље деце – 3. део“, Светски дан бубрега, Недеља здравих зуба, Светски дан вода, Светски дан здравља, Дан планете земље, Недеља имунизације, Национална недеља здравља уста и зуба, Међународни дан физичке активности, Светски дан без дуванског дима, Међународни дан породице, Дан заштите животне средине, Међународни дан против злоупотребе и кријумчарења дроге, Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу, Недеља промоције дојења, Светски дан срца, Светски дан менталног здравља, 10. октобар, Светски дан старих, 1. октобар, Симпозијум „Сексуално образовање и унапређење репродуктивног здравља“, Октобар, месец правилне исхране, 14. новембар, Светски дан борбе против шећерне болести, пројекат „Кажи како се осећаш: развијање емоционалних вештина код деце у 2015. години“, Хеморагијска грозница са бубрежним синдромом „Мишја грозница“, Дијареје у летњим месецима, Понашање за време таласа врућине, Лептоспирозе, Лајмска болест, Светски дан борбе против хепатитиса, епидемиолошка ситуација морбила у АП Војводини, 10. недеља имунизације „Приврженост имунизацији“, Питања и одговори о вакцинама,

Имунизација вашег детета – Водич за родитеље, Информација о одјави морбила у АП Војводини.

Поред овога, током целог периода постављани су дневни и месечни извештаји о контроли здравствене исправности воде за пиће, контроли ваздуха, резултати контроле нивоа комуналне буке и здравствене исправности воде за пиће на територији Града Новог Сада.

ОБЕЛЕЖАВАЊА ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА ИЗ КАЛЕНДАРА ЗДРАВЉА У 2015. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА

Здравствено-промотивне кампање на територији Јужнобачког округа имале су за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеном здравственом проблему, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства и стимулисање акције у заједници.

У оквиру обележавања значајних датума из Календара здравља организоване су јавне манифестације, медијски прилози и гостовања релевантних стручњака, припремљена су и дистрибуирана здравствено-васпитна средства, спроведене едукације, иновирање знања и стицање практичних вештина здравствених и просветних радника у здравствено-васпитним раду са одређеним популационим групама, едукације и стицање вештина очувања и унапређења здравља деце у предшколским и школским установама, као и покретање активности у локалној заједници.

У току 2015. године спроведене су 22 здравствено-промотивне кампање, 10 обавезних:

1. 31. јануар, Национални дан без дуванског дима,
2. Март, месец борбе против рака,
3. 22. март, Светски дан вода,
4. 7. април, Светски дан здравља,
5. Национална недеља здравља уста и зуба, 19-25. мај
6. 31. мај, Светски дан без дуванског дима,
7. 29. септембар, Светски дан срца,
8. Недеља промоције дојења,
9. Октобар - месец правилне исхране,
10. 1. децембар – Светски дан борбе против ХИВ/АИДС.

и 12 додатних:

1. Европска недеља превенције рака грлића материце,
2. 15. фебруар, Међународни дан деце обелеле од рака,
3. 13. март, Светски дан бубрега,
4. Светска недеља здравих зуба од 23. до 29. марта,
5. 10. мај, Међународни дан физичке активности,
6. 12. мај, Међународни дан породице,
7. 26. јун, Међународни дан против злоупотребе и незаконите трговине дрогама.
8. 10. септембар, Светски дан превенције самоубиства,
9. 1. октобар, Светски дан старих,
10. 10. октобар, Светски дан менталног здравља,
11. Кампања „Заштитимо се од грипа“
12. 14. новембар, Светски дан борбе против шећерне болести.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ од 25. до 31. јануара 2015. године спровео следеће активности:

- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Центар за контролу и превенцију болести Института за јавно здравље Војводине у Европској недељи превенције рака грлића материце спроводио је индивидуални здравствено васпитни рад у Одељењу за здравствени надзор. Приликом здравствених прегледа одређених категорија становника које подлежу здравственом надзору, у Одељењу и на терену вођени су разговори у којима је објашњена важност одласка на гинеколошки преглед. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено је 450 жена;
- Састављено је саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (22. јануара 2015. године). представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари: Новосадска ТВ, РТВ Делта, ТВ К9, Дневник и Радио Нови Сад.
- Опремљена је интернет страница Института.

Активности поводом ЕВРОПСКЕ НЕДЕЉЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 7 домова здравља . Кратак опис активности:

• Дом здравља Бачка Паланка

Одржан је 1 организациони састанак, 1 предавање у Гимназији „20. октобар“ на којима је било присутно 120 ученика. Превентивним прегледима је прегледано 50 жена, организован је и индивидуални здравствено васпитни рад са 125 жена као и 5 групних здравствено- васпитних активности. Постављене су 3 здравствено васпитне изложбе и подељено 200 лифлета „Будите у предности обавите преглед“, „Данас идем код гинеколога“ и „Папаниколау тест“. Остварена су 4 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 2 новинска чланка у локалним штампаним медијима).

• Дом здравља Бачки Петровац

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце спроведено је 10 превентивних прегледа, организован је и индивидуални здравствено васпитни рад са 6 жена, а оджано једно и једно предавање запосленима у ПУ „Вчиелка“ којем је присуствовало 45 запослених. Једна здравствено – васпитна изложба постављена је у холу дома здравља заједно са јавним позивом на превентивне прегледе. Остварен је 1 медијски наступ (1 радио).

• Дом здравља Беочин

Одржана су 2 организациона састанка, 1 предавање на којима је било присутно 75 посетилаца. Превентивним прегледима је прегледано 50 жена, организован је и индивидуални здравствено васпитни рад са 50 жена као и 1 групна здравствено- васпитна активност. Постављена је 1 здравствено васпитна изложба и подељено 75 лифлета. Одржано је и 1 предавање - едукација едукатора (запослени у дому здравља) којој је присуствовало око 60 запослених. Партнери у кампањи: Удружење грађана, Омладинска организација, Црвени крст и две основне школе. Остварен је 1 медијски наступ (ТВ Беочин).

- **Дом здравља Бач**

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце одржан је 1 организациони састанак у вези са једним предавањем вишим разредима средње школе у Бачу којем је присуствовало 50 ученица којима је подељено и 80 лифлета „ Србија против рака“ и „Будите у предности обавите преглед“. Превентивним прегледима је прегледана 21 жена и организован индивидуални здравствено васпитни рад са 9 жена. Дат је интервју за 1 радио станицу.

- **Дом здравља Жабал**

Диспанзер за здравствену заштиту жена и Поливалентна патронажа организовале су 2 организациона састанка ради договора и спровођења активности у Европској недељи превенције рака грлића материце. Одржано је 5 предавања о инфекцији ХПВ-ом у средњој и основним школама у Жабљу за укупно 145 ученика. Урађено је 27 превентивних прегледа, а кроз индивидуални здравствено васпитни рад прошла је 64 жена. Организована је 1 здравствено васпитна изложба под називом „Један преглед може спасити живот“ и подељена су здравствено-васпитна средства (250 примерака).

- **Дом здравља Нови Сад**

Центар за превентивне здравствене услуге дома здравља сроео је следеће активности: Одржано је 9 организационих састанака, организована су 3 предавања за 51 запосленог из РО „Маневар“ из Новог Сада на тему превенције рака грлића материце. У служби за здравствену заштиту жена остварен је 141 превентивни преглед, а кроз индивидуални здравствено васпитни рад прошла је 923 жене. Одржана је и јавна манифестација у ТЦ „Универекспорт“ објекат „Алба“ на којој се делио здравствено – васпитни материјал, а око 200 посетилаца је добијало и савете везане за превентивне прегледе и превенцију рака грлића материце. на јавној манифестацији суграђанима је мерен и крвни притисак и ниво шећера у крви. Организована је 1 здравствено-васпитна изложба и подељено 200 лифлета. Остварено је 2 медијска наступа (2 радио станице) и опремљене су интернет страница дома здравља и фејсбук страница „Мрежа без дима“.

- **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање за 50 учесника, остварено је 20 превентивних прегледа на рак грлића материце, 30 индивидуалних као и 1 групна здравствено - васпитна активност. Одржана је 1 јавна манифестација на којој је присуствовало 50 посетилаца. У току превентивног рада поводом Европске недеље превенције рака грлића материце подељено је 100 лифлета. Опремљена је интернет страница дома здравља. Остварена су 3 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 1 у штампаном медију).

Табела бр. 100 Реализација активности поводом обележавања Европске недеље превенције рака грлића материце 25. – 31. јануара 2015. године у ЈБО

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	17		18
Предавање-број		17		17
Предавање-број учесника		596		596
Број медијских наступа (укупно)	4	16		20
Број наступа на ТВ	3	5		8
Број наступа на радију	1	6		7
Број писаних медија	1	5		6
Сајт	1	3		4
Остале активност укупно		1		1
Превентивни прегледи на рак грлића материце		319		319
Индивидуални здравствено васпитни рад	450	1143		1593
Групни здравствено васпитни рад		71		71
Јавне манифестације		2		2
Процена броја учесника на јавној манифестацији		250		250
Здравствено васпитне изложбе	1	7		8
Трибине, округли сто		1		1
Конференције за новинаре	1			1
Број дистрибуираних лифлета	450	1015		1415
Број дистрибуираних осталих промотивних и едукативних материјала (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	8	14		22

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ 31. ЈАНУАРА, НАЦИОНАЛНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА 2015.

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 31. јануара, „Националног дана без дуванског дима“ спровео је следеће активности:

- Свим установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (12) достављен је електронском поштом допис о Националном дану без дуванског дима са предлогом активности;
- Дистрибуиран је целокупни тираж здравствено-васпитних и промотивних средстава добијених у оквиру пројекта ЕУ „Унапређење контроле дувана у Србији“: 35 брошура „Данас је први дан – Ваш водич за одвикавање од пушења“ и 350 летака „Кратка интервенција за одвикавање од пушења добијен од Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“ у све установе примарне здравствене заштите Јужнобачког округа.
- Дистрибуиран је штампани здравствено–васпитни материјала здравственим установама на територији Града Новог Сада, студентским организацијама, медијима и Градској управи за здравство Града Новог Сада. Штампани здравствено-васпитни и едукативни материјал израђен је под покровитељством Градске управе за здравство Града Новог Сада у оквиру

пројекта „Остани непушач“ који је израдио ИЗЈЗВ у тиражу од 1000 брошура „Остани непушач“;

- Институт за јавно здравље Војводине заједно са средњом медицинском школом „7. април“ Нови Сад учествовао је у јавној манифестацији коју је организовао Дом здравља „Нови Сад“ поводом обележавања 31. јануара, Националног дана без дуванског дима. Јавна манифестација је одржана 31. јануара 2014. године, од 10 до 12 часова у Тржном центру „Биг“. Током јавне манифестације посетиоцима је *Smokelyser-om* испитивана концентрација угљен монооксида у издаху и подељен здравствено-васпитни материјал. Јавној манифестацији је присуствовало око 100 посетилаца.
- Медијска промоција кампање:
  - На редовној конференцији Института за јавно здравље Војводине (22. јануара 2015. године) представљена је кампања, а конференцији су присуствовали новинари: Новосадска ТВ, РТВ Делта, ТВ К9, Дневник и Радио Нови Сад.
  - Интернет страница Института за јавно здравље Војводине је опремљена информацијама о обележавању 31. јануара, Националног дана без дуванског дима, штетностима дуванског дима, препорукама за одвикавање од пушења и електронским обликом брошуре;

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 9 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка**

Одржан је 1 организациони састанак и 5 предавања о штетности пушења за децу виших разреда основношколског узраста (75 ученика). Организовано је 10 здравствено васпитних изложби. Спроведен је индивидуално здравствено васпитни рад са 150 особа и 10 групних здравствено-васпитних активности којима је обухваћено 75 деце основношколског узраста. Подељено је 535 примерака здравствено – васпитног материјала (75 примерака „Остани непушач“, 10 примерака водича „Данас је прави дан“, 20 примерака „Одвикавање од пушења“, 30 примерака „Никада нећу пропуштити“ и 400 флајера школе за одвикавање од пушења) Одржан је улични перформанс у организацији Удружења грађана „Живот и здравље“ на којој је подељен здравствено-васпитни материјал и најављен рад Саветовалишта за одвикавање од пушења у оквиру удружења. Остварена су 4 медијска наступа (1ТВ, 1 радио и 2 писана медија).

- **Дом здравља Бач**

Запослени Дома здравља из Бача су оквиру обележавања 31. јануара, Националног дана без дуванског дима, остварили 1 гостовање на локалној радио станици где се говорило о штетностима дуванског дима.

- **Дом здравља Бачки Петровац**

Одржан је 1 организациони састанак, 5 индивидуалних здравствено васпитних активности, 1 здравствено васпитна изложба и снимљен прилог за ТВ Нови Сад.

- **Дом здравља Бечеј**

Организован је индивидуални здравствено васпитни рад са 21 особу, 10 предавања којима је обухваћено 124 особе и 4 здравствено-васпитне изложбе.

- **Дом здравља Беочин**

Одржана су 3 организациона састанка, одржана су 2 предавања у вишим разредима основне школе којима је присуствовало 120 ученика, 45 особа је обухваћено

индивидуално здравствено – воспитним радом и 2 групне здравствено воспитне активности које су обухватиле 30 деце. Остварен је 1 медијски наступ (1 ТВ).

- **Дом здравља Жабалъ**

Поливалентана патронажна служба дома здравља одржала је 5 организационих састанака и организовала 2 предавања о штетности и последицама дуванског дима којима је обухватила 71 учесника. Спроведен је и индивидуално здравствено воспитни рад са 25 особа. У 25 група здравствено воспитним радом обухваћено је 145 особа и подељено око 60 лифлета на тему штетности дуванског дима.

- **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак у вези организације 1 групне здравствено-воспитне активности којом је обухваћено 15 ученика основне школе у Тителу.

- **Дом здравља Темерин**

Спроведене су следеће активности: Одржан је 1 организациони састанак. Спроведено је 25 индивидуалних здравствено-воспитних активности и 2 предавања којима је обухваћено 46 ученика виших разреда основне школе.

- **Дом здравља Нови Сад**

Саветовалиште за младе Дома здравља „Нови Сад“ је реализовало 10 предавања у 2 основне школе у Новом Саду (ОШ „Петефи Шандор и ОШ „Доситеј Обрадовић“) поводом обележавања 31. јануара, Националног дана без дуванског дима. Тема предавања је била „Превенција пушења“, а предавањима је обухваћено укупно 400 ученика шестих разреда. Пре предавања у школама је подељен промотивни материјал - постери и календари, а ученицима су подељени лифлети и брошуре о штетности дуванског дима. Здравствено воспитне изложбе су постављене у чекаоници Саветовалишта за младе, и у ходницима ОШ „Петефи Шандор“ и ОШ „Доситеј Обрадовић“. На званичним презентацијама Саветовалишта за младе и на друштвеним мрежама (Facebook) објављене су информације о овој кампањи. Превентивни центар је реализовао и 2 радионице за 9 пушача који су били на програму одвикавању од пушења. Индивидуални здравствено воспитни рад (459) је реализовао Превентивни центар и Патронажна служба Дома здравља током целе недеље кампање. Организована је и јавна манифестација 31.01.2015. године у ТЦ „БИГ“ у којој су учествовали: Превентивни центар Дома здравља „Нови Сад“, Институт за јавно здравље Војводине, Завод за здравствну заштиту студената Нови Сад и Студентска асоцијација фармацеутског факултета Нови Сад (ЕУПСА). На јавној манифестацији је било присутно око 100 суграђана којима је мерена концентрација угљен-моноксида у издаху апаратом „Smoker lyserom“, мерен је крвни притисак и ниво шећера у крви. Подељено је 100 лифлета са темама: „10 начина за здрав живот“, „Самоодвикавање од пушења“, „Како постати непушач“ и „Не пали! Помозимо деци да остану непушачи“. Активности Превентивног центра је пропратио штампани медиј „Дневник“, а информације о претходно спроведеним активностима су објављене и на друштвеној мрежи Facebook/“Мрежи без дима.

Табела бр. 101 Реализација активности поводом обележавања „31. Јануара – националног дана без дуванског дима“ у ЈВО

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	23				24
2. Предавања		32		6		38
3. Учесници на предавањима		962				962
4. Наступи на ТВ	3	3				6
5. Наступи на радију	1	2				3
6. Писани прилози за медије	1	3				4
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1	4				5
8. Прилози на сајтовима на интернету						
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		808				808
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		37				37
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		461				461
12. Здравствено васпитне изложбе	1	7				8
13. Трибине, округли сто						
14. Конференције за новинаре	1					1
15. Улични перформанси		1				1
16. Базари здравља						
17. Акције у тржним центрима	1	1		1		1
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...)						
20. Видео пројекције						
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера						
25. Тираж дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамике за наочаре, балони), овде навести коме:	1385 Установе ПЗЗ на територији ЈВО, ГУ за здравство, Студентске организације, медији на територији Града Новог Сада..	1596 Основне школе на територијама Општина, Општинске организације црвеног крста, Удружења грађана, Месне заједнице...				2981
26. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима						
27. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета...)	14	16				30
28. Именовати најуспешнију организацију - партнера (локална заједница, удружења грађана,				Дом здравља Нови Сад		

организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности			
29. Именовати најуспешнијег појединца у активностима (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању			Спец. струк.мед. сестра Весна Имброњев

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 12. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА

Институт за јавно здравље Војводине је поводом обележавања Светског дана бубрега – 12. март 2015. године спровео следеће активности:

- Одржан је организациони састанак Центра за промоцију здравља;
- Састављено је и послато обавештење за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности и радним материјалом;
- Опремљена је интернет страница Института са пригодним чланцима и радним материјалом за обележавање овог датума из календара здравља.

Активности поводом 12. МАРТА, СВЕТСКОГ ДАНА БУБРЕГА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 6 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачки Петровац**

Поводом Светског дана бубрега одржано је 1 предавање у Удружењу особа оболелих од шећерне болести на тему превенције обољења бубрега код дијабетичара којим је обухваћено 25 особа. Постављена је здравствено васпитна изложба. Остварен је 1 медијски наступ (1 ТВ).

- **Дом здравља Бачка Паланка**

У дому здравља у Бачкој Паланци проведено је 125 индивидуалних здравствено васпитних активности. Јавна манифестација је организована у холу дома здравља на којој се посетиоцима указивало на здраве стилове живота, промовисано је донорство и завештање органа, а посетиоци манифестације су имали и могућност да провере свој крвни притисак, измере ниво шећера у крви и крвог притиска. Манифестацију је посетило око 70 људи. У холовима дома здравља постављено је 5 здравствено васпитних изложби и на видна места у чекаоницама постављена штампана здравствено васпитна средства у виду агитки и лифлета. Остварено је 7 медијских наступа (2 прилога на локалној ТВ, 3 прилога на локалном радију и 2 чланка у локалним новинама).

- **Дом здравља Беочин**

Одржано је 2 организациониона састанака, организовано 1 предавање за 58 учесника и одржано 34 индивидуално здравствено васпитне активности. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. Оставрене су и 3 медијске активности, 1 наступ на локалној ТВ станици и 2 гостовања на локалном радију.

- **Дом здравља Бечеј**

У дому здравља Бечеј спроведено је 52 индивидуалне здравствено васпитне активности и постављено 5 здравствено васпитних изложби.

- **Дом здравља Нови Сад**

Превентивни центар Дома здравља „Нови Сад“ је обележио Светски дан бубрега са 2 предавања у „ДЕС“-у (Друштвена организација регистрована за

професионалну рехабилитацију, оспособљавање за рад и запошљавање инвалидних лица) на тему правилне исхране, употребе соли у исхрани и дневном уносу воде у организам за 90 слушалаца. Приказан је постер са темом „Имате право да бирате мање слано“ и подељено је 90 лифлета са темом „10 правила за здравији и дужи живот“ и темом „Правилна исхрана и редуковање телесне тежине“. Посетиоци су након предавања имали могућност да провере ниво шећера, холестерола и триглицерида у крви, измере крвни притисак, провере своју телесну масу и телесну висину и да им се одреди БМИ. У чекаоницама дома здравља постављене су 2 здравствено – васпитне изложбе.

Патронажна Служба Дома здравља „Нови Сад“ је реализовала 56 услуга индивидуалног здравствено васпитног рада на тему превенције болести бубрега. Опремљена је интернет страница дома здравља.

• **Дом здравља Тител**

Одржан је 1 организациони састанак, организовано 1 предавање на тему „Превенција урогениталних обољења за 15 учесника и 1 радионица за 18 ученика основне школе у Тителу. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. У току радионице подељене су 4 брошуре и 18 лифлета.

Табела бр. 102 Реализација активности поводом обележавања 12.марта Светског дана бубрега у установама ПЗЗ Јужнобачког округа

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	7		8
Број медијских наступа	на ТВ-у		5		5
	на радију		5		5
	у штампи		2		2
	укупно		12		12
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		1	2		3
Остале активности (број) *			1		1
Предавање - број			5		5
Предавање - број учесника			264		264
Индивидуални здравствено васпитни рад			268		268
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			1		1
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			18		18
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**			Јавна манифестација у холу дома здравља 1		1
Процена броја учесника на јавној манифестацији			70		70
Здравствено васпитне изложбе			15		15
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		36		36
	Лифлет		380		380

	Приручник/ брошура		70		70
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница		1		1
	Предшколска установа				
	Основна школа		2		2
	Средња школа		1		1
	Црвени крст		1		1
	НВО/Удружење грађана		2		2
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)		Радна организација 1		1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Координатор промоције здравља др Мирјана Валан дом здравља Бачка Паланка			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ НЕДЕЉЕ ЗДРАВЉА УСТА И ЗУБА

Институт за јавно здравље Војводине на подручју Града Новог Сада обележио је „Светску недељу здравих зуба“ од **23. до 29. марта** на иницијативу Црвеног крста Новог Сада у сарадњи са партнерима као и мрежом основних школа у Новом Саду. Активности су спроведене под слоганом „ЗДРАВИ ЗУБИ - ЗДРАВ ЖИВОТ“.

Здравствено – промотивна капања на територији Града Новог Сада реализована је у марту месецу по календару СЗО, а на територији Јужнобачког округа активности су спроведене од 18. до 24. маја 2015. године.

Активности Института за јавно здравље Војводине у Новом Саду у оквиру Светске недеље недеље здравих зуба

- Одржан 1 организациони састанак са партнерима у спровођењу активности: Црвеним крстом Новог Сада, Клиником за стоматологију Нови Сад, Клубом студената стоматологије, Домом здравља „Нови Сад“, Медицинском школом „7. април“ Нови Сад, Предшколском установом „Радосно детињство“ Нови Сад, Музејом Града Новог Сада, Музејом Војводине, Покрајинским заводом за заштиту природе, на којима су договорени садржај и динамика активности партнера, садржај и динамика едукација деце предшколске и школске деце у Новом Саду и садржај едукативних материјала.
- Припремљено здравствено – васпитно средство, вежбанка у електронској форми намењена деци узраста 6 – 10 година. Приказ средства постављен на интернет страници Института.
- Одржана едукација едукатора, ученика Медицинске школе „7. април“, смер стоматолошка сестра – техничар за вођење креативне радионице за рад са децом основношколског узраста на тему унапређења оралног здравља. Едукацији присуствовало 48 ученика и 3 професора.
- Едукација – едукатора студената Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду са студијског програма здравствене неге, обука студената за одржавање

радионица на тему здравих зуба у основним школама за децу нижих разреда. Обуку прошло 8 студената.

- Свим основним школама и ПУ „Радосно детињство“ поред обавештења о кампањи достављен је позив за организовање вршњачке едукације од стране ученика Медицинске школе „7. април“ Нови Сад.
- Обучени едукатори одржали су 35 креативних радионица уз демонстрацију правилног прања зуба деци нижих разреда 11 основних школа којима је присуствовало 956 деце, а у 11 вртића ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад креативним радионицама присуствовало 283 деце.
- У сарадњи са ученицима медицинске школе „7. април“ организована радионица са корисницима Дома за децу и омладину у Ветернику. Радионици присуствовало 20 штићеника и 20 васпитача / наставника.

• Медијска промоција кампање

- На интернет страници Института за јавно здравље Војводине постављен едукативни материјал о оралној хигијени и креативне радионице за рад са децом.
- Свим релевантним медијима достављено обавештење о кампањи, епидемиолошким подацима о болестима уста и зуба (КЕП индекс) за подручје Новог Сада и Јужнобачког округа, препорукама о важности редовних стоматолошких прегледа и информацијама о значају оралне хигијене као и препаратима који садрже флуор.
- Заједничка конференција за медије одржана 20. марта 2015. године у просторијама градске организације Црвеног крста Нови Сад. Конференцији присуствовали партнери у кампањи. Са конференције известили: ТВ Канал 9, ТВ Дневник.
- Чланови Клуба студената стоматологије извели су представу под називом „Здрави зуби – здрав живот“ 26. марта у Позоришту младих којој је присуствовало 120 деце из ПУ „Радосно детињство“.

Активности Института за јавно здравље Војводине у Јужнобачком округу у оквиру XXV недеље здравља уста и зуба

- Свим домовима здравља Јужнобачког округа достављено обавештење о кампањи са предлогом активности и едукативним материјалом
- Свим основним школама (88 школа) и 11 предшколских установа Јужнобачког округа послато обавештење о кампањи уз предлог активности, едукативни материјал о оралном здрављу, креативне радионице за рад са децом и обавештење о ликовном и литерарном конкурс.
- На конкурс за ликовне и литерарне радове пристигло укупно 199 рада, то 172 ликовна и 27 литерарна из 9 основних и 3 предшколске установе са територије Јужнобачког округа.
- На интернет страници Института постављена презентација о кампањи, едукативни материјал о оралној хигијени, креативне радионице за рад са децом и епидемиолошки подаци о болестима уста и зуба за подручје Јужнобачког округа.

Активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 5 установа:

- **Дом здравља Бачки Петровац:** У обележавању Националне недеље

здравља уста и зуба одржан 1 организациони састанак. Стоматолошка служба реализовала 12 групно здравствено васпитног рада - радионица којима је обухваћено 72 учесника и 101 индивидуално саветовање. Партнери у кампањи: основна школа и предшколска установа.

- **Дом здравља Бачка Паланка:** У обележавању Националне недеље здравља уста и зуба одржано 5 органозационих састанака. У кампањи су учествовале све основне школе (11), ПУ „Младост“, Приватни вртић „Различак“ и „Лотус“, ОШ „Херој Пинки“ – за децу са посебним потребама, на територији општине Бачка Паланка. Носилац активности је Стоматолошка служба Дома здравља „Др Младен Стојановић“. У свим вртићима и основним школама, за децу до 4. разреда као и њиховим родитељима, одржане радионице, предавања, животне демонстрације, рад у малим групама о важности правилне исхране и правилној техници прања зуба. Иста техника демонстрација вештина спроведена у школи за децу са посебним потребама. Стоматолошка служба Дома здравља Бачка Паланка спровела је поред превентивних прегледа, уклањање меких наслага, заливање фисура као и флуор профилаксу. Јавна манифестација одржана на платоу у центру Бачке Паланке 20.05.2015.г. уз слоган „Осмехни се здраво“. Посебно су се истакла деца из Вртића „Невен“ музичком кореографијом. Приватни Вртић „Различак“ имао је свој штанд на ком су изложили своје радове: кутијице за „зубић вилу“, маске са свим здравим зубима, које су делили својим другарима предшколцима, као и цртеже са здравом храном. Начелник Стоматолошке службе гостовао је на локалним медијима (ТВ и Радио БАП), промовишући значај здравља уста и зуба и примену метода за његово очување и унапређење. Постављене 2 видео пројекције и остварена 3 телевизијска (ТВ БП) и 3 радијска наступа (радио БП). Партнери у акцији: ПУ „Младост“, Приватни вртић „Различак“, ОШ „Херој Пинки“ уз помоћ активиста Општинске организације Црвеног крста Бачка Паланка, АД „Подунавље“ Бачка Паланка и „Делта- аграр“ доо Челарево.
- **Дом здравља Жабаљ:** Служба дечије стоматолошке заштите обележила Недељу здравља у школама, предшколским установама, спровођењем конкурса за ликовне и литерарне радове и изложбом најуспешнијих радова. Одржано 8 организационих састанака. Са децом предшколског и школског узраста, ученицима, васпитачима, ушителима, наставницима и стручним сарадницима спроведено 53 облика групног рада којима је обухваћено 1140 учесника из 4 основне школе и 4 предшколске установе територије Општине Жабаљ (Жабаљ, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци). Организовано 19 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 377 учесника. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, предшколска установа. Спроведен конкурс за ликовне и литерарне радове на тему „Здрави зуби – здрав живот“. Најуспешнији радови изложени су на школским паноима а најуспешнији радови прослеђени су даље на такмичење на републичком нивоу. У оквиру недеље остварена су 2 гостовања на локалном радију, где је становништво информисано о значају недеље као и превенцији и терапији оралних обољења. Прилог емитован у току недеље, 2 пута дневно. Опремљене су интернет страница Дома здравља, основне школе, општине Жабаљ као и интернет страница локалног радија. Остварена 2 медијска наступа (радио).
- **Дом здравља Србобран:** Стоматолошка служба Дома здравља одржала 5 организационих састанака. Реализовано 80 индивидуално здравствено васпитних активности и 55 радионица којима је присуствовало 492 учесника. Постављена 1 здравствено васпитна изложба. Опремљена интернет страница Дома здравља презентацијом о мерама превенције болести уста и зуба.

- Дом здравља Нови Сад:** Стоматолошка служба Дома здравља и ове године активно се укључила у обележавању Светске недеље здравих зуба и XXV недеље Здравља уста и зуба. Стоматолози су са студентима Стоматолошког факултета обилазили вртиће ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад и школе на територији Града Новог Сада и општине Сремски Карловци , где су са децом спровели креативне радионице посвећене оралном здрављу и указали на његов значај. Укупним активностима Службе стоматолошке здравствене заштите било је обухваћено 7000 деце. За децу из Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад организоване су посете стоматолошким амбулантама. Циљ посета је едукација деце о важности редовног одласка код стоматолога, упознавање са инструментима и материјалима који се користе у стоматологији. У сарадњи са Центром за превентивне здравствене услуге Дома здравља „Нови Сад“ и медицинском школом „7. април“ Нови Сад организована је јавна манифестација 23. марта 2015. године у објекту супермаркета „Универекспорт“ на СПЕНС –у. Постављени су штандови са едукативним материјалом, а посетиоцима манифестације дељени су флајери о превентивној стоматолошкој заштити деце и трудница. Старији посетиоци могли су да измере вредности шећера у крви као и крвни притисак. Том приликом 50 посетилаца је обучено како правилно да пере зубе, одржава хигијену уста и зуба препорученим средствима за одржавање оралне хигијене који садрже флуор. Од 3. до 7. јуна тим Службе стоматолошке учествовао је на Змајевим дечијим играма где је постављен пулт са промотивним материјалом. Партнери у акцији: Црвеним крст Нови Сад, Клиника за стоматологију Нови Сад, Институт за јавно здравље Војводине, Клуб студената стоматологије, Медицинска школа „7. април“ Нови Сад, Предшколска установа „Радосно детињство“ Нови Сад, Музеј Града Новог Сада, Покрајинским заводом за заштиту природе. Остварена 3 телевизијска наступа (ТВ Канал 9, ТВ Новосадска, ТВ Дневник) и 1 радијски наступ (радио Нови Сад).

Табела бр. 103 Реализација активности поводом обележавања недеље здравља уста и зуба

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					УКУПНО У ОКРУГУ
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА		ШКОЛЕ	ОСТАЛО	
1. Организациони састанаци	1	18				19
2. Предавања	1	165				166
3. Учесници на предавањима	59	1595				2100
4. Наступи на ТВ	2	6				8
5. Наступи на радију		6				6
6. Писани прилози за медије						

7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	ИЗЈЗВ	Д.З Н.САД Д.З. СРБОБРАН Д.З.Б.П (основна школа, пред. установа) Жабаљ (основна школа, Дом здравља, Општина Жабаљ, радио)				9
8. Прилози на сајтовима на интернету	8	9		2		19
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		1660				1660
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица	36	613		60	1 ДОМ ЗА ДЕЦУ	710
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	1239	7690		1300	40	10269
12. Здравствено васпитне изложбе	1	50		90 у ОШ 159 у вртић има	1	301
13. Трибине, округли сто						
14. Конференције за новинаре	1					1
15. Улични перформанси		2				2
16. Базари здравља						
17. Акције у тржним центрима		1				1
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...)	1	5		9 ОШ 3 ПУ 199 радо ва		9 ОШ 3 ПУ 199 радова
20. Видео пројекције		2 ДЗ Б. Паланка				2
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме:	Електронс ка вежбанка	120 Лифлет „здрава храна“				121
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Едукативна представа за децу – 1 2. Едукација едукатора, студенти – 1 3. Едукација едукатора, ученици - 1	120 учесника 8 учесника 51 учесник					179

<p>26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, ...)</p>	<p>88 ОШ 11 ПУ 11 ДЗ Завод за здр, зашт. студ. Нови Сад Мед. Школа „7. април“ Црвени крст Нови Сад Клиника за стоматоло гију Клуб студената стоматоло гијеНови СадМузеј Града Новог Сада Покрајинск и завод за заштиту природе ГУ за здр. НС</p>	<p>„Универексп орт“- Нови Сад Црвени крст Б. Планка Општина Жабалъ АД „Подунавље “ ДОО „Делта аграр“ Челарево</p>				<p>121</p>
<p>27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности</p>	<p>Црвени крст Градска организац ија Нови Сад Мед. школа „7. април“ Нови Сад</p>	<p>Вртић „ Невен“ Б. Паланка Вртић „Различак“ Б.Паланка</p>				
<p>28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима у обележавању</p>	<p>Драган Илић, Црвени крст Градска организац ија Нови Сад др Ана Хархаји, медицинск а школа „7. април“ Нови Сад</p>					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ НАЦИОНАЛНЕ КАМПАЊЕ „МАРТ, НАЦИОНАЛНИ МЕСЕЦ БОРБЕ ПРОТИВ РАКА“

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања кампање „Март, месец борбе против рака“ спровео следеће активности:

- 1 организациони састанак уз учешће представника Центра за контролу и превенцију болести, Центра за промоцију здравља Дома здравља, Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Националног инвалидског удружење "Илко" и ЦПЗ на којем је донет акциони план;
- Припремљено је обавештење о кампањи „Март, месец борбе против рака“ са предлогом активности и додатним текстовима о превенцији и контроли малигних болести и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- Спроведено је индивидуално саветовање 480 корисника Центра за контролу и превенцију болести - Одељење за санитарне прегледе, уз обезбеђен штампани едукативни материјал (700 различитих брошура) о превенцији и раном откривању рака грлића материце и ендометријума;
- Организована је јавна манифестација у тржном центру БИГ у Новом Саду у сарадњи са Заводом за здравствену заштиту студената, Удружењем особа оболелих од болести дебелог црева, "Илко" и Медицинском школом "Доситеј Обрадовић". Том приликом био је постављен торзо - симулатор за едукацију жена за самопреглед дојки, организовано мерење крвног притиска и шећера у крви, одређиван индекс телесне масе као и постављена макете дебелог црева (која је заузимала површину од 25 м²), разговор и саветовање посетилаца манифестације, дељена су штампана здравствено васпитна средства флајери и агитке (око 300 примерака). Процењује се да је манифестацију посетило око 240 људи. са манифестације известила *Новосадска ТВ*.
- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је најновијим епидемиолошким подацима и информацијама о превенцији најчешћих малигних обољења у Србији и значају спровођења Националног програма организованог скрининга;
- Тема и активности Института за јавно здравље Војводине су представљени на редовној конференцији за медије 18. марта 2015. године, када су били присутни новинари 4 медијске куће: *Дневник*, *Новосадска ТВ*, *ТВ Делта*, *РТ Војводине*.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ КАМПАЊЕ У ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГУ

Извештај је доставило 9 установа ПЗЗ Јужнобачког округа :

- **Дом здравља Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 предавање за 20 учесника. Организована су 72 превентивна прегледа на рак грлића материце и 12 на рак дебелог црева. Спроведено је 39 индивидуално здравствено васпитног саветовања. Дистрибуирано је 20 лифлета и постављено 2 плаката. У сарадњи са патронажном службом, докторка из Дома здравља одржала је предавање за ученике средње пољопривредне школе у вези са превенцијом рака дојке и том приликом је подељен едукативни материјал. Партнери у кампањи: Црвени крст и средња школа. Остварен је 1 медијски наступ на радију.
- **Дом здрава Беочин:** Одржана су 4 организациони састанка и 2 предавања

за 95 учесника. Организовано је 70 превентивних прегледа на рак грлића материце, 45 на рак дебелог црева и 70 прегледа на рак дојки. Спроведено је 48 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организован је Базар здравља на којем је било 150 учесника. Постављене су 3 здравствено васпитне изложбе. На јавној манифестацији подељено је 150 лифлета преузетих са интернет странице ИЗЈЗВ. Партнери у кампањи: Општина Беочин, Предшколска установа "Беочин", Црвени крст, Канцеларија за младе Беочин. Остарен је један медијски наступ на локалној ТВ.

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Организована су 3 предавања којима је присуствовало укупно 105 учесника. Спроведено је 50 превентивних прегледа на рак грлића материце и 220 на рак дојке. Спроведено је 350 индивидуалних и 3 групне здравствено васпитне активности којима је било обухваћено 105 особа. Организовано је 7 здравствено-васпитних изложби. Удружење "Живот и здравље" одржало је предање о принципима правилне исхране, где је било присутно 50 слушалаца. Дистрибуирано је 300 лифлета „Превенција малигнух болести“, 100 лифлета „Кретањем до здравља“ и 50 лифлета "Србија против рака". Партнери у кампањи: Удружење "Живот и здравље". Остварено је 6 медијских наступа (1 ТВ, 3 радио и 2 у локалним дневним новинама).

Дом здравља Бачка Паланка ове године посебно је обележио национални дан борбе против рака дојке, 20. март и реализовао планиране активности. Одржана су 3 организациона састанка. Организоване су 2 радионице којима је присуствовало укупно 15 учесника. Спроведено је 300 превентивних прегледа на рак дојке где је током марта месеца урађено 120 мамографија и 100 УЗ дојки. Спроведено је 250 индивидуалних и 5 групних здравствено васпитних активности, којим је било обухваћено 180 жена. Организовано је 5 здравствено васпитних изложби. За чланове Удружења "Живот и здравље" одржано је предање о раку дојки где је присуствовало 50 слушалаца. Одржан је јавни час за ученике гимназије о раку дојке из кратак филм о едукацији о самопрегледу, малигнух болестима, превенцији и могућностима раног откривања где је на крају ђацима дато да активно дискутују о овој болести. Овом приликом разговарало се и о превенцији полно преносивих болести. Дистрибуирано је 200 лифлета „Превенција малигнух болести“, 100 лифлета „Кретањем до здравља“ и 60 лифлета "Самопреглед дојки". Партнери у кампањи: Удружење "Живот и здравље", гимназија "20. октобар". Остварено је 5 медијских наступа (1 ТВ, 2 радио и 2 у локалним дневним новинама).

- **Дом здравља Бечеј:** Одржано је 1 предавање којем је присуствовало 30 особа. Организовано је 300 превентивних прегледа на рак грлића материце и 50 на рак дојке. Спроведено је 97 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организоване су 2 здравствено васпитне изложбе. Постављено је 5 постера и подељено 100 лифлета.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржана су 4 предавања којима је присуствовало 75 особа, 8 групно здравствено васпитних активности којима је присуствовала 51 особа. Организована је 1 здравствено васпитна изложба са поставком у просторијама Дома здравља. Подељено је 25 лифлета. Одржана су четири предавања у предшколским установама и једно у радној организацији о превенцији малигнух обољења на којима је било присутно 60 особа. Партнери у кампањи: предшколска установа и радна организација. Остварена су 2 медијска наступа (1 ТВ и 1 радио).
- **Дом здравља Жабал:** Одржана су 4 организациона састанка и 3 предавања са 98 учесника. Спроведено је 143 индивидуалних и 1 групна здравствено васпитна активност којом је било обухваћено 30 особа. Дистрибуирано је 100 лифлета. Служба патронаже је кроз своја предавања на којима је присуствовало 150 особа дала акценат на превенцију малигнух болести као и

препоруке о важности скрининг прегледа, систематских прегледа, правилне исхране и физичке активности. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, Удружење пензионера. Опремљене су интернет страница дома здравља, основне школе, општине Жабал као и страница локалног радија. Остварен је 1 медијски наступ (радио).

- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 13 организационих састанака. Организовано је 5 предавања којима је присуствовало укупно 80 особа. Спроведено је 1389 индивидуалних и 17 групних здравствено - васпитних активности којима је било обухваћено 477 особа. Организовано је 2038 скрининг превентивних прегледа на рак грлића материце, 57 на рак дебелог црева и 1125 на рак дојке и одржане 2 јавне манифестације. Постављено је 14 здравствено-васпитних изложби и подељено 300 лифлета. Служба патронаже реализовала је 1389 индивидуално здравствено васпитних активности на тему значаја превентивних прегледа, контроле фактора ризика и здравог начина живота. Организоване су и 2 јавне манифестације у Тржном центру „Универекспот-Алба“ и Тржном центру Биг где су спроведене следеће активности: Едукација суграђанки за самопреглед дојке на торозо симулатору, мерење вредности крвног притиска, одређивање нивоа шећера у крви, мерење телесне тежине и висине и одеђивање БМИ. На манифестацијама се разговарало са посетиоцима о превенцији и раном откривању малигних болести, значају превентивних прегледа и промовисани су здрави стилови живота. Процењује се да је манифестације посетило око 490 људи. Партнери у кампањи: “Универекспорт”, Удружење оболелих са стомом “Илко”, Институт за јавно здравље Војводине, Медицинска школа “Доситеј Обрадовић”. Опремљена је *facebook* страница „Мрежа без дима“ и Twitter налог Саветовалишта за младе.
- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 3 предавања којима је присуствовало укупно 50 посетилаца. Спроведено је 23 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организовано је 20 превентивних прегледа на рак грлића материце, 10 на рак дебелог црева и 35 на рак дојке и упућени позиви на скрининг рака дојки. Постављена је 1 здравствено васпитна изложба. Постављено је 6 постера и подељено 60 брошура.
- **Завод за здравствену заштиту студената:** Одржан је 1 организациони састанак. Организовано је 5 предавања којима је присуствовало укупно 40 учесника. Спроведено је 6 групно здравствено васпитних активности којима су биле обухваћене 32 особе. Организоване су 2 јавне манифестације на којима је било 350 учесника и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 200 брошура и исто толико лифлета. Успеху манифестације уз Одељење за очување и унапређење здравља допринели су волонтери из студентских организација који су заједничким снагама желели да скрену пажњу на здраве стилове живота и њихов значај у превенцији рака. Посебно је пажња била је посвећена превенцији карцинома дојке и тестиса, као и едукацији девојака за самопреглед дојки а момака за самопреглед тестиса.

Табела бр. 104 Реализација активности поводом обележавања Националне кампање Март-месец борбе против рака 2015. године у Јужнобачком округу

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	31		32
Број медијских наступа	на ТВ-у	4	10		14
	на радију		10		10
	у штампи	1	7		8
	укупно	5	27		32
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		1	16		17
Остале активности (број) *					
Превентивни прегледи на рак грлића материце			2534		2534
Превентивни прегледи на рак дебелог црева			124		124
Превентивни прегледи на рак дојке			1584		1584
Предавање - број			32		32
Предавање - број учесника			738		738
Индивидуални здравствено васпитни рад		480	1976		2456
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			37		37
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			723		723
Јавне манифестације (број)		1	4		5
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		*Акција у тржном центру „БИГ“	*Акција у тржном центру „БИГ“ *Манифестација у „Алби“ *Базар здравља испред здравствене установе *Акција у Дому културе у Беочину		
Процена броја учесника на јавној манифестацији		240	800		1040
Здравствено васпитне изложбе		1	27		28
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре		1			1
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		18 *Ја сам се излечила *Ни 1 ни 2		18
	Лифлет	900 *Самопреглед дојке *Превенција малигних болести *Кретањем до здраља	1145 *Самопреглед дојке *Превенција малигних болести *Кретањем до здраља		2045

	Приручник/ Брошура	100 *Остани непушач	220 *Полно преносиве инфекције		320
	Остало (навести врсте)				
	Предшколска установа		6 *4 објекта "Радосно детењство" *1ПУ у Бачком Петровцу *1 ПУ Беочин		6
	Основна школа		3 *1 основна школа Жабаљ *1 основна школа Беочин *1 основна школа Бечеј		3
	Средња школа		3 *Гимназија 20.октобар Бачка Паланка *Средња медицинска школа „Доситеј Обрадовић“ *Средња школа Бач		3
	Црвени крст		2 *Црвени крст Бач *Црвени крст Беочин		2
	НВО/Удружење грађана		4 *Удружење оболелих са стомом "Илко" *Удружење "Живот и здравље" *Студентска организација ПСАНС *Студентска организација ИФМСА		4
	Канцеларија за младе		1 *Канцеларија за младе Беочин		1
	Остало (навести)		4 *Институт за јавно здравље Војводине *Радна организација у Бачком Петровцу *Удружење пензионера Жабаљ		4

<p>Навести најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности</p>	<p>Црвени крст Бач, Црвени крст Беочин, средња школа у Бачу, Институт за јавно здравље Војводине, Дом здравља „Нови Сад“ медицинска школа „Доситеј Обрадовић“, Удружење оболелих са стомом „Илко“, гимназија “20.октобар” Бачка Паланка.</p>			
<p>Навести најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности</p>				

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 7. АПРИЛА, СВЕТскоГ ДАНА ЗДРАВЉА

Поводом обележавања 7. априла, Светског дана здравља под слоганом „**Од њиве до трпезе - здравствено исправна храна**“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Организована су 2 састанка уз учешће представника Центра за хигијену и хуману екологију, Саветовалишта за младе Дома здравља „Нови Сад“, Клиничког центра Војводине, Градске организације Црвеног крста, Апотекарске установе Нови Сад, Факултета за економију и инжењерски менаџмент ФИМЕК, Омладине ЈАЗАС-а, студентске организације PSANS и EUPSA, омладинске организације „Relay“, удружења грађана „Живот и здравље“, „Центар Дуга“, НУРДОР, „Пан Трансплант“, ЈП „Зоохигијена и ветерина“, ЈП „Чистоћа“, дечији вртић „Speak up“ и фармацеутске куће „Alpen pharma“, „Terra со.“, „Vico“ d.o.o., „Promedia“ d.o.o., „Propolisplus“ и Института на којем је донет акциони план;
- Припремљено је обавештење о обележавању Светског дана здравља са предлогом активности и додатним едукативним материјалом о значају заштите и ризика тровања храном и акутних и хроничних болести узрокованих небезедном храном и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад)
- Састављено је саопштење за медије и достављено свим релевантним медијима Јужнобачког округа;
- Одржана је 1 јавна манифестација у Централном кампусу Универзитета у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 150 брошура и 100 агитки.
- У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена су штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
- На Интернет страници Института постављен је текст о 7. априлу, Светском дану здравља са најважнијим информацијама о болестима које се преносе храном, ппт презентација „Светски дан здравља“. Постављена је електронска верзија плаката „Да ли знате које опасности вребају из тањира“ и лифлет „Пет кључних ствари за безбеднију исхрану“;
- Медијске активности:
  1. Са јавне манифестације известило 7 медијских кућа (*Новосадска телевизија, Канал 9, ТВ Панонија, ТВ Дневник, ТВ Војводина, ТВ Делта, ТВ Мозаик*);
  2. Стручњаци из Центра за хигијену и хуману екологију остварили су гостовање у емисији Радио Нови Сад на тему „Светски дан здравља“и један интервју за РТВ Војводина.“

Активности поводом обележавања Светског дана здравља у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 10 установа:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** Одржан је 1 организациони састанак и 2 групне здравствено васпитне активности на којима је обуваћено 60 учесника. Постављена је 1 здравствено васпитна изложба. Дистрибуирано је 30 брошура. Партнери у кампањи: ПУ „Колибри“. Остварен је 1 медијски наступ на радију.
- **Дом здрава Беочин:** Одржана су 3 организациона састанка и 3 предавања којима је обуваћено 95 учесника. Спроведене су 33 индивидуалне здравствено васпитне активности. Органозована је 1 јавна манифестација која је обухватила 150 учесника. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе. Партнери у кампањи: Општина Беочин, ПУ „Беочин“, Црвени крст, Канцеларија за младе Беочин. Остварен је 1 медијски наступ на локалној ТВ.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Реализовано је 5 предавања којима је обухваћено 105 учесника. Спроведено је 150 индивидуалних и 2 групне здравствено васпитне активности којима је обухваћено 30 ученика једне основне школе. Постављено је 10 здравствено-васпитних изложби. У чекаоницама је постављена на видео биму ппт презентација, где су пацијенти могли да се информишу о значају здравствено безбедне хране за здравље. Дистрибуирано је 150 лифлета „Пет кључних ствари“ Објављена су 2 прилога на сајт установе. Остварена су 4 медијска наступа (1 ТВ, 1 радио и 2 у локалним дневним новинама).
- **Дом здравља Бечеј:** Одржано је 16 предавања којима је обухваћено 320 учесника. Спроведено је 52 индивидуалне здравствено васпитне активности. Постављене су 4 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржано је 10 предавања у 2 основне школе којима је обухваћено 183 ученика. Постављене су 2 здравствено васпитне изложбе и подељено 635 лифлета. Партнери у кампањи: предшколска установа, 2 основне школе, Црвени крст Бачки Петровац.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржана су 4 организациона састанка и 2 предавања којима је обухваћено 45 учесника. Спроведено је 61 индивидуалних здравствено васпитних активности. Организована је 1 групна здравствена активност којој је обухваћено 17 учесника. Здравствено промотивни материјал у електронској форми скинут је са интернет странице Института и прослеђен партнерима у кампањи. Партнери у кампањи: локална заједница, основна школа, Удружење грађана. Опремљене су интернет страница Дома здравља, основне школе, општине Жабаљ. као и интернет страница локалног радија. Остварен је 1 медијска наступ (радио).
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржано је 6 организационих састанака. Организовано је 5 предавања којима је обухваћено 109 посетилаца. Спроведено је 120 индивидуалних здравствено васпитних активности.. Изведене су 3 јавне манифестације. На Базару, посетиоци су могли да провере крвни притисак, вредности шећера и триглицерида у крви. Сви заинтересовани могли су да провере младеже, а жене да науче како правилно урадити самопреглед дојке. Током акције дељени су, лифлети „10 начина за здрав живот“, „Правилна исхрана“, „Додир за миран сан“. Током трајања манифестације на видео биму се приказивала презентација „Од њиве до трпезе – здравствено исправна храна“. У организацији Црвеног крста Војводине организована је покрајинска смотра знања „Шта знаш о здрављу.“ Поред такмичарског дела, учесници су имали прилику да на радионицама

науче нешто више о емулгаторима, правилном одабиру, припреми и чувању намирница. Организоване су 2 здравствено-васпитне изложбе и подељено 800 лифлета и 183 брошура у склопу активности обележавања Светског дана здравља Служба опште медицине организовала је попуњавање упитника о знању, ставовима и навикама у погледу здравствене испаравности хране у 26 објеката Дома здравља. Анкетирано је 1127 корисника здравствене заштите. На интернет страници Дома здравља и Facebook страници објављена су 4 прилога. Партнери у акцији: Саветовалиште за младе, "Универекспорт", Институт за јавно здравље Војводине. Остварен је 21 медијски наступ.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак. Служба поливалентне патронажне службе организовала је 3 предавања о здравој, безбедној и правилној исхрани којима је присуствовало укупно 50 учесника.. Након одржаних предавања учесници су имали могућност да провере крвни притисак и измере индекс телесне масе. Том приликом подељен је здравствено – промотивни материјал. Предавања су одржана у предшколској установи, Удружењу пензионера и у просторијама Дома здравља „Тител“. Партнери у манифестацији: Удружење пензионера и Удружење особа оболелих од шећерне болести.
- **Завод за здравствену заштиту студената:** Одржан је 1 организациони састанак. Организована је 1 јавна манифестација – Базар здравља на којој је било 300 учесника и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 200 брошура и 200 лифлета. На сајту Завода за здравствену заштиту студената објављен је 1 прилог. Велики допринос манифестацији дали су сарадници: Студентски центар, Институт за јавно здравље Војводине, Центар за превенцију и Саветовалиште за младе Дома здравља „Нови Сад“, Клинички центар Војводине, Градска организација Црвеног крста, Апотекарса установа Нови Сад, Факултет за економију и инжењерски менаџмент ФИМЕК, Омладина ЈАЗАС-а, студентске организације PSANS и EUPSA, омладинска организација „Relay“, удружења грађана „Живот и здравље“, „Центар Дуга“, НУРДОР, „Пан Трансплант“, ЈП „Зоохигијена и ветерина“, ЈП „Чистоћа“, дечији вртић „Speak up“ и фармацеутске куће „Alpen pharma“, „Terra со.“, „Vicor“ d.o.o., „Promedia“ d.o.o., „Propolisplus“. Посетиоци манифестације имали су прилике да поред информисања и кратких едукација о очувању и унапређењу здравља провере вредности индекса телесне масе, шећера у крви и крвног притиска. Студенти одсека за фармацију Медицинског факултету су демонстрирали прављење сирупа за кашаљ, а представници фармацеутских кућа су на својим штандовима делили здравствено - едукативни материјал и поклоне за посетиоце. Догађај је био централна градска манифестација којој су присуствовали представници града, угледни професори, стручњаци из области превенције и унапређења здравља и многобројни студенти и млади људи. Скуп је отворио члан градског већа задуженог за здравство проф др Золтан Хорват.

Табела бр. 105 Реализација активности поводом обележавања
Светског дана здравља, 7.априла 2015.године

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	17		19
Број медијских наступа	на ТВ-у	1 *РТВ Војводина	16 *Новосадска телевизија *Канал 9 *ТВ Војводина *ТВ Мозаик *ТВ Делта *ТВ Панонија	17
	на радију	1 *Радио Нови Сад	11 *Радио Жабаљ *Радио Бачка Паланка *Радио Бач *Радио Војводина	12
	у штампи		9 **"24 сата" **"Дневник" **"Новосадске новине" * „Блиц“	9
	укупно	2	36	38
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	2	53		55
Остале активности (број) *		1 *Портал општине Бач		1
Предавање - број		43		43
Предавање - број учесника		872		872
Индивидуални здравствено васпитни рад		383		383
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		20		20
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		380		380
Јавне манифестације (број)	1	3		4
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	*Базар здравља- Завод за здравствену заштиту студената	*Базар здравља- Завод за здравствену заштиту студената *Акција бесплатних превентивних прегледа за грађане *Квиз		

			такмичење – Црвени крст Војводине		
Процена броја учесника на јавној манифестацији	280		1506		1786
Здравствено васпитне изложбе	1 *Чекаонице Института		19 *Чекаонице у објектима Домова здравља *		20
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	100 **"Пет кључних ствари" *	24 **"Пет кључних ствари"		124
	Лифлет	150 **"Ментално здравље * „5 кључних ствари * „Кретањем до здравља **"10 начина за здрав живот"	1585 **"Ментално здравље * „5 кључних ствари * „Кретањем до здравља **"10 начина за здрав живот" * „Правилна исхрана" **" Додир за миран сан"		1735
	Приручни к/ брошура	100 **"Правилна исхрана"	313 **"Правилна исхрана"		413
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	2 *Општина Беочин *Општина Жабаљ			2
	Предшколска установа		5 *Speak up" *ПУ Беочин *ПУ Бач *ПУ Бачка Паланка *ПУ Бачки Петровац		5
	Основна школа		4 *ОШ Беочин *Основне школе у Бачкој Паланци		4
			* Основне школе у Бачком Петровцу *ОШ Жабаљ *		
	Средња школа				
Црвени крст	1 *Градска организација Црвеног крста Нови Сад		2 *Градска организација Црвеног крста Нови Сад		3

			* Црвени крст Бачки Петровац		
	НВО/Удру жење грађана	7 *Омладина Јазас *Студентске организације PSANS и EUPSA *Омладинска орг. „Relay“ *Удружење грађана „Живот и здравље“ *„Центар Дуга“ *НУРДОР *„Пан Трансплант“	9 *Омладина Јазас *Студентске организације PSANS и EUPSA *Омладинска орг. „Relay“ *Удружење грађана „Живот и здравље“ *„Центар Дуга“ *НУРДОР *„Пан Трансплант“ *Удружење пензионера Тител *Удружење оболелих од шећерне болести		16
	Канцелар ија за младе				
	Остало (навести)	4 *Дом здравља „Нови Сад“ *Клинички центар Војводине *Апотекарска установа „Нови Сад“ *Факултет за економију и инжењерски менаџмент „ФИМЕК“	5 *Институт за јавно здравље Војводине * Дом здравља „Нови Сад“ *Клинички центар Војводине *Апотекарска установа „Нови Сад“ *Факултет за економију и инжењерски менаџмент „ФИМЕК“		9
	Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад			
	Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Др Лида Туро, специјалиста епидемиологије и мс Александра Маринков из Завода за здравствену заштиту студената за креативност, комплексност организације ,спровођењу и реализацији јавне манифестације, поводом обележавања Светског дана здравља.			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Поводом обележавања 10. маја, Међународног дана физичке активности под слоганом „Вежбајмо за здравље“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Израђен акциони план за обележавање 10. маја, Међународног дана физичке активности;
- Организован 1 састанак уз учешће представника Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Дома здравља Нови Сад, Play dance студија, одреда извиђача „Бистричак“ Нови Сад, Школе оријенталног плеса „Изида“, Body forming клуб Јасмина, Хаос аниматора, Црвеног крста Нови Сад, ОШ „Прва војвођанска бригада“ и Института на којем је усвојен програм презентација активности и демонстарција спортских, рекреативних вештина за све старосне групе;
- Обавештење о кампањи са предлогом активности достављено установама ПЗЗ ЈБО (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад)
- Опремљена интернет страница Института текстом о 10. мају, Међународном дану физичке активности са информацијама и смерницама о важности физичке активности као вида превенције масовних незаразних болести као и заблуда у вези физичке активности и креативним радионицама за рад са децом на тему физичке активности;
- Одржана 1 јавна манифестација на централном платоу градског купалишта „Шtrand“ у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено је 300 агитки. Програм јавне манифестације састојао се из демонстрација вештина спортских, рекреативних клубова и удружења, јавни час физичке активности, промовисање здравих стилова живота и понашања кроз спорт. За музичко – плесни део манифестације била је задужена група „Хаос анимација“, који су играма и музичким перформансима забављали учеснике манифестације. Посетиоци на штанду Дома здравља „Нови Сад“ имали су могућност да провере крвни притисак, телесну тежину, да одреде БМИ и добију савете како очувати и унапредити здравље.

Пријатељи манифестације били су:

- ЈК „Градско зеленило“
- ВВ MINAQUA
- Фудбалски клуб „Војводина“ Нови Сад
- Фолклорни ансамбл „Сплет“ Нови Сад
- Фитнес клуб „Body forming“ Нови Сад
- Удружење за подршку особама са Даун синдромом
- Студио „Оријентал“ Нови Сад
- Бициклически савез Војводине
- Новосадска бициклическа иницијатива – критична маса Нови Сад
- Капуера академија Нови Сад
- Плесни клуб „Болеро“ Нови Сад
- Јога студио „Хипократ“
- Систем самоодбране „Krav Maga Global“

Медијске активности:

- Са јавне манифестације известила 1 медијска кућа (*Новосадска телевизија*).

Активности поводом обележавања Светског дана физичке активности у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставиле 2 установе :

Кратак опис активности:

- **Дом здрава Беочин:** Одржана 2 организациона састанка. Организована 1 јавна манифестација у виду традиционалне трке под слоганом „Трка здравља“ која је обухватила 100 учесника и 500 посетилаца. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе. Партнери у кампањи: Општина Беочин, ученици 7. и 8. разреда 2 основне школе.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан 1 организациони састанак. Реализовано 5 предавања којима је обухваћено 250 учесника. Спроведено 300 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 100 ученика једне основне школе. Организована 1 јавна манифестација у виду шетње и вожње бицикла до излетишта на којој је присуствовало 200 учесника. Постављено 5 здравствено-васпитних изложби. У чекаоницама постављена на видео биму ппт презентација, где су пацијенти могли да се информишу о значају физичке активности као мери превенције масовних незаразних болести. Дистрибуирано 150 лифлета „Кретањем до здравља“ и 10 постера „Пирамида физичке активности“. Остварено 6 медијских наступа (1 ТВ, , 2 у локалним дневним новинама и 3 радио). Партнери у манифестацији: Црвени крст Бачка Паланка, ПУ „Младост, ОШ „Вук Караџић“.

**Табела бр. 106 Реализација активности поводом обележавања
10. мај 2015– МЕЂУНАРОДНИ ДАН ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ**

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	БОЛНИЧКЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	2		3
Предавање-број		5		5
Предавање-број учесника		250		250
Број медијских наступа (укупно)	1	6		7
Број наступа на ТВ	Новосадска ТВ 1	Локална ТВ - Б. Паланка 1		2
Број наступа на радију		*Локална ТВ - Б. Паланка 3		3
Број писаних медија		Локална штампа 2		2
Сајт	1	1		2
Остале активност укупно (навести врсту)	Дописи установама ПЗЗ и медијима 40	Дописи свим медијима (6)		46
Индивидуални здравствено васпитни рад		300		300
Групни здравствено васпитни рад		5		
Јавне манифестације	1	2		3
Процена броја учесника на јавној манифестацији	400	700		1100
Здравствено васпитне изложбе		7		7
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				

Број дистрибуираних постера		“Пирамида физ активности” 10		10
Број дистрибуираних лифлета	“Кретањем до здравља 200 “10 начина за здрав живот”100	“Кретањем до здравља“ 150		450
Број дистрибуираних лифлета				
Број дистрибуираних осталих промотивних и едукативних материјала (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ..	19	5		24

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 31. МАЈА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА БЕЗ ДУВАНСКОГ ДИМА

Поводом обележавања 31. маја, Светског дана без дуванског дима под слоганом „Зауставимо незакониту трговину дуванским производима“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- ◆ Израђен акциони план за обележавање 31. маја, Светског дана без дуванског дима;
  - ◆ Припремљено обавештење о обележавању 31. маја, Светског дана без дуванског дима са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
  - ◆ Одржан курс „Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“ у Дому здравља „Нови Сад“ 26.5.2015. године којем је присуствовало 88 учесника. Предавање водиле др Биљана Килибарда, шефица Канцеларије за превенцију пушења ИЗЈЗ „Милан Јовановић- Батут“ и др Снежана Укропина, Шефица одељења за здравствено васпитање из Института за јавно здравље Војводине;
  - ◆ Организован 1 састанак уз учешће представника Завода за здравствену заштиту студената Нови Сад, Дома здравља Нови Сади и Института на којем је усвојен и донет програм активности;
  - ◆ У чекаоницама Института и свим шалтерима постављена штампана здравствено васпитна средства и здравствено васпитна изложба;
  - ◆ На интернет страници Института постављен је текст о 31. мају, Светском дану без дуванског дима са најважнијим информацијама о штетности изложености дуванском диму као и електронска форма Војвођанског епидемиолошког месечника број 5 / 2015. година ;
  - ◆ Одржана 1 јавна манифестација на Кеју испред Фитнес парка у Новом Саду и постављена 1 здравствено васпитна изложба. Том приликом подељено 150 агитки и 50 брошура. Посетиоци на штанду Дома здравља „Нови Сад“ имали су могућност да провере крвни притисак, телесну тежину, да одреде БМИ и добију савете како очувати и унапредити здравље. Учесници су имали прилику да апаратом Смокерлизером (Smokerlyserom) утврде постојање угљен монооксида у издаху и тако почну одговорније да се понашају према себи и околини. Саветовалиште за одвикавање од пушења на лицу места правило је групе за предстојеће полазнике групе за одвикавање.
- ◆ **Медијске активности:**
1. Остварено једно гостовање на Радију Нови Сад.
  2. Са јавне манифестације известила 1 медијска кућа (*Новосадска телевизија*).

Активности поводом обележавања Светског дана без дуванског дима у установама примарне здравствене заштите на територији ЈБО

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило 8 установа :

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** Одржан 1 организациони састанак и 2 групно здравствено васпитне активности којима је обуваћено 50 учесника. Постављена 1 здравствено васпитна изложба. Дистрибуирано 50 агитки „Свака цигарета смета“ као и постери следећим институцијама: Радио Бачу, Црвеном крсту, Дому здравља Бач као и основној школи у Бачу. Партнери у кампањи: Радио Бач, Црвени крст, основна школа. Остварен 1 медијски наступ на локалном радију.
- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено 118 индивидуално здравствено васпитног рада. Постављене 4 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено васпитним радом обуваћено 10 учесника Органозована 1 јавна манифестација.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржана 3 организациони састанка. Реализовано 5 предавања којима је обухваћено 80 учесника. Спроведено 250 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 75 учесника. Постављено 5 здравствено-васпитних изложби.и 2 видео пројекције организована 1 јавна манифестација. Дистрибуирано 10 постера Дому здравља Бачака Паланка, ПУ „Младост“, 50 агитки „Карцином плућа“, 50 агитки „Болести плућа и 50 агитки „Никад нећу пропушити“ У склопу активности организован је семинар за одвикавање од пушења у сарадњи са Удружењем грађана „Живот и здравље“ и том приликом пријавило се 20 грађана. Подељено 300 флајера школе за одвикавање од пушења. Партнери у кампањи: Удружење грађана „Живот и здравље“, Црвени крст Бачка Паланка. Остварена су 3 медијска наступа (1 ТВ и 2 радио гостовања).
- **Дом здравља Врбас** Одржана 4 организациони састанка. Реализовано 1 предавање којем је обухваћено 9 учесника. Спроведене 3 групно здравствено васпитне активности којима је обухваћено 75 учесника.
- **Дом здравља Жабалъ:** Одржана 2 организациона састанка. Реализована 2 предавања којима је обухваћено 50 учесника једне основне школе. Стицање и проширивање знања о штетности дуванског дима, усвајање техника и вештина одупирања притисцима вршњака те усвајању здравих стилова живота биле су главне теме предавања. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено 44 учесника.. Дистрибуирано 75 агитки „Свака цигарета смета“, 10 плаката „Свака цигарета смета“, 7 календара „Свака цигарета смета“ и 20 летака „Глобално истраживање употребе дувана“. Здравствено промотивни и едукативни материјал подељен у основним школама на 4 пункта (Жабалъ, Чуруг, Ђурђево, Госпођинци). Партнер у манифестацији: ОШ „Жарко Зрењанин“ Госпођинци.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 3 групно здравствено васпитне активности којима је обуваћен 71 учесник у две основне школе .Дистрибуирано 50 агитки „Свака цигарета смета“ као и постери следећим институцијама: Дому здравља Тител као и основној школи у Тителу..Партнери у кампањи: основна школа „Исидора Секулић“ Шајкаш, основна школа у Мошорину, основна школа у Тителу.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана 4 организациона састанка. Реализовано 1 предавање којим је обухваћено 88 учесника. Спроведено 5 индивидуалних и 5 групно здравствено васпитних активности којима је обухваћено 150 учесника. Одржан курс „Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“ у Дому здравља „Нови Сад“ 26.5.2015. године којем је присуствовало 88 учесника. Предавање водиле др Биљана Килибарда, шефица Канцеларије за превенцију

пушења ИЗЈЗ „Милан Јовановић- Батут“ и др Снежана Укропина, Шефица одељења за здравствено васпитање из Института за јавно здравље Војводине; Организована 1 јавна манифестација 31.05.2015. од 17-19 часова испред „Фитнес парка“ на кеју којој је присуствовало 500 учесника. Том приликом посетиоци су имали прилику да измере крвни притисак, добију савете о здравим стиловима живота а апаратом за мерење количине угљен монооксида у издаху могли су да се увере у многоструку штетност никотина и супстанци које садрже цигарете. Служба стоматологије давала је савете о важности одржавања оралне хигијене и приказивала слајдове на којима се види штетан утицај пушења на здравље уста и зуба. Партнери у кампањи: ИЗЈЗВ,ЗЗЗС, Мед.школа “Доситеј Обрадовић”, “Бубле фудбал” Остварена 4 медијска наступа (3 ТВ и 1 радио гостовање), објављена 3 прилога на сајтовима.и 1 прилог за медије. Одржана 1 конференција за новинаре.

**Табела бр. 107 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
„31. маја – Међународног дана без дуванског дима“**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА			
	ИНСТИТУТИ /ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	16		17
2. Предавања	1	9		10
3. Учесници на предавањима	88	227		315
4. Наступи на ТВ		3 ТВ Бачка Паланка ТВ Новосадска ТВ Дневник		3
5. Наступи на радију	1 Радио Нови Сад	4 Радио Бач Радио Бачка Паланка		5
6. Писаних прилози за медије		1 Дневник		1
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	2	2		4
8. Прилози на сајтовима на интернету				
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		422		422
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		17		17
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		422		422
12. Здравствено васпитне изложбе		10		10
13. Трибине, округли сто				
14. Конференције за новинаре	1	1		2
15. Улични перформанси	1	2		3
16. Базари здравља				
17. Акције у тржним центрима				

18. Квиз такмичења				
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...)				
19. Видео пројекције		2 Дом здравља Б.Паланка		2
20. Билборди				
21. Спортско такмичење				
22. Концерти				
23. Дистрибуирани постери - овде навести коме: 12 Домова здравља ЈБО	Свака цигарета смета-180	Свака цигарета смета-27		207
24. Дистрибуирани осталих промотивни и едукативни материјала (лифлети, приручници, налепнице, мајице, марамнице за наочаре, балони), овде навести коме: 12 Домова здравља ЈБО	Календар „Свака цигарета смета“ – 160 Агитка „Свака цигарета смета“ -1170 Летак „Глоб. Истраж. Употр. дувана“ - 355 Брошура „Глоб. Истраж. Употр. дувана“ -325	Календар „Свака цигарета смета“ – 7 Агитка „Свака цигарета смета“ -325 Летак „Глоб. Истраж. Употр. дувана“ - 320		167 1495 675
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1.Семинар: „Актуелни приступи превенцији и одвикавању од пушења“	88			88
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета, ...)	3 Дом здравља Нови Сад 333С Мед.школа „Доситеј Обрадовић	14 ИЗЈЗВ 333С Мед.школа „Доситеј Обрадовић ОШ „Ж.Зрењанин“ Госпођинци ОШ у Бачу Црвени крст Бач Радио Бач ОШ у Тителу ОШ у Мошорину ОШ „И.Секулић“ Шајкаш Удружење „Зивот и здравље“ Б.Пал анка Црвени крст Б.Паланка		17

		Бубле фудбал		
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Служба за превентивне услуге Дома здравља Нови Сад			
28. Именовати најуспешнијег појединца у активностима (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању	Весна Имброњев, Дом здравља «Нови Сад» - Саветовалиште за одвикавање од пушења			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 26. ЈУНА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА ПРОТИВ ЗЛОУПОТРЕБЕ И НЕЗАКОНИТЕ ТРГОВИНЕ ДРОГАМА

Поводом обележавања 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама под слоганом „Хајде да без дрога развијамо наше животе, заједницу и идентитет“, Институт за јавно здравље Војводине спровео је следеће активности:

- Припремљено је обавештење о обележавању 26. јуна, Међународног дана против злоупотребе и незаконите трговине дрогама са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- На интернет страници Института постављен је текст о 26. јуну, Међународном дану против злоупотребе и незаконите трговине дрогама са најважнијим информацијама о штетности злоупотребе психоактивних супстанци (ПАС) као и мерама превенције и лечења зависности од ПАС;

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставиле 3 установе:

- **Дом здравља Бечеј:** Одржана су 4 предавања на којима је било присутно 92 слушаоца. Спроведено је 110 индивидуалних здравствено васпитних активности и постављене су 2 здравствено васпитне изложбе.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана су 2 организациона састанка и 1 предавање за 120 посетилаца. Спроведено је 18 индивидуалних и 2 групне здравствено васпитне активности на којима је било присутно око 30 лица.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана су 3 организациона састанка и 1 предавање за 49 посетилаца. Организована је 1 јавна манифестација на купалишту „Шtrand“ у Новом Саду у сарадњи са НВО „Превент“ на којој су посетиоци могли добити здравствене савете и бити упознати са мерама превенције злоупотреба доге. Посетиоци манифестације имали су могућност да измере вредности крвног притиска и да им се одреди индекс телесне масе. На манифестацији је дељен пригодан здравствено васпитни материјал, а опремљена је и ФБ страница Превентивног центра „Мрежа без дима“ са пригодним материјалом.

**Табела бр. 108 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
26. јуна – Међународног дана против злоупотребе и
незаконите трговине дрогама**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТ И/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци		5				5
2. Предавања		7				7
3. Учесници на предавањима		261				261
4. Наступи на ТВ						
5. Наступи на радију						
6. Писани прилози за медије						
7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1	1				2
8. Прилози на сајтовима на интернету	4	1				5
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		140				140
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		2				2
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		30				30
12. Здравствено васпитне изложбе		2				2
13. Трибине, округли сто						
14. Конференције за новинаре						
15. Улични перформанси		1				1
16. Базари здравља						
17. Акције у тржним центрима						
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...)						
20. Видео пројекције						
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме: Грађанима, ППС ДЗ НС...						
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Едукациј едукатора ППС ДЗ НС на тему "Авет наркоманије",	присутно 49 патронажних сестара.					
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана,	локална заједница, удружења грађана, организације					

организације црвеног крста, ...)	црвеног крста, НВО „удружење „Превент“					
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности	НВО „удружење „Превент“ ЈМ купалиште „Шtrand“					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. СЕПТЕМБРА, „СВЕТСКОГ ДАНА ПРЕВЕНЦИЈЕ САМОУБИСТВА“

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о превенцији и стопи самоубиства као и комплексности овог феномена у свету и Војводини као и приручником (*WHO*) у вези менталног здравља и менталних поремећаја.
- Припремљено обавештење о обележавању 10. септембра, Светског дана превенције самоубиства са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- У сарадњи са Центром „Срце“ одржана је улична атракција на Тргу слободе. У Градској библиотеци одржана трибина, која је дала прилику свим гостима да се заједно са учесницима осврну на досадашње кораке у смањењу стопе суицида у Србији. Читава трибина представљала је увертуру у почетак постављања темеља за нацрт националне стратегије за превенцију суицида. Трбини присуствовало 50 посетилаца. Гости трибине били су: проф. др Славица Ђукић Дејановић, др Горица Ђокић, доц. др Снежана Укропина, проф. др Александра Недић, др Миодраг Доршки, псих. Милка Басарић и Тања Бокун испред организације „Срце“.
- У оквиру КМЕ одржана је 9. септембра 2015. године едукација под називом Активности промоције здравља у примарној здравственој заштити у Институту за јавно здравље Војводине где је психолог Драгица Јовишевић презентовала тему „Ментално здравље“. Семинару су присуствовале 82 особе, и то 29 лекара и 53 медицинске сестре-техничара.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај је доставило 7 установа:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Спроведено 45 индивидуалних здравствено васпитних активности у Метадонском центру. У амбуланти опште праксе и медицине рада анкетирано 45 посетилаца методом анкетног испитивања о самопроцени депресије. Постављене 3 здравствено васпитне изложбе и подељено 220 лифлета „Сачувајмо своје ментално здравље“. Медијима достављено 5 писаних прилога (1 ТВ, 2 радио станице и 2 локалне новине).
- **Дом здравља Бечеј:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено- васпитним радом обухваћено 47 посетилаца.
- **Дом здравља Нови Сад:** Одржана 4 организациона састанка. У склопу превентивног рада изабрани лекари попунили 198 клиничких путева за скрининг / рано откривање депресије. Остварено 11 медијских наступа (4 ТВ, 4 дневне новине и 3 радио).
- **Дом здравља Беочин:** Одржана 2 организациона састанка и 1 предавање коме је присуствовало 58 посетилаца. Спроведено 9 индивидуалних и 1

групна здравствено васпитна активност којом је обухваћено 15 особа. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, Црвени крст, Организација младих, Општина Беочин.

- **Дом здравља Бачки Петровац:** Одржан 1 организациони састанак. Дистрибуирано 5 плаката „Заједно против депресије“. Остварен 1 наступ на локалној телевизији.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 1 групна здравствено васпитна активност патронажне службе којој је присуствовало 21 посетилац. Организован 1 Базар здравља којем је присуствовало 60 посетилаца и исто толико подељено лифлета „Заједно против депресије“.
- **Дом здравља Жабаљ:** Одржан 1 организациони састанак и 1 предавање за 27 посетилаца. Индивидуалним здравствено – васпитним радом обухваћено 7 посетилаца а групним здравствено – васпитним радом 5 посетилаца. Кроз предавање указано је на важност препознавања симптома код лица која имају склоност ка депресији и суициду, те благовремено реаговање и пријављивање надлежним институцијама, како би се спречио и предупредио сам чин суицида.

**Табела бр. 109 РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА
11. септембра 2015. године, Светског дана превенције
самоубиства на територији Јужнобачког округа**

АКТИВНОСТИ	БРОЈ АКТИВНОСТИ ПО МЕСТИМА ОРГАНИЗОВАЊА					
	ИНСТИТУТИ/ ЗАВОДИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОПШТА БОЛНИЦА	ШКОЛЕ	ОСТАЛО	УКУПНО У ОКРУГУ
1. Организациони састанаци	1	10				11
2. Предавања	1	2				3
3. Учесници на предавањима	82	85				167
4. Наступи на ТВ		12 ТВ Петровац Новосадска ТВ РТВ Војводина ТВ Б. Паланка				12
5. Наступи на радију	2 Радио НС Радио 021	5 Радио НС Радио 021 Радио Б. Паланка				7
6. Писани прилози за медије		6 Новине новосадске Дневник Данас 24 сата				6

7. Сајтови на интернету на којима су стављени прилози	1					1
8. Прилози на сајтовима на интернету	2					2
9. Индивидуални здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		306				306
10. Групни здравствено васпитни рад - број радионица		2				2
11. Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	50	41				91
12. Здравствено васпитне изложбе	1	6 Дом здравља Б. Паланка Дом здравља Нови Сад				7
13. Трибине, округли сто	1					1
14. Конференције за новинаре						
15. Улични перформанси	1					1
16. Базари здравља		1 Дом здравља Тител				1
17. Акције у тржним центрима						
18. Квиз такмичења						
19. Конкурси за најбоље уметничко. остварење (цртеж, песма, филм, представа...) овде навести које:						
20. Видео пројекције						
21. Билборди						
22. Спортско такмичење						
23. Концерти						
24. Тираж дистрибуираних постера и осталих промотивног и едукативног материјал и овде навести коме: 1. Објетима у ДЗ 1. Учесницима предавања 2. Посетиоцима Базара здравља		5 плаката 220 агитки „Заједно против депресије“				225
25. Остале активности - назив и обухват са процењеним учесницима 1. Анкетни упитник о самопроцени о		45				45

депресији						
26. Партнери укључени у активности (навести број организација као што су: просветне установе, локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, ...)	2 Центар „Срце“ Библиотека Града Новог Сада	4 Удружење грађана Локална заједница Црвени крст Организација младих				6
27. Именовати најуспешнију организацију - партнера у обележавању уз образложење активности	1 Центар „Срце“		Волонтери Центра пружају несебичо емотивну подршку особама у кризи или непосредној опасности да одузму себи живот, слушају их, не држе им моралне придице а по потреби упућују их на више инстанце. Услуге центра су бесплатне.			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ НЕДЕЉЕ ПРОМОЦИЈЕ ДОЈЕЊА 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања *Недеље промоције дојења 2015. године* спровео следеће активности:

- Одржана су **2 организациона састанака са партнерима** у спровођењу кампање: Домом здравља „Нови Сад“, Клиником за гинекологију и акушерство Клиничког центра Војводине;
- Састављено је **обавештење** за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање и теоријским прилогом;
- Спроведен је **наградни конкурс за ликовне и литерарне радове** на тему „нека и маме које раде доје“:
  - састављено је обавештење о кампањи и наградном конкурс и достављено свим основним школама (88) и предшколским установама (11) са територије Јужнобачког округа;
  - на конкурс је пристигло укупно је укупно 204 рада, и то 182 ликовна и 22 литерарни рад из 2 вртића и 9 основних школа. са територије Јужнобачког округа;
- **Конференција за медије са изложбом** одржана је 28. септембра 2015. године у КЦ Војводине на клиници за гинекологију и акушерство. На коференцији су говорили представници Клинике за гинекологију и акушерство КЦВ (проф др Анђелка Ристивојевић), Дома здравља „Нови Сад“ (др Весна Вулековић - педијатар, Кристина Недељковић, начелница Поливалентне патронажне службе) и ИЗЈЗВ (доц. др Оља Нићифоровић Шурковић, начелница ЦПЗ). Са конференције известила Новосадска ТВ,
- У оквиру **програма континуиране медицинске едукације** „Септембарски скуп координатора и учесника у промоцији здравља“ који је одржан 11. септембра 2015. године, представљена је тема „Здравствено-промотивна кампања Недеља промоције дојења 2015. године“. Едукацији је присуствовало 83 лекара и медицинских сестара из установа примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа, Предшколске установе „Радосно детињство“ Нови Сад и Медицинске школе „7. април“ Нови Сад. Курс је акредитован одлуком Здравственог савета Србије.
- Одржана **радионица** на тему „Истине и заблуде везане за дојење“ у школи за труднице дома здравља „Нови Сад“ у објекту „J.J. Змај“ у Новом Саду уз учешће 27 трудница. Том приликом је подељено 27 брошура „Дојење здрав почетак“. Са радионице известили Радио Сигнал и Новосадска ТВ.

Медијска промоција кампање

- Опремљена је интернет страница Института поводом Националне недеље промоције дојења;
- Састављено је саопштење за све релевантне медијске куће Јужнобачког округа;
- Са заједничке конференције за медије и радионице известила *Новосадска ТВ*.
- Директно укључење у јутарњи програм РТВ (Прилог у трајању од 5 мин).
- Фоно изјава за Радио Сигнал.

Обележавање кампање у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставило је 4 Дома здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачки Петровац**

У оквиру обележавања „Недеље промоције дојења“ одржано је предавање у просторијама Дома здравља на тему "Значај дојења и после истека породилског одсуства". Постављене су две здравствено-васпитне изложбе у чекаоницама Дома здравља са цртежима ученика основних школа. Обављени су индивидуални разговори са породилјама, дата подршка за наставак дојења. Активности су спроведене у партнерству са основном школом и Црвеним крстом.

- **Дом здравља Бечеј**

У току Националне недеље дојења са слоганом "Нека и маме које раде доје" одржана су 2 предавања о значају дојења којима је присуствовало 60 трудница и породилја. Индивидуалним здравствено-васпитним радом у дому здравља и породици обухваћено је 89 породилја. Постављене су две здравствено-васпитне изложбе.

- **Дом здравља Нови Сад**

Национална недеља обележена је кроз активности поливалентне патронажне службе у посетама породилјама и новорођеној деци. На гинеколошко акушерској клиници у Новом Саду је одржана конференција поводом Националне недеље подршке дојењу. Дата је изјава за ТВ Новосадску. У објекту Универекспорта "Алба" је одржана јавна манифестација где су ученици медицинске школе "Доситеј Обрадовић" посетиоцима делили лифлет о корисности мајчиног млека у исхрани, давали савете о правилно избалансираној исхрани током дојења.

- **Дом здравља Тител**

У просторијама Дома здравља, патронажна служба је организовала групни здравствено васпитни рад. У групи је било 8 трудница. Тема је била "Дојење као важан елемент за здрав психофизички развој новорођенчета". Посебан осврт је био на технику дојења, негу дојки и важност психофизичког контакта.

Табела бр. 110 Реализација активности поводом обележавања Националне недеље дојења 2015. године „НЕКА И МАМЕ КОЈЕ РАДЕ ДОЈЕ”

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		2	5		7
Број медијских наступа	на радију	1	6		7
	у штампи		5		5
	На тв	1	11		12
	укупно	2			2
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		5	1		6
Остале активности (број) *					
Предавање - број		1	8		9
Предавање - број учесника		83	84		167
Индивидуални здравствено васпитни рад			205		205
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		1	3		4
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		27	68		95
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**			1		1
Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	6		7
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре		1	1		2
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Лифлет		308		308
	Приручник/ брошура	27	108		135
	Остало (навести врсте)				
	Локална заједница				
Број партнера укључених у активности	Предшколска установа		1		1
	Основна школа				
	Средња школа		1		1
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана				

	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	4 КЦ Војводине К за гинекологију и акушерство ДЗ НС ОШ ЈБО и НС ПУ НС и ЈБО	1 ИЗЈЗВ		5
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Дом Здравља „Нови Сад“			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Служба за поливалентну патронажу			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања Светског дана срца спровео следеће активности:

- Свим установама примарне здравствене заштите са територије Јужнобачког округа достављено је обавештење са предлогом активности и дистрибуирано је 1000 комада лифлета „Превенција болести срца и крвних судова“.
- Опремљен је сајт Института са текстом о Светском дану срца, указано на циљеве обележавања овог значајног датума из календара здравља и дати предлози активности.
- Одржана 2 организациона састанка са партнерима у циљу организовања јавне манифестације.
- Организована јавна манифестација 29. септембра 2015. године од 11,00 до 13,00 часова у Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад у партнерству са Медицинском школом „7. април“ и „Доситеј Обрадовић“ из Новог Сада, Домом здравља „Нови Сад“ из Новог Сада. Манифестацију је посетило око 110 посетилаца. Јавна манифестација је подразумевала:
  - Мерење крвног притиска посетиоцима уз одређивање индекса телесне масе;
  - Индивидуални рад са посетиоцима – давање савета за очување здравља;
  - Поделу штампаног едукативног материјала (Агитка о правилној исхрани, физичкој активности око 70 комада);
  - Медијска промоција кампање:
    - са јавне манифестације известила Новосадска ТВ;
    - интернет страница Института опремљена је радним и едукативним материјалима.
- Организована јавна манифестација 29. септембра 2015. године од 9,00 до 11,00 часова у холу ИЗЈЗВ у партнерству са студентима Медицинског факултета одсека Здравствена нега са 4. године. Манифестацију је посетило око 100 посетилаца. Јавна манифестација је подразумевала:

- Индивидуални рад са посетиоцима – давање савета за очување здравља;
- Поделу штампаног едукативног материјала (50 примерака „Превенција болести срца и крвних судова“)
- Посетиоци су имали могућност да преконтролишу свој крвни притисак, висину, тежину и да им студент МФ израчунају БМИ, а све оне који су под ризиком упуте код изабраног лекара.

Активности поводом СВЕТСКОГ ДАНА СРЦА у установама примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима поводом обележавања Светског дана срца у предвиђеном року доставило је 6 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бач:** У Дому здравља одржан је један организациони састанак са запосленима око реализације јавне манифестације. Јавна манифестација је одржана у Општини Бач на отвореном простору у центру места и на пригодном штанду. На манифестацији су се одређивали основни антропометријски параметри: телесна висина, телесна тежина и индекс телесне масе, мерен крвни притисак, одређивана гликемија, холестерол и триглицериди. Један од најуспешнијих партнера у организацији ове јавне манифестације је Црвени Крст из Бача.
- **Дом здравља Бачка Паланка:** Јавна манифестација организована је 29.9.2015. у подне у Тржном центру "Мозаик". Замишљена је као базар здравља, али због кише био је мањи одзив. Грађанима је мерен крвни притисак, телесна тежина, висина и гликемија у крви. СХМП је демонстрирала реанимацију деци из средње школе која су била подељена у 5 група, одржано је предавање са животном демонстрацијом и на луткама (модел са органима), показани и објашњени органи грудног коша, као и њихова функција. Као симбол здраве хране учесницима манифестације подељене су јабуке као и савети и флајери. Акција је медијски испраћена. Лекари су током манифестације давали изјаве медијима. У акцији је учествовало 10 здравствених радника, 10 активиста Црвеног крста, присутно је било око 100 грађана, око 30 ђака средње школе и 40 деце предшколског узраста.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Дана 27.09.2015. године одржан је 27. Петровачки маратон. Служба Дома здравља Бачки Петровац је учествовала у манифестацији под слоганом "Здрави избори за срце и за све и свуда". Манифестацију је пропратила телевизија Петровац. Радови на тему "Здрав избор за срце" су били изложени у чекаоници Дома здравља.
- **Дом здравља Бечеј:** Дом здравља Бечеј је поводом обележавања Светског дана срца организовао здравствено васпитну изложбу у чекаоници Дома здравља са темом "Превенција болести срца и крвних судова". Лекари Дома здравља обављали су индивидуално здравствено васпитни рад са оболелима од кардиоваскуларних болести.
- **Дом здравља Тител:** У Дому здравља Тител одржан је један организациони састанак са представницима ОШ у Тителу. У просторијама Дома здравља организован је групни здравствено васпитни рад са 25 учесника. У склопу активности мерен је крвни притисак и одређивана гликемија у крви. Активност су спровеле патроножне сестре.
- **Дом здравља Нови Сад:** 25.09.2015. у 13 часова је у ДЗ "Нови Сад", објекат "Лиман" отворена изложба "Свака цигарета смета" која је до 01.11.2015. год. са радовима младих уметника из целе Србије изложена и указује на фактор ризика за оболевање свих хроничних незаразних болести па и кардиоваскуларних. Радове младих уметника су организовали из канцеларије за контролу дувана са

ИЗЈЗ Србије и тим Превентивног центра ДЗ "Нови Сад". Ученици медицинских школа "7 април" и "Доситеј Обрадовић" су свима који су долазили код лекара у Дом здравља "Нови Сад" делили лифлете "10 правила за здрав живот", "Постани непушач", качкете и зидне календаре као и брошуру "Превенција болести срца и крвних судова". Изјаву за ТВ Новосадска, ТВ Војводина, ТВК9, ТВ Делта је дао директор ДЗ "Нови Сад" др Веселин Бојат и шеф интернистичке службе ДЗ др Нада Ковачевић. Штампани дневни лист "Дневник" је објавио извештај са отварања изложбе и интервју директора дома здравља. Процена је да ће изложбу видети око 10.000 посетилаца.

Табела бр. 111 Реализација активности поводом обележавања Светски дан срца 29. септембар 2015. године - „Здрави избори за срце, за све и свуда“

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	13		15
Број медијских наступа	на ТВ-у	6		6
	на радију	5		5
	у штампи	5		5
	укупно	16		16
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	4	1		5
Остале активности (број) * СМУ				
Предавање - број		3		3
Предавање - број учесника		70		70
Индивидуални здравствено васпитни рад		412		412
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		4		4
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		75		75
Јавне манифестације (број)	2	4		6
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	2	3		4
Процена броја учесника на јавној манифестацији	210	1126		1236
Здравствено васпитне изложбе	1	16		16
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре	1	1		1
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	24		24
	Лифлет	1120	820	1940
	Приручник/ брошура		125	125
	Остало (навести врсте)		25 качет календар	25
Локална заједница				

Број партнера укључених у активности	Предшколска установа		1		1
	Основна школа		2		2
	Средња школа	2	4		6
	Црвени крст		2		2
	НВО/Удружење грађана		2		2
	Канцеларија за младе		1		2
	Остало (навести)	3 ДЗ НС ЗЗЗС Суденти Медицинск ог факултета	3 ИЗЈЗВ ИЗЈЗ Србије ТЦ „Мозаик“		6
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		ОШ " Јан Чајак " Црвени крст Бач Завод за здравствену заштиту студената			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 1. ОКТОБРА, МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СТАРИХ

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 1. октобра, Међународног дана старих, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о значају, улози у друштву и унапређењу здравља старих особа у свету и код нас;
- Припремљено је обавештење о обележавању 1. октобра, Међународног дана старих са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- Учешће на манифестацији: Градска организација Црвеног крста Новог Сада по двадесет девети пут организовала је акцију „Сунчана јесен живота“. Деца из ПУ „Радосно детињство“ и ученици из 35 основних школа учествовали су на конкурс ликовних и литерарних радова на тему „Моји бака и дека“. На конкурс је пристигло 30 литерарна и 158 ликовна рада из новосадских основних школа и 352 рада из 34 објекта ПУ „Радосно детињство“. Црвени крст је организовао свечани пријем за најстарије активисте. Пријему је присуствовало 50 посетилаца. Том приликом подељене су награде за најуспешније радове и награђени су најстарији грађани Новог Сада као и брачни парови који имају највише година проведених у браку. Свечану манифестацију уприличила су деца својом песмом и игром.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставиле 4 установе:

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан је 1 организациони састанак. Спроведено је 120 индивидуално здравствено васпитних активности. О свему овоме је обавештен и Геронтолошки центар у Бачкој Паланци који је такође

обележио овај дан са својим корисницима. Подељен је здравствено-васпитни материјал: 50 лифлета «Исхрана старијих особа», «Физичка активност», „Заштита менталног здравља“ и «Превенција можданог удара». Одржано је и такмичење у боћању у кругу центра у коме су учествовали и здравствени радници. Медијима је достављено 6 писаних прилога (1 ТВ, 3 радио станице и 2 локалне новине). Партнери: Геронтолошки центар Бачка Паланка.

- **Дом здравља Тител:** Одржан је 1 организациони састанак и 1 групни здравствено-васпитни рад са 12 посетилаца. У Дому пензионера патронажна сестра је организовала групни здравствено васпитни рад на тему "Правилна исхрана и физичка активност у складу са старосном доби".
- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено је 45 индивидуално здравствено-васпитних активности и 4 здравствено-васпитне изложбе.
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Поводом обележавања међународног дана старих особа у Клубу пензионера је одржана акција у којој је присутнима мерен ниво шећера у крви и крвни притисак. Том приликом су подељени и лифлети.

Табела бр. 112 Реализација активности поводом обележавања 1.октобра - Међународног дана старијих особа 2015. године

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак			2		2
Број медијских наступа	на ТВ-у		1		1
	на радију		3		3
	у штампи		2		2
	укупно		6		6
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		6			6
Остале активности (број) *					
Предавање - број					
Предавање - број учесника					
Индивидуални здравствено васпитни рад			165		165
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			7		7
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			180		180
Јавне манифестације (број)			1		1
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**		1 Организац ија Црвеног крста	1 Акција у клубу пензионера		2
Процена броја учесника на јавној манифестацији		50	40		90
Здравствено васпитне изложбе		1	6		7
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					

Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		8		8
	Лифлет		237		237
	Приручник/ брошура		12		12
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница				
	Предшколска установа				
	Основна школа				
	Средња школа				
	Црвени крст	1			1
	НВО/Удружење грађана		1		1
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	1 Клуб пензионера			1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности		Црвени крст Новог Сада - Градска организација која током читаве године као хуманитарна организација, кроз разне програме и активности води бригу о старима.			

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 10. ОКТОБРА, СВЕТСКОГ ДАНА МЕНТАЛНОГ ЗДРАВЉА

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру обележавања 10. октобра, Светског дана менталног здравља, спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о превенцији и значају унапређења менталног здравља у свету и код нас;
- Припремљено је обавештење о обележавању 10. октобра, Светског дана менталног здравља са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад).
- У оквиру КМЕ одржана је 9. септембра 2015. године едукација под називом Активности промоције здравља у примарној здравственој заштити у Институту за јавно здравље Војводине где је психолог Драгица Јовишевић презентовала тему „Ментално здравље“. Семинару су присуствовале 82 особе, и то 29 лекара и 53 медицинске сестре-техничара.

Обележавање кампање у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај су доставило 5 установа:
Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржан 1 организациони састанак. Спроведено 75 индивидуалних здравствено васпитних облика рада од стране

психијатра и изабраних лекара. Том приликом подељено је 150 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе, у холу дома здравља и амбуланти. Остварено 6 писаних прилога за локалне новине.

- **Дом здравља Бечеј:** Спроведено 125 индивидуално здравствено-васпитних активности и постављене 2 здравствено-васпитне изложбе.
- **Дом здравља Беочин:** Одржана 2 организациона састанка и 1 предавање коме је присуствовало 85 посетилаца. Спроведено 48 индивидуалних и 2 групно здравствено васпитне активности којима је обухваћено 32 особе. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, Канцеларија за младе, Црвени крст, Општина Беочин. Остварен 1 радио наступ.
- **Дом здравља Жабалј:** Одржана 2 организациона састанка и 2 предавања којима је присуствовало 46 посетилаца. Предавања су одржана у Удружењу пензионера општине Жабалј. Спроведено 7 индивидуалних здравствено васпитних облика рада на терену од стране патронажне службе. Посете су биле у породицама у којима живе чланови са менталним поремећајима. Подељено 30 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“. Партнери у манифестацији: Удружење грађана, локална заједница, основна школа, Општина Жабалј. Остварен 1 наступ на локалном радију.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак и 2 предавања којима је присуствовало 46 посетилаца. Спроведен 1 групни здравствено васпитни рад којим је обухваћено 10 особа. Постављена 1 здравствено васпитна изложба и подељено 10 лифлета „Сачувајмо ментално здравље“.

**Табела бр. 113 Реализација активности поводом обележавања
10.октобра - Светског дана менталног здравља 2015**

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	1	6		7
Број медијских наступа	на ТВ-у			
	на радију		2	2
	у штампи		6	6
	укупно			
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	2	4		6
Остале активности (број) *				
Предавање - број	1	3		4
Предавање - број учесника	82	131		213
Индивидуални здравствено васпитни рад		255		255
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		3		3
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		42		42
Јавне манифестације (број)				
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним				

центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**					
Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	5		6
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер			1	
	Лифлет			190 „Сачувај мо менталн о здравље “	190
	Приручник/ брошура				
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница		2 Општина Беочин Општина Жабалъ		2
	Предшколска установа				
	Основна школа		1 Основна школа Жабалъ		1
	Средња школа				
	Црвени крст		1 Црвени крст Беочин		1
	НВО/Удружење грађана		2 Удружење грађана Беочин Удружење грађана Жабалъ		2
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)	1 Удружење грађана „Алтруис т“ Жабалъ			1
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ АКТИВНОСТИМ У ОКВИРУ КАМПАЊЕ „ЗАШТИТИМО СЕ ОД ГРИПА”

Институт за јавно здравље Војводине у оквиру кампање под слоганом „Заштитимо се од грипа” спровео је следеће активности:

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине опремљена је информацијама о **превенцији и значају вакцинације против грипа као најбоље превентивне мере, и то посебно код особа које су у повећаном ризику за добијање тешких облика болести;**
- Припремљено је обавештење о кампањи са предлогом активности и достављено установама примарне здравствене заштите Јужнобачког округа (11 домова здравља и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад);
- У оквиру КМЕ одржана је едукација 27. октобра 2015. године у Српском лекарском друштву под називом Заштитимо се од грипа. Асс. др Миољуб Ристић испред Центра за контролу и превенцију болести одржао је предавање којем је присуствовало 50 особа и то лекари различитих специјалности.
- Свим здравственим установама ЈБО послато саопштење у вези препорука за категорије становништва које треба да се вакцинишу, као и особе које су у повећаном ризику.

Обележавање кампања у Јужнобачког округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ Јужнобачког округа извештај доставило 5 установа:
Кратак опис активности:

- **Дом здравља Бачка Паланка:** Одржано 6 организационих састанака. Спроведено 500 индивидуалних здравствено васпитних облика рада у Служби опште медицине и 10 предавање којима су присуствовали ђаци шестих разреда основних школа (250). Спроведено 5 радионица којима је обухваћено 60 посетилаца. Том приликом подељено је 50 лифлета „Стоп епидемији грипа“. Постављено 10 здравствено васпитних изложби у холу дома здравља и амбуланти са плакатима „Заврнимо рукав“. Остварено 8 писаних прилога за локалне новине.
- **Дом здравља Бач:** Одржана 2 предавања за ученике од петог до осмог разреда основне школе на тему „Заштитимо се од грипа“ од стране Службе патронаже и Службе за здравствену заштиту деце. Предавањима присуствовало 60 ученика Подељено 60 брошура „Стоп пандемији“ и „Правилно прање руку“. Дистрибуирана 4 палаката „Када кијате или кашљете“ и „Волим да се не разболим“.
- **Дом здравља Бечеј:** Одржан 1 организациони састанак и 18 радионицама којима је присуствовало 252 посетилаца. Индивидуалним здравствено васпитним радом обухваћено 744 особа. Постављене 2 здравствено васпитне изложбе. Дистрибуирано 2 постера „Заврнимо рукав“.
- **Дом здравља Жабал:** Одржан 1 организациони састанак. Индивидуалним здравствено васпитним радом је обухваћено 50 особа у домаћинствима. Обухваћене су биле све угрожене категорије становништва (мала деца, труднице, хронични болесници) и том приликом подељено 50 лифлета „Стоп епидемији грипа“. Остварена 2 наступа на локалном радију о значају вакцинације против грипа.
- **Дом здравља Тител:** Одржан 1 организациони састанак. Спроведен 1 групни здравствено васпитни рад којим је обухваћено 25 особа од стране Службе патронаже Дома здравља.

Табела бр. 114 Реализација активности поводом обележавања
28. октобар – кампања „Заштитимо се од грипа“

АКТИВНОСТИ		ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1		2	3	4	5
Организациони састанак		1	8		9
Број медијских наступа	на ТВ-у	1 Канал 9			
	на радију		2		2
	у штампи				
	укупно				
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)		6			6
Остале активности (број) *					
Предавање - број			12		12
Предавање - број учесника		1	360		361
Индивидуални здравствено васпитни рад			1294		1294
Групни здравствено васпитни рад (радионице)			13		13
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица			312		312
Јавне манифестације (број)					
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**					
Процена броја учесника на јавној манифестацији					
Здравствено васпитне изложбе		1	12		13
Трибине, округли сто					
Конференције за новинаре					
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер		16 „Заштитимо се од грипа“ „Када кијате или кашљете“ „Волим да се не разболим“		16
	Лифлет		160 „Стоп епидемији“ „Стоп пандемији“ „Правилно прање руку“		160

	Приручник/ брошура				
	Остало (навести врсте)				
Број партнера укључених у активности	Локална заједница				
	Предшколска установа		1		1
	Основна школа		2		2
	Средња школа				
	Црвени крст				
	НВО/Удружење грађана				
	Канцеларија за младе				
	Остало (навести)				
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О НАЦИОНАЛНОЈ КАМПАЊИ „ОКТОБАР, МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ“ И 16. ОКТОБАР, СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је кампању Октобар, МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ и 16. октобар, СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ 2015. године усмерио на едукацију становништва о правилној исхрани, као једном од најзначајнијих фактора у превенцији хроничних незаразних болести. Циљ активности у оквиру кампање је био информисање најшире популације, а посебно деце и младих, као и стицање знања, формирање исправних ставова и понашања појединаца у вези са здрављем и правилним навикама у исхрани.

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру кампање спровео следеће активности:

- Одржани су организациони састанци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине са партнерима у спровођењу кампање: ПУ „Радосно детињство“ и Градска управа за здравство Града Новог Сада;
- Израђен је акциони план, припремљен радни и едукативни материјал као и *Power Point* презентације за едукативне семинаре;

- Интернет страница Института за јавно здравље Војводине је опремљена информацијама о значају правилне исхране и едукативним материјалом за децу;
- Саопштење за медије је припремљено и дистрибуирано свим електронским и штампаним медијима.
- Свим домовима здравља Јужнобачког округа и Заводу за здравствену заштиту студената Нови Сад достављено је обавештење о Светском дану хране и кампањи „Октобар, месец правилне исхране“ уз предлог активности за његово обележавање;
- Свим предшколским установама и основним школама Јужнобачког округа послато је обавештење о кампањи „Октобар, месец правилне исхране“;
- Стручњаци Центра за промоцију здравља и Центра за хигијену и хуману екологију Института за јавно здравље Војводине под покровитељством Градске управе за здравство Града Новог Сада израдили су здравствено-васпитна средства агитка (7000 примерака) и плакат (1000 примерака) „Масти у исхрани“. Здравствено-васпитна средства намењена су становништву свих старосних доби, од деце предшколског узраста до старих;
- Прослеђен је конкурс за литерарне и ликовне радове на тему „Правилна исхрана – од њиве до трпезе“ у 11 предшколских установа и 19 приватних вртића и 88 основних школа са територије Јужнобачког округа. На конкурс је пристигло укупно 573 рада (528 ликовних и 45 литерарних), од тога 331 ликовни рад деце предшколских установа (8 ПУ и 23 вртића) и 45 литерарних и 197 ликовних радова из 35 основних школа са територије Јужнобачког округа. Комисију за одабир радова чинили су стручњаци Института, ликовни педагог Ева Феде из Центра за ликовно образовање деце и омладине Војводине и ликовни педагог Јелена Тишма из ПУ „Радосно детињство“. Награђени радови су послати на републичко такмичење у Институт за јавно здравље Србије „Др. Милан Јовановић Батут“;
- Организована је свечана приредба са изложбом најуспешнијих ликовних радова 26. октобра 2015. године у Свечаној сали Градске куће у Новом Саду. Програм приредбе је подразумевао наступ деце из ПУ „Радосно детињство“ из Новог Сада, изложбу радова и доделу награда ауторима најуспешнијих радова. Учеснике је поздравио и награде доделио проф. др Золтан Хорват, члан Градског већа задужен за здравство. Додељено је 5 групних награда – деца предшколског узраста и 6 појединачних награда – деца основношколског узраста за категорију ликовних радова и 3 награде у категорији литерарних радова. Манифестацији присуствовало 85 посетилаца. Са догађаја су известили: РТВ Панонија, ТВ Канал 9, РТВ Војводина, Новосадска ТВ и дневни лист Дневник;
- Одржана су два семинара (15. и 29. октобра 2015. године): 1 програм континуиране медицинске едукације за лекаре и медицинске сестре/техничаре и 1 едукативни семинар за васпитаче ПУ „Радосно детињство“ и учитеље основних школа у Новом Саду под називом „Добре и лоше масти у исхрани: Здравствени користи и ризици“ са следећим темама: 1) Октобар месец правилне исхране и 16. октобар светски дан хране – асист. др Душан Чанковић; 2) Масти у исхрани, подела, улоге, метаболизам - доц. др Милка Поповић; 3) Извори масти у исхрани и Значај уноса масти за правилан раст и развој деце - доц. др Јелена Бјелановић; 4) Масти и хроничне незаразне болести – асист. др Радмила Велички; 5) Масти: митови и заблуде – мр сци. мед. Драгана Балаћ. Семинарима је присуствовало укупно 139 учесника;
- Организоване су 2 јавне манифестације у виду демонстрације припреме оброка по принципима правилне исхране:
  - 21. октобра 2015. године у ПУ „Радосно детињство“ Нови Сад у периоду од 09.00 до 10.30 часова, учествовало 31 дете. Манифестацији су

присуствовали проф. др Золтан Хорват, члан Градског већа задужен за здравство и прим. др Мила Уверић-Радовић, начелница Градске управе за здравство. Са догађаја су известили ТВ Новосадска, Радио Нови Сад и дневне новине Дневник;

- 03. новембра 2015. године у ОШ „Јован Дучић“ Петроварадин, у периоду од 10.00 до 11.30 часова, учествовало 30 ученика.

Демонстрација припреме оброка по принципима правилне исхране организована је у партнерству са Универзитетом у Новом Саду, Природно-математичким факултетом (Департман за географију, туризам и хотелијерство: Студијски програми за стицање звања менаџер у гастрономији), а подразумевала је следеће активности: 1. Деца су учествовала у креативној радионици о правилној исхрани; 2. студенти – гастрономи ПМФ-а припремили су оброке по принципима правилне исхране а предшколска и школска деца су могла активно да учествују у припреми и конзумирању оброка (фотодокументација у прилогу).

Кампања „Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан хране“ 2015. године у Јужнобачком округу

Од укупно 12 установа ПЗЗ извештаје о спроведеним активностима у предвиђеном року доставило је 7 домова здравља.

Кратак опис активности:

- **Дом здравља Беочин:** Одржано је 5 организационих састанака са представницима месних заједница, 2 предавања и 2 здравствено-васпитне изложбе у холу дома здравља. У предшколској установи у Беочину одржана је радионица под називом "Волим здраво, браво, браво".
- **Дом здравља Бачка Паланка:** У диспанзеру за школску децу одржано је 10 предавања и рад у малој групи (4 радионице) са темом о правилној исхрани и гајазности код деце. Свака посета саветовалишту, као и рад патронажне службе на терену подразумева и саветовање о правилној исхрани током октобра месеца. У 5 основних школа су одржана кратка предавања о исхрани и гојазности за ученике шестих разреда, а учествовало је око 200 ученика, 20 просветних и 10 здравствених радника. Спроведено је око 800 индивидуалних здравствено васпитних активности, подељен здравствено-васпитни и промотивни материјала и урађено 30 контролних тестова на гликемију у оквиру Службе опште и интерне медицине. У месној заједници "Дунав" у Бачкој Паланци одржано је предавање о правилној исхрани и здравим стилевима живота. Дому за стара лица прослеђен је допис о обележавању Октобра месеца правилне исхране, а вртићима брошура "Моја бојанка о правилној исхрани".
- **Дом здравља Бачки Петровац:** Поводом светског дана хране одржано је предавање у гимназији о значају правилне исхране, присуствовало је 28 ученика. У вртићу је одржано предавање и организована радионица о правилној исхрани. Деца су цртала радове на тему "Шта је здраво, а шта не" и од радова је направљена изложба.
- **Дом здравља Бечеј:** Поводом обележавања Светског дана хране у основној школи "Север Ђуркић" организован је базар здравља где су лекар и 2 медицинске сестре причали о правилној исхрани. Присуствовало је око 250 деце из вртића, основних и средњих школа.
- **Дом здравља Тител:** Одржан је један организациони састанак са представницима ОШ у Тителу. Патронажна сестра је на терену спровела индивидуално здравствено васпитни рад на тему гојазности и значају правилне исхране.

- **Дом здравља Жабалъ:** Одржана су 3 организациона састанка и 6 предавања о значају правилне исхране. Индивидуално здравствено васпитни рад је спроведен кроз активности патроножне сестре на терену. Предавања о правилној исхрани одржана су у основној школи ученицима од првог до четвртог разреда. Опремљена интернет страница ДЗ Жабалъ.
- **Дом здравља Нови Сад:** Саветовалиште за младе у сарадњи са Саветовалиштем за дијабетес ДЗ «Нови Сад» и Удружењем родитеља деце оболеле од дијабетеса "Плаво срце 021" обележило је Светски дан хране под слоганом "Значај правилне исхране" одржавањем јавне манифестације у ОШ "Свети Сава" у Руменци. Активностима су били обухваћени сви ученици од првог до осмог разреда који су били изуетно активни и заинтересовани за ову тему. Учествовало је 548 ученика. Спроведене су следеће здравствено-васпитне активности:
  - организована је мини пијаца са сезонским воћем и поврћем;
  - јавни час посвећен правилној исхрани, где су ученици четвртог разреда презентовали значај и принципе правилне исхране ученицама I и II разреда;
  - индивидуално саветовање ученицима VII и VIII разреда;
  - антропометријска мерења ученика и запослених (ТА, ТМ, ТВ, ОС, БМИ);
  - организована је здравствено васпитна изложба у холу школе.

Чланови тима Саветовалишта за младе делили су здравствено-васпитни материјал са садржајем који се односио на здраве стилове живота, флаширану воду и јабуке. Превентивни центар ДЗ "Нови Сад" организовао је јавну манифестацију у Универекспортном објекту "Алба" (који је донирао јабуке за потребе јавне манифестације) где су посетиоцима контролисани вредност шећера у крви и висина крвног притиска и подељен здравствено-васпитни материјал: "10 правила за здравији и дужи живот", "Здрав јеловник", "Исхрана код повишеног крвног притиска", "Исхрана код повишених триглицерида и холестерола". Активности у кампањи медијски су пропратили Новосадска ТВ и ТВ К9. Информацијама о правилној исхрани опремљени су сајт ДЗ "Нови Сад", фб страница Превентивног центра и Саветовалишта за младе.

Табела бр. 115 Реализација активности поводом обележавања кампање
 „Октобар месец правилне исхране и 16. октобар, Светски дан
 хране“ 2015. године у ЈБО

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	5	42		47
Број медијских наступа	на ТВ-у	6		11
	на радију	1	3	4
	у штампи	2	8	10
	укупно	8	17	25
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	10	15		25
Остале активности (број) * СМУ				
Предавање - број	3	35		38
Предавање - број учесника	139	2139		2278
Индивидуални здравствено васпитни рад	66	9493		9559
Групни здравствено васпитни рад (радионице)	2	81		83
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица	61	993		1054
Јавне манифестације (број)	3	3		6
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за најбољи филм, видео, билборд...)**	свечана приредба демонстрација припреме оброка	Базар здравља Улични перформанси		
Процена броја учесника на јавној манифестацији	146	1250		1396
Здравствено васпитне изложбе	1	36		37
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер	1000	41	1041
	Лифлет	7000	3040	10040
	Приручник/брошура		174	174
	Остало (навести врсте)			
Број партнера укључених у активности	Локална заједница	1	2	3
	Предшколска установа	12	5	17
	Основна школа	36	20	56
	Средња школа	1	9	10
	Црвени крст		1	1
	НВО/Удружење грађана		5	5

	Канцеларија за младе		1		1
	Остало (навести)	ПМФ-гастрономи	Дом за старе		2
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	ОШ "Свети Сава" Руменка ОШ "Доситеј Обрадовић" Нови Сад Компанија "Универекспорт" Нови Сад Гимназија "Смарт"				
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности					

ИЗВЕШТАЈ О ОБЕЛЕЖАВАЊУ 14. НОВЕМБРА, СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ 2015. ГОДИНЕ

Институт за јавно здравље Војводине је у оквиру обележавања 14. Новембра, светског дана борбе против шећерне болести 2015. Године спровео следеће активности:

- Одржана су 2 **организациона састанака са партнерима** у спровођењу кампање: Домом здравља „Нови Сад“ и студентима Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду.
- Састављено је **обавештење** за 11 домова здравља Јужнобачког округа и Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад са предлогом активности за спровођење кампање и теоријским прилогом;
- У оквиру **кампање организована је јавна манифестација** 13. новембра 2015. године у холу ИЗЈЗВ од 9,00 до 11,00 часова. Током јавне манифестације студенти Медицинског факултета у Новом Саду мерили су ШУК, ТА и ТВ и израчунавали ИТМ. Запослени у Центру за промоцију здравља ИЗЈЗВ са посетиоцима јавне манифестације разговарали су о превенцији шећерне болести и указивали на факторе ризика. Особе са факторима ризика добиле су савет о правилној исхрани и физичкој активности као и обавештење о Саветовалишту за исхрану при Одељењу за исхрану, Центра за хигијену и хуману екологију ИЗЈЗВ . Процењује се да је манифестацију посетило око 90 посетилаца
- У холу ИЗЈВ постављена је једна здравствено васпитна изложба.

Медијска промоција кампање

- Опремљена је интернет страница Института поводом 14. Новембар, светског дана борбе против шећерне болести.

Обележавање кампање у Јужнобачком округу

Извештаје о спроведеним активностима од укупно 12 установа примарне здравствене заштите у предвиђеном року доставио је Дома здравља Нови Сад.

Дом здравља Нови Сад

Дом здравља „Нови Сад“ са својим службама спровео је здравствено васпитне активности путем:

- 3 Јавне манифестације у ТЦ „Меркатор“ и Универекспортном објекту „Алба“ где су заједно са ученицима Медицинске школе „Доситеј Обрадовић“, контролисали јвредност шећера из капи крви, вредност крвног притиска, мерили телесну масу и одређивали БМИ. Давани су савети у вези

са правилном исхраном и факторима ризика за настанак хроничних незаразних болести (неправилна исхрана, гојазност, повишен ниво шећера и масноћа у крви, физичка неактивност, пушење).

- Саветовалиште за младе је реализовало јавни час посвећен здравој исхрани у ОШ „Бранко Радичевић“ и здравствено васпитну изложбу коју су заједно са НВО „Плаво срце 021“- удружење родитеља деце оболеле од дијабетеса организовали у просторијама школе.
- Начелница службе опште медицине је за запослене у ДЗ „Нови Сад“ одржала предавање „ Скрининг/рано откривање дијабетес мелитуса типа 2 у ДЗ „Нови Сад“
- Патронажне сестре су у сарадњи са Удружењем пензионера „Дудара“ у Сремским Карловцима организовале контролу вредности шећера у крви, мериле крвни притисак и давале здравствено васпитне савете о здравој и правилно балансираној исхрани.
- Активности су медијски пропраћене: ТВ Новосадска, ТВ К9, ТВ Делта, ТВ Војводина, штампани медији: „Дневник“ и „021“, Сајт ДЗ „Нови Сад“ и фејсбук страница „Мрежа без дима“ су поставиле обавештење о спроведеним активностима.

Табела бр. 115 14. новемабр - Светски дан борбе против шећерне болести”

АКТИВНОСТИ	ИНСТИТУТ/ ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ	ДОМОВИ ЗДРАВЉА	ОСТАЛЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ	УКУПНО
1	2	3	4	5
Организациони састанак	2	6		8
Број медијских наступа	на ТВ-у	4		4
	на радију			
	у штампи	2		2
	укупно	8		8
Сајт (број информација/прилога објављених на сајту)	1	1		2
Остале активности (број) *		2		2
Предавање - број		1		1
Предавање - број учесника		52		52
Индивидуални здравствено васпитни рад		1000		1000
Групни здравствено васпитни рад (радионице)		1		1
Групни здравствено васпитни рад - број обухваћених лица		32		32
Јавне манифестације (број)	1	3		4
Врсте јавних манифестација (улични перформанси, базари здравља, акције у тржним центрима, квиз такмичења, спортска такмичења, конкурси за	Хол ИЗЈЗВ	ТЦ „Меркатор“ Универекспор т „Алба“ ОШ „Бранко		Хол ИЗЈЗВ ТЦ „Меркатор“ Универекс порт

најбољи филм, видео, билборд...)**		Радичевић“		„Алба“ ОШ „Бранко Радичевић“
Процена броја учесника на јавној манифестацији	90	1000		1090
Здравствено васпитне изложбе	1	1		2
Трибине, округли сто				
Конференције за новинаре				
Број дистрибуираних промотивних и едукативних материјала	Постер			
	Лифлет	150	1000	1150
	Приручник/ брошура	30		30
	Остало (навести врсте)		„Здрав јеловник за 7 дана“ „Исхрана код особа оболелих од дијабетеса“	„Здрав јеловник за 7 дана“ „Исхрана код особа оболелих од дијабетеса“
Број партнера укључених у активности	Локална заједница			
	Предшколска установа			
	Основна школа		ОШ“Бранко Радичевић“	1
	Средња школа		Мед.школа „Доситеј Обрадовић“	1
	Црвени крст			
	НВО/Удружење грађана		„Плаво срце 021“	1
	Канцеларија за младе			
	Остало (навести)	Студенти Медиц. фак. Унив. НС	Пензионерско удружење „Дудар“ Ср.Карловци	2
Именовати најуспешнијег партнера (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	Пензионерско удружење „Дудар“ Ср.Карловци,НВО„Плаво срце 021“ Мед.школа „Доситеј Обрадовић“. ОШ“Бранко Радичевић“, ТЦ „Меркатор“,Универекспорт „Алба“			
Именовати најуспешнијег појединца (локална заједница, удружења грађана, организације црвеног крста, просвета) у обележавању уз образложење активности	НВО„Плаво срце 021“			

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕДЛОГ МЕРА У ВЕЗИ СА ПРОМОЦИЈОМ ЗДРАВЉА, ЗДРАВСТВЕНИМ ВАСПИТАЊЕМ И ЗДРАВСТВЕНИМ ИНФОРМИСАЊЕМ СТАНОВНИШТВА

- ❖ Здравствене установе примарне здравствене заштите на територији Јужнобачког округа и Институт за јавно здравље Војводине су 2015. године спровели **22 здравствено-промотивне кампање**. Припремљено је и дистрибуирано **57 врста штампаних и електронских здравствено-васпитних и здравствено-промотивних средстава у укупном тиражу од 336.105 примерка**. У организацији Института за јавно здравље Војводине спроведено је **55 едукација за едукаторе из здравственог и нездравственог сектора**. У оквиру програмског здравствено-васпитног рада установе примарне здравствене заштите реализовале су индивидуалне и групне методе рада, изложбе и едукативне семинаре у углавном одговарајућем обиму.
- ❖ Институт за јавно здравље Војводине током 2015. године континуирано је обавештавао јавност о својим активностима у оквиру редовних и посебних конференција за медије. Реализовано је **196 медијских садржаја** и то у виду: извештаја, интервјуа и саопштења у штампаним медијима, гостовања, фоно укључења и прилога у радијским емисијама, гостовања и прилога у телевизијским емисијама и опремања интернет страница актуелним информацијама. Институт за јавно здравље Војводине, између осталог, на интернет презентацији чини доступним електронске облике здравствено-васпитних средстава, водиче за креативне радионице, презентације за спровођење едукација, као и стручно и популационо адаптиране преводне најактуелнијих информација о датумима из Календара јавног здравља, према упутству међународних организација и стручних удружења.
- ❖ Потребно је даље унапређење активности здравственог васпитања, континуирана сарадња здравственог и нездравственог сектора у планирању и реализацији активности промоције здравља, промоција здравља усмерена на осетљиве популационе групе и здравствене проблеме који највише доприносе оптерећењу болестима становништва Јужнобачког округа, путем обезбеђења здравствено-васпитних средстава, едукације едукатора и циљних популационих група, подстицања партнерства унутар здравственог система и са здравствено-одговорним представницима различитих друштвених делатности (а нарочито образовним установама) и јачањем кадровских потенцијала у погледу образовања (специјализације, субспецијализације и континуирана едукација) и броја здравствених радника који су ангажовани у промоцији здравља. Такође је потребно даље унапређење евалуације програмских здравствено-васпитних садржаја и посебних програма и пројеката у области промоције здравља.

САДРЖАЈ

УВОД.....	1
1. ВИТАЛНО-ДЕМОГРАФСКА СИТУАЦИЈА.....	2
1.1 БРОЈ И СТРУКТУРА СТАНОВНИШТВА.....	2
1.2 НАТАЛИТЕТ.....	3
1.3 ФЕРТИЛИТЕТ.....	4
1.4 МОРТАЛИТЕТ.....	6
1.4.1 ОПШТА И СПЕЦИФИЧНЕ СТОПЕ МОРТАЛИТЕТА.....	6
1.4.2 СТРУКТУРА УЗРОКА СМРТИ.....	9
1.4.3 СМРТНОСТ ОДОЈЧАДИ.....	14
1.4.4 МАТЕРНАЛНИ МОРТАЛИТЕТ.....	14
1.5 ПРИРОДНИ ПРИРАШТАЈ.....	15
1.6 ЗАКЉУЧЕНИ И РАЗВЕДЕНИ БРАКОВИ.....	15
2. МОРБИДИТЕТ (ОБОЛЕВАЊЕ).....	18
2.1. ВАНБОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ.....	18
2.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ.....	18
2.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	20
2.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ (0-6 ГОДИНА).....	22
2.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	24
2.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	26
2.2. БОЛНИЧКИ МОРБИДИТЕТ.....	28
3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ.....	35
4. КОРИШЋЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	41
4.1. КОРИШЋЕЊЕ ВАНБОЛНИЧКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	41
4.1.1. СЛУЖБА ОПШТЕ МЕДИЦИНЕ.....	41
4.1.2. СЛУЖБА МЕДИЦИНЕ РАДА.....	42
4.1.3. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ СТАРОСТИ 0 - 6 ГОДИНА.....	44
4.1.4. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ.....	45
4.1.5. СЛУЖБА ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ЖЕНА.....	46
4.1.6. СЛУЖБА ЗА ПОЛИВАЛЕНТНУ ПАТРОНАЖУ.....	48
4.1.7. СЛУЖБА ЗА ЗАШТИТУ И ЛЕЧЕЊЕ УСТА И ЗУБА.....	49
4.1.8. СЛУЖБА ХИТНЕ МЕДИЦИНСКЕ ПОМОЋИ.....	50
4.2 РАД И КОРИШЋЕЊЕ СТАЦИОНАРА.....	52
5. ОСТВАРИВАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ.....	59
6. АНАЛИЗА ЕПИДЕМИОЛОШКЕ СИТУАЦИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ НА ПОДРУЧЈУ ЈУЖНОБАЧКОГ ОКРУГА У 2015. ГОДИНИ.....	65
6.1 ИНЦИДЕНЦИЈА И МОРТАЛИТЕТ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ.....	65
6.2 СТРУКТУРА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ.....	67
6.2.1 Респираторне заразне болести.....	68
6.2.2 Цревне заразне болести.....	70
6.2.3 Паразитарне заразне болести.....	71
6.2.4 Полно преносиве инфекције.....	72
6.2.5 Остале заразне болести.....	73
6.2.6 Зоонозе.....	73

6.2.7 Векторске болести	74
6.3 РЕГИСТРОВАНЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ.....	75
6.4 РЕЗУЛТАТИ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНИХ ИМУНИЗАЦИЈА У ЈУЖНОБАЧКОМ ОКРУГУ У 2015. ГОДИНИ	77
6.4.1 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста	77
6.4.2 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по општинама	78
6.4.3 Обухват обавезним имунизацијама лица одређеног узраста по вакцинама	79
6.4.4 Разлози неимунизовања обавезника.....	81
6.4.5 Имунизација по епидемиолошким индикацијама	82
6.4.6 Регистроване нежељене реакције после имунизације	84
6.4.7. Дистрибуција и утрошак вакцина и имунобиолошких препарата	84
7. ЗДРАВСТВЕНА ИСПРАВНОСТ ВОДЕ ЗА ПИЋЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ЈУЖНОБАЧКОГ УПРАВНОГ ОКРУГА ТОКОМ 2015. ГОДИНЕ	85
8. КОНТРОЛА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ НАМИРНИЦА НАМЕЊЕНИХ ЈАВНОЈ ПОТРОШЊИ.....	91
8.1 РЕЗУЛТАТИ МИКРОБИОЛОШКЕ И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ КОНТРОЛЕ УЗОРАКА НАМИРНИЦА.....	91
9. ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	93